

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความ
หลากหลายทางเพศ

นางสาวฐิติชญา ศรีมุงคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวัฒนธรรมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความ
หลากหลายทางเพศ

นางสาวฐิติชญา ศรีมุงคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิ

สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวัฒนธรรมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

เรื่อง ป้ายของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ
สำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

โดย นางสาวฐิติชญา ศรีมงคล

ได้รับอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานวัตกรรมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ จันทร์วิพัฒน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.โจเซฟ เคดารี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนา อนันต์อาษา)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานนท์ อนันต์อาษา)

ชื่อ : นางสาวฐิติชญา ศรีมุงคุณ
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้
 ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลาย
 ทางเพศ
 สาขาวิชา : นวัตกรรมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.ธนา อนันต์อาษา
 ปีการศึกษา : 2568

บทคัดย่อ

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัจจัยที่นำไปสู่ความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ และเพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรม การใช้ห้องน้ำ ความถี่และร้อยละของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติจากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งตามช่วงอายุในแต่ละช่วงวัย จำนวน 400 คน ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบไม่เจาะจง (Non-Probability Sampling) โดยศึกษาปัจจัยข้อมูลทั่วไปและปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ผลการวิจัยปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้มีความหลากหลายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อัตลักษณ์ทางเพศเกินกว่าครึ่งเป็นไม่ระบุเพศ ปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสัมพันธ์กับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อเสนอแนะในการสร้างห้องน้ำที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

(มีจำนวนทั้งสิ้น 117 หน้า)

คำสำคัญ : ผู้มีความหลากหลายทางเพศ, ความปลอดภัย, ห้องน้ำ, สภาพแวดล้อม, อาคารสาธารณะ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Name : Miss Thitichaya Srimungkho
Thesis Title : Environmental Factors that Promote the Safety of
Restroom Use in Public Buildings for Gender Diverse
Individuals
Major Field : Innovation and Designing for Sustainability
King Mongkut's University of Technology North
Bangkok
Thesis Advisor : Associate Professor Dr. Thana Ananacha
Academic Year : 2025

ABSTRACT

Environmental Factors that Promote the Safety of Restroom Use in Public Buildings for Gender Diverse Individuals. This quantitative study aims to explore the factors contributing to the safety of restroom use among gender-diverse individuals. It analyzes environment that supports safe restroom usage, and examines demographic characteristics, behaviors, frequency, and distribution patterns within this population, by using questionnaires to collect data from 400 participants selected through non-probability sampling. The research investigates both demographic and environmental factors influencing perceptions of restroom safety among gender-diverse individuals. Findings show that most participants were assigned female at birth, with over half identifying as non-binary or opting not to disclose a specific gender identity. A statistically significant correlation was found between gender identity and perceptions of safe restroom environments, indicating that gender plays a key role in shaping feelings of safety in public restroom spaces. This research can serve as a recommendation for the development of restroom facilities that promote safety for gender-diverse individuals.

(Total 117 Pages)

Keywords: Gender Diverse Individual, Safety, Restroom, Environmental, Public
Buildings

Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความเมตตา ให้คำแนะนำ แก้ไข ดูแลและให้กำลังใจ อย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร. ธนา อนันต์อาษา อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความรู้ในด้าน วิชาการ ให้การช่วยเหลือ และชี้แนะแนวทาง รวมถึงการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข และให้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร. โจเซฟ เคดารี ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความ กรุณาและเวลาอันมีค่า พิจารณาข้อมูลและให้คำแนะนำ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อานนท์ อนันต์อาษา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ สละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แก้ไข ดูแลให้กำลังใจและให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ให้ข้อมูลและความรู้อันเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูล วิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

อนึ่งผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างยิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรวลี อมรลีตระกูล และคณาจารย์ ตลอดจนกรรมการบริหารหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษารุ่นพี่ เพื่อนร่วมรุ่น และรุ่นน้องปริญญาโท สาขาวิชาานวิศวกรรมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืนทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและบุคคลอื่นที่ไม่ สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนช่วยเหลือและแนะนำสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึง พระคุณครู - อาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุดที่ให้ความรู้ กำลังใจ และทำยที่สุดผู้ที่ลื้มไม่ได้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัย สำหรับ แรงผลักดันที่เป็นกำลังใจเป็นอย่างยิ่ง และทุกการช่วยเหลือ สนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ อันพระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้

ฐิติชญา ศรีมุงคุณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 คำถามการวิจัย.....	2
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตการศึกษา.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความปลอดภัย	7
2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัย	7
2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบและสภาพแวดล้อม	7

สารบัญ (ต่อ)

2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับห้องน้ำ	7
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ	7
2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเพศและเพศวิถี	7
2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ...	7
2.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านจิตวิทยา	7
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	38
3.1 วิธีการศึกษา	40
3.2 เครื่องมือในการวิจัย	40
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
บทที่ 4 ผลการวิจัย	52
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป	52
4.2 ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความ หลากหลายทางเพศ	53
บทที่ 5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	73
5.1 อภิปรายผล	73
5.2 ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	84
ประวัติผู้เขียน	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ	52
4-2 การใช้ห้องน้ำแต่ละวัน.....	54
4-3 ประเภทของห้องน้ำที่ใช้	54
4-4 ลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด	55
4-5 ประเภทของห้องน้ำต่อความรู้สึกปลอดภัย	55
4-6 รูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด	56
4-7 ระดับปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ	56
4-8 พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ	57
4-9 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ	58
4-10 ระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ.....	58
4-11 ความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ	59
4-12 ความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ.....	59
4-13 ความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ	60
4-14 ความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ	60
4-15 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึก ปลอดภัยมากที่สุด	61
4-16 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มช่วงวัย และความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ.....	62
4-17 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศและความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ	63
4-18 ความสัมพันธ์ระหว่างห้องน้ำที่ใช้ประจำและความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ.....	63
4-19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน	64
4-20 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย	65
4-21 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและพฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ.....	66
4-22 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่การใช้ห้องน้ำและความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ	67
4-23 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ.....	67
4-24 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความปลอดภัย	68
4-25 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด.....	69
4-26 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้.....	69

4-27 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงและ เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	70
4-28 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการ ใช้งานของห้องน้ำ	71
4-29 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้ห้องน้ำกับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย.....	71

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่

หน้า

3-1 กรอบแนวคิดการวิจัย	39
4-1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน	64
4-2 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย	65

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นเรื่องที่ยอมรับได้มากขึ้นในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก รวมถึงในประเทศไทยด้วย แต่ในอดีตกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นเพศที่คนในสังคมให้การยอมรับน้อยมาก (ชญา, 2565) จากกลุ่มคนที่มีทัศนคติเชิงลบต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมาอย่างยาวนาน (อาทิตย์, 2561) การกระทำบางอย่างถูกมองว่าเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนกลุ่มนี้ และยากที่จะแก้ไขทัศนคติและพฤติกรรมความรุนแรงที่มีต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยมักจะเห็นในสังคมทั่วไปว่ายังมีความคิดเห็นหรือความรู้สึกเชิงลบที่มีต่อคนกลุ่มนี้ (ธนวรรณ, 2565) ทำให้ถูกลดคุณค่าและทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกาย การชกต่อย การพูดเหยียดหยาม และการกลั่นแกล้ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยบางส่วนยังไม่ให้การยอมรับต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ (ลดาวัลย์, 2565)

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ ในสังคมไทยจำเป็นต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานและความต้องการที่สอดคล้องกับพื้นที่ใช้สอย ซึ่งปัจจุบันในไทยประกอบไปด้วยประชากรหลากหลายเพศ ในกิจวัตรประจำวันอันดับต้นหรือลำดับแรกของในทุก ๆ วัน คือ การใช้ห้องน้ำในการทำกิจธุระส่วนตัว ยกตัวอย่างเช่น การขับถ่ายของเสีย ล้างมือ ชำระล้างสิ่งสกปรกบนร่างกาย ตลอดจนการแต่งหน้าภายในห้องน้ำ (วรารัลย์, 2558) ซึ่งนับได้ว่าห้องน้ำถือเป็นส่วนที่มีความจำเป็นอย่างมาก เป็นกิจวัตรประจำวันอย่างหนึ่งที่สำคัญสำหรับมนุษย์ ดังนั้นในการออกแบบจึงต้องคำนึงถึงการแบ่งพื้นที่เพื่อการออกแบบที่ดี จะส่งผลให้มีความสะดวกใจในการใช้ห้องน้ำมากขึ้น (กิติ, 2555) และมีแนวโน้มลดอัตราการกลั่นแกล้งทางเพศภายในห้องน้ำ (ฉิรุฒิ, 2567)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการศึกษาปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศขึ้น การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้งานห้องน้ำ สรรวจปัญหาทางด้านความปลอดภัยในการใช้งานห้องน้ำรูปแบบทั่วไปสำหรับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลาย

ทางเพศ เพื่อส่งเสริมทัศนคติทัศนคติที่เหมาะสม ลดพฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้น (ศุทธา, 2564) อันนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ และการกดขี่ทางเพศในหลากหลายรูปแบบ (พุทธิกันต์, 2554) รวมถึงสามารถเสนอเป็นข้อเสนอแนะในมาตรฐานการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำเฉพาะกลุ่มคนแต่ละเพศสำหรับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ส่งผลให้สามารถประเมินความจำเป็นและแนวโน้มในการจัดสรรพื้นที่สาธารณะในอนาคต ที่บ่งชี้ให้เห็นถึงสำคัญในการสร้างห้องน้ำที่ส่งเสริมความปลอดภัยสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ ตลอดจนช่วยให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ตามเป้าหมายสหประชาชาติการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 5 คือ ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality) (อาทิตย์, 2561) และเป้าหมายที่ 16 คือ สันติภาพ ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง (Peace, Justice and strong institutions) รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design)

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อสำรวจปัจจัยความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ
- 1.2.2 เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ
- 1.2.3 เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรม การใช้ห้องน้ำ ความถี่และร้อยละของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

1.3 คำถามการวิจัย

- 1.3.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุดหรือไม่
- 1.3.2 กลุ่มช่วงวัยมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำหรือไม่
- 1.3.3 อัตลักษณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำหรือไม่
- 1.3.4 ห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำ มีความสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำหรือไม่
- 1.3.5 อายุมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันหรือไม่
- 1.3.6 รายได้มีความสัมพันธ์กับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยหรือไม่
- 1.3.7 ผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังและผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วยมีอายุแตกต่างกันหรือไม่

1.3.8 ผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาดและกลิ่นโรมามีจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันแตกต่างกันหรือไม่

1.3.9 ผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่างและผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลืองมีอายุแตกต่างกันหรือไม่

1.3.10 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำเท่ากันหรือไม่

1.3.11 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุดเท่ากันหรือไม่

1.3.12 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้เท่ากันหรือไม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้สึกปลอดภัยกับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ

1.4.2 กลุ่มช่วงวัยมีความรู้สึกปลอดภัยกับประเภทห้องน้ำ

1.4.3 อັตลักษณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

1.4.4 ห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำ มีความสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

1.4.5 อายุมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน

1.4.6 ผู้ที่มีรายได้เยอะมีความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยที่มาก ที่มีรายได้ไม่เยอะมีความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยที่น้อย

1.4.7 ผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังและผู้ที่ใช้ห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วยมีอายุแตกต่างกัน

1.4.8 ผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาดและกลิ่นโรมามีจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันแตกต่างกัน

1.4.9 ผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่างและผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลืองมีอายุแตกต่างกัน

1.4.10 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าองค์ประกอบด้านความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งานคือ อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด

1.4.11 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ารูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คือ ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ

1.4.12 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าประเภทของห้องน้ำที่ใช้แล้วรู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คือ ห้องน้ำหญิง

1.5 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้โดยมีกระบวนการดังนี้

1.5.1 ขอบเขตการศึกษา

วิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบห้องน้ำ รูปแบบของห้องน้ำสาธารณะ สภาพแวดล้อมห้องน้ำสาธารณะของเพศหญิงและเพศชาย ปัญหาทางด้านความปลอดภัย ภาพข่าว มาเป็นกรอบในการทำวิจัยครั้งนี้

1.5.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาด้านความปลอดภัยจากการใช้งานห้องน้ำสาธารณะของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือ ผู้ที่เป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศภายในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศแบ่งตามช่วงอายุในแต่ละช่วงวัยจำนวน 400 คน โดยการแจกแบบสอบถาม ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบไม่เจาะจง (Non-Probability Sampling)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งในด้านกายภาพและสังคม สภาพแวดล้อมสามารถแบ่งได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วย สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องพึ่งพาและมีผลต่อการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการ เช่น อาคาร สาธารณูปโภค และระบบต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม และระบบสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของมนุษย์ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันและกัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในสังคมและสิ่งมีชีวิต

1.6.2 ความปลอดภัย หมายถึง การที่บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ หรือด้านทรัพย์สิน ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงภัยอันตรายหรือเหตุการณ์ไม่คาดคิดสามารถมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงมีการวางแผนรับมือกับความเสี่ยงไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีการพัฒนาแผนอย่างสม่ำเสมอ

1.6.3 อาคารสาธารณะ หมายถึง อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรมทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชย์กรรม เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม โรงพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สนามกีฬากลางแจ้ง สนามกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคารจอดรถ สถานีรถ ท่าจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฌาปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น

1.6.4 อาคารภาครัฐ หมายถึง อาคารที่เป็นเจ้าของและบริหารจัดการโดยหน่วยงานราชการหรือรัฐ ซึ่งใช้สำหรับการดำเนินงานภาครัฐและให้บริการแก่ประชาชน ภายในอาคารภาครัฐจะประกอบไปด้วยสำนักงานต่าง ๆ ของส่วนราชการ (เช่น กระทรวง สำนักงานรัฐบาลท้องถิ่น สถานีตำรวจ ศาล หรือหน่วยงานรัฐอื่น ๆ) ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการงานราชการ การวางนโยบาย การให้บริการสาธารณะ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน ได้แก่ อาคารสำนักงานส่วนกลางของรัฐบาล อาคารศาล อาคารราชการในระดับท้องถิ่น (เทศบาล อำเภอ จังหวัด) อาคารสถานพยาบาลและโรงเรียนที่ได้รับการจัดตั้งและบริหารโดยรัฐ

1.6.5 อาคารภาคเอกชน หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นเจ้าของและบริหารจัดการโดยบุคคลธรรมดา บริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินธุรกิจ การพาณิชย์ หรือการให้บริการในภาคเอกชน อาคารเหล่านี้อาจรวมถึงสำนักงานบริษัท โรงงานอุตสาหกรรม ห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงพยาบาลเอกชน สถานศึกษาเอกชน และอาคารที่อยู่อาศัยที่พัฒนาโดยภาคเอกชน

1.6.6 กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ลักษณะที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศโดยไม่ได้ระบุเพศใดเพียงหนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้จะมีความแตกต่างกับเพศสภาพที่เป็นเพศกำเนิด สามารถมีความรักได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 สามารถทราบปัจจัยของสภาพแวดล้อมในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำและความต้องการของผู้ใช้งานห้องน้ำในกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

1.7.2 สามารถสร้างข้อเสนอแนะในมาตรฐานการสร้างห้องน้ำที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

1.7.3 สามารถประเมินความจำเป็นและแนวโน้มในการจัดสรรพื้นที่สาธารณะในอนาคต ที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการสร้างห้องน้ำที่ส่งเสริมความปลอดภัยสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ นำไปสู่การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบทความและทฤษฎีต่าง ๆ ประกอบด้วยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความปลอดภัย

- 2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัย
- 2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบและสภาพแวดล้อม
- 2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับห้องน้ำ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

- 2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเพศและเพศวิถี
- 2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ
- 2.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านจิตวิทยา

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความปลอดภัย

2.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความปลอดภัย

ความปลอดภัย คือ การดำรงชีวิตอย่างสุขกาย สบายใจ ไม่เสี่ยงภัยอันตราย หรือการไม่มีอุบัติเหตุใด ๆ รวมทั้งสามารถให้ความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีการจัดเตรียมวางแผน การป้องกันภัยไว้แล้วล่วงหน้าอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีการปรับเปลี่ยนแผนอย่างสม่ำเสมอด้วย (เอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์, 2567)

ความปลอดภัย หมายถึง การที่ร่างกายของตัวบุคคลปราศจากอุบัติเหตุใด ๆ หรือทรัพย์สินที่มีปราศจากการก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ (รัตนะ อุทัยผล, 2567)

ความปลอดภัย คือ การป้องกันและการแก้ไขอุบัติเหตุด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้รอดพ้นจากอันตรายหรือการบาดเจ็บ (ดิเรก หุ่นสุวรรณ, 2567)

ความปลอดภัย คือ การที่ร่างกายหรือทรัพย์สินปราศจากอุบัติเหตุหรือความเสียหายใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น (กนกทวี เกิดแก้ว, 2567)

ความปลอดภัย คือ การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้รอดพ้นจากภัยอันตรายหรือการได้รับการบาดเจ็บ (ธีรพล จินแพทย์, 2567)

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า “ความปลอดภัย” สามารถให้ความหมายได้ว่า การที่บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ หรือด้านทรัพย์สิน ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงภัยอันตรายหรือเหตุการณ์ไม่คาดคิด สามารถมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงมีการวางแผนรับมือกับความเสี่ยงไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีการพัฒนาแผนอย่างสม่ำเสมอ

2.1.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบและสภาพแวดล้อม

2.1.2.1 การออกแบบ

ความหมายของคำว่า “การออกแบบ” คือ การเลือก และการจัดสิ่งต่าง ๆ (วัตถุ สิ่งของ หรือเรื่องราวเนื้อหา) ด้วยจุดมุ่งหมายสองอย่าง คือ เพื่อให้มีระเบียบ และให้มีความสวยงาม (Goldstein, 2558)

การออกแบบ คือ การรวบรวมส่วนต่าง ๆ ให้สัมพันธ์เข้ากันด้วยทั้งหมด (Bevlin, 2557)

การออกแบบ หมายถึง การรู้จักวางแผน เพื่อที่จะได้ลงมือกระทำตามที่ต้องการและการรู้จักเลือกวัสดุวิธีการเพื่อทำตามที่ต้องการนั้น โดยให้สอดคล้องกับลักษณะรูปแบบ และคุณสมบัติของวัสดุแต่ละชนิดตามความคิดสร้างสรรค์ และอีกความหมายหนึ่ง การออกแบบ หมายถึง การปรับปรุงรูปแบบผลงานที่มีอยู่แล้วหรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม มีความแปลกและความใหม่เพิ่มขึ้น (อารี สุทธิพันธุ์, 2557)

การออกแบบ คือ การวางแผนสร้างสรรค์รูปแบบ โดยวางแผนจัดส่วนประกอบของการออกแบบ ให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอยวัสดุ และการผลิตของสิ่งที่ต้องการออกแบบนั้น (วิรุณ, 2557)

การออกแบบ เป็นกิจกรรมอันสำคัญประการหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งหมายถึงสิ่งที่มีอยู่ในความนึกคิด อันอาจจะเป็นโครงการ หรือรูปแบบที่นักออกแบบกำหนดขึ้นด้วยการจัดทำทางถ้อยคำ เส้น สี แสง เสียง รูปแบบ และวัสดุต่าง ๆ โดยมีกฎเกณฑ์ทางความงาม (สิทธิศักดิ์, 2557)

การออกแบบ เป็นการสร้างสรรค์โดยมีแบบแผนตามประสงค์ที่กำหนดไว้ การออกแบบ หมายถึง เฉพาะสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเท่านั้น การออกแบบเป็นความพยายามสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลง โดยการจัดระเบียบ ด้วยความมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหา เพื่อสนองประโยชน์ทั้งของตนเอง และสังคม คุณสมบัติของนักออกแบบควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ ตลอดจนประสบการณ์ และที่สำคัญคือเป็นผู้ที่มีความคิด และจินตนาการ การออกแบบการปรับเปลี่ยนที่

เกิดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแก้ปัญหา และสนองความต้องการของมนุษย์ คือ การเริ่มต้น เป็นนักออกแบบและนำคุณสมบัติอันสำคัญที่สร้างความแตกต่างให้กับมนุษย์ จากสิ่งที่มีชีวิตอื่น ๆ ผลงานการออกแบบที่เกิดขึ้นมีขอบเขตที่กว้างขวางครอบคลุมตั้งแต่ที่เราอาศัยซึ่งประกอบด้วยอาคารสถานที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ กัน ตั้งแต่เป็นที่อยู่อาศัย โรงเรียนสำหรับศึกษาหาความรู้ โรงพยาบาลสำหรับรักษาผู้ป่วย สำนักงาน โรงงานผลิต ตลอดจนถึงยานพาหนะและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในสถานที่เหล่านี้จะพบว่า การออกแบบมีความเกี่ยวข้องกับระบบที่ซับซ้อน เพื่อแก้ปัญหาอำนวยความสะดวกและควมมีประสิทธิภาพในการเป็นอยู่ ผู้ที่จะทำการออกแบบต้องมีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญเฉพาะในการคิดค้น ไปจนถึงการออกแบบที่ใช้วิธีเลือกองค์ประกอบทางด้าน รูปทรง ขนาดของวัสดุ การประกอบสี และการตกแต่งพื้นผิว

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า “การออกแบบ” สามารถให้ความหมายได้ว่า การวางแผนเพื่อสร้างสรรค์รูปแบบ โดยมีการวางแผน หรือแบบแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นการจัดวางจัดวางองค์ประกอบให้สัมพันธ์กัน เพื่อประโยชน์ใช้สอย เพื่อแก้ปัญหาสนองความต้องการของมนุษย์ และเพื่อประสิทธิภาพในการเป็นอยู่ โดยผู้ออกแบบจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีความชำนาญ และจำเป็นต้องมีประสบการณ์

2.1.2.2 สภาพแวดล้อม

ความหมายของคำว่า “สภาพแวดล้อม” คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่นอกองค์กร อันได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพการเมือง ลักษณะของสังคมโครงสร้างของกฎหมาย นิเวศวิทยา และวัฒนธรรม (พิทยา, 2544)

สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ต่อมนุษย์ก็ได้ รวมถึงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนกันและกัน ผลกระทบจากสิ่งหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นวงจรที่เกี่ยวข้องกันทั้งระบบ (สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2530)

สภาพแวดล้อม หมายถึง สรรพสิ่ง ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ และกิจกรรมทั้งหลายที่อยู่รอบมนุษย์ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่มีอยู่โดยรอบหรือปะปนกันของสภาพภายนอกและภายในที่มีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต มิใช่เพียงที่เป็นรูปธรรมเท่านั้น วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ฯลฯ ก็มีผลผูกพัน ความรู้สึกนึกคิดและกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งเรียกว่า เป็น

สภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมด้วย ดังนั้น สภาพสิ่งแวดล้อมของมนุษย์จึงต้องรวมทั้งสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคมเข้าไว้ด้วยกัน (นงลักษณ์, 2546)

สภาพแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ภายนอกองค์การ คือ เป็นภาพรวมทั้งหมด ส่วนองค์การถือว่า เป็นส่วนประกอบย่อยที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมภายนอกนั้น และองค์การจะอยู่โดดเดี่ยวไม่ได้ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกด้วย (Robbins, 1990)

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า “สภาพแวดล้อม” สามารถให้ความหมายได้ว่า สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งในด้านกายภาพและสังคม สภาพแวดล้อมสามารถแบ่งได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วย สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องพึ่งพาและมีผลต่อการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการ เช่น อาคาร สาธารณูปโภค และระบบต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม และระบบสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของมนุษย์ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันและกัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในสังคมและสิ่งมีชีวิต

2.1.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับห้องน้ำ

2.1.3.1 ห้องน้ำไม่แบ่งเพศ สมัยโบราณ

ในสมัยโบราณแนวทางในการใช้ห้องน้ำสาธารณะและประเด็นเรื่องการแบ่งแยกระหว่างชายและหญิงมีความแตกต่างอย่างมากจากบรรทัดฐานในปัจจุบัน ในวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น ‘กรูโรโมโบราณ’ หรือ ‘กรีก’ นั้น ชายหญิงมักใช้ห้องน้ำสาธารณะร่วมกันแบบไม่เจินอายอะไร และยังเป็นพื้นที่สำหรับการเข้าสังคมของคนยุคนั้นด้วย เช่นเป็นที่นั่งคุยกันเรื่องการเมือง เรื่องซุบซิบ เป็นต้น สมัยโรมันโบราณ (ศตวรรษที่ 8 ก่อนคริสต์ศักราช) ห้องน้ำสาธารณะหรือที่เรียกว่า ‘สั้วม’ มักเป็นห้องรวมขนาดใหญ่ที่ไม่มีฉากกั้นระหว่างห้องแต่ละห้อง ห้องน้ำเหล่านี้ไม่เพียงแต่ใช้สำหรับความต้องการทางสรีรวิทยาเท่านั้น แต่ยังใช้เป็นสถานที่พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนข้อมูล และพื้นที่ดังกล่าวไม่มีการแบ่งแยกตามเพศ ส่วนสมัยกรีกโบราณ (ศตวรรษที่ 12 - 9 ก่อนคริสต์ศักราช) ห้องน้ำสาธารณะมักเปิดให้ทั้งชายและหญิงเข้าใช้ได้ ซึ่งเรียกว่า “Aphedrones” ที่มักเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่สาธารณะขนาดใหญ่ เช่น อยู่โรงยิม โดยทั้งชายและหญิงสามารถใช้พื้นที่เดียวกันได้

2.1.3.2 ยุคเริ่มต้นการแยกห้องน้ำแบ่งเพศ

การพัฒนาห้องน้ำให้มีความเหมาะสมกับเพศชาย และหญิงในยุโรป มีรากฐานมาจากปลายสมัยยุคกลาง (คริสต์ศตวรรษที่ 5 - 15) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

และวัฒนธรรม ในช่วงต้นยุคกลาง ห้องน้ำในยุโรปมักจะเรียบง่ายและไม่ได้ออกแบบให้เหมาะสมกับความต้องการของเพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เมื่อเวลาผ่านไปจนเข้าสู่ยุค ‘ฟื้นฟูศิลปวิทยา’ หรือ ‘สมัยเรเนซองส์’ (คริสต์ศตวรรษที่ 15 – 16) ทศนคติเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวและสุขอนามัยก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไป มีการให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตัวขึ้น จุดเปลี่ยนสำคัญคือศตวรรษที่ 19 เมื่อการปฏิวัติอุตสาหกรรมและการขยายตัวของเมืองเกิดขึ้น จึงทำให้ผู้หญิงออกมาหางานเหมือนผู้ชายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในโรงงานหรือสำนักงาน จึงส่งผลให้ต้องจัดหาสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขอนามัย ซึ่งในช่วงนี้การมีห้องน้ำแยกสำหรับผู้หญิงจึงเริ่มถูกมองว่าเป็นวิธีการปกป้องความเป็นส่วนตัวและความเหมาะสม รวมถึงเป็นวิธีการรับรองความปลอดภัยในที่ทำงาน ในสหรัฐอเมริกา กฎหมายฉบับแรกที่กำหนดให้มีห้องน้ำแยกสำหรับผู้ชายและผู้หญิงได้รับการประกาศใช้ในแมสซาชูเซตส์ในปี 1887 ผลที่ตามมาคือ ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 - 20 การแบ่งแยกเพศในห้องน้ำสาธารณะ จึงกลายเป็นเรื่องปกติในอเมริกาเหนือ ยุโรป และเป็นหลักสากลที่ปฏิบัติกันทั่วโลกในที่สุด จึงกลายเป็นเรื่องปกติมากขึ้นทั่วทั้งยุโรปและอเมริกาเหนือ กฎหมายและข้อบังคับด้านการก่อสร้างเริ่มกำหนดมาตรฐานและเป็นการสำหรับห้องน้ำแยกชายหญิง ซึ่งสะท้อนถึงบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.1.3.3 ความเป็นมาของห้องน้ำในประเทศไทย

ห้องน้ำในสังคมไทยที่พบเห็นได้ในปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลแนวคิดมาจากสังคมตะวันตก ซึ่งมีการพัฒนานวัตกรรมและวัฒนธรรมการใช้ห้องน้ำมาก่อน โดยคำว่า “ห้องน้ำ” สันนิษฐานว่านำมาจากคำว่า Washroom หรือ Bathroom ในภาษาอังกฤษ โดยความหมายของห้องน้ำในบริบทของวัฒนธรรมไทยได้รวมลักษณะในการใช้ประโยชน์ 2 กิจกรรมไว้ในห้องเดียวกัน คือ การขับถ่ายและการอาบน้ำ ซึ่งแต่เดิมแยกพื้นที่สำหรับ 2 กิจกรรมนี้ออกเป็นส้วมและที่อาบน้ำ ในวัฒนธรรมเดิมของไทยพบหลักฐานการสร้างห้องส้วมเป็นห้องเฉพาะอยู่ข้าง แต่สร้างไว้ให้ใช้สำหรับพระสงฆ์เท่านั้น ซึ่งตามพระธรรมวินัยให้พระสงฆ์ทำกิจกรรมเหล่านี้ในที่มิดชิด การค้นพบร่องรอยของส้วมที่เก่าที่สุดย้อนไปได้ถึงสมัยสุโขทัย ซึ่งปรากฏร่องรอยของฐานสงฆ์ในวัดอวาสใหญ่ในเขตอรัญญิกเมืองกำแพงเพชร สำหรับผู้ที่ไม่ได้ครองสมณเพศ ตั้งแต่กลุ่มชนชั้นสูงลงมาจนกระทั่งสามัญชนก็ไม่ได้มีการสร้างห้องส้วมเป็นการเฉพาะ สำหรับชาวบ้านจะใช้ห้องทุ่งหรือแม่น้ำเป็นที่ขับถ่าย แต่ในกลุ่มชนชั้นสูงจะขับถ่ายลงในกระโถน ซึ่งสำหรับพระมหากษัตริย์หรือเจ้านาย จะมีเจ้าพนักงานเย็บใบตองเป็นกระทงเจิมสำหรับรองไว้ที่ก้นกระโถน โดยขับถ่ายในห้องมีฉากกั้นไว้เฉพาะเรียกว่า ที่ลงพระบังคนส่วนที่สำหรับอาบน้ำ ชาวบ้านทั่วไปที่นิยมปลูกบ้านอยู่ริมน้ำก็มักพากันไปอาบน้ำที่ท่าน้ำ แต่สำหรับกลุ่มชนชั้นสูงหรือผู้ดีต่าง ๆ แล้ว จะมีบ่าวไพร่ตักน้ำขึ้นไปให้อาบน้ำบนชานเรือนซึ่งมิดชิดมากกว่า การใช้ห้องน้ำในลักษณะปัจจุบัน เริ่มมีวิวัฒนาการเมื่อกลุ่มชนชั้นสูงได้นำคตินิยมของชาวตะวันตกเข้ามา

ปรับใช้ในสังคมไทย หากการลองสำรวจพระที่นั่งวิมานเมฆที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 จะพบห้องลงพระบังคนจัดไว้เฉพาะแต่ยังไม่มีโถส้วม แต่ก็พบห้องสำหรับสรง เป็นห้องที่มีอ่างอาบน้ำทำจากทองแดงแต่ยังไม่มีระบบประปา จนกระทั่งในสมัยรัชกาลที่ 6 ในพระนิพนธ์ของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ เรื่อง เกิดในวังปารุสก์ ทรงเล่าว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นเจ้านายพระองค์แรก ๆ ที่มีพระราชานิยมใช้ห้องน้ำแบบตะวันตก โดยโปรดให้สร้างห้องสรงหรือห้องน้ำแบบตะวันตกในพระราชมณเฑียรต่าง ๆ ที่เสด็จไปประทับ เช่น พระราชวังบางปะอิน พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระราชวังบ้านปืน พระราชินเวศมฤตทายวัน พระราชวังพญาไท พระราชวังสนามจันทร์ และมีการใช้ส้วมค่อห่านในช่วงปี 1917 (พ.ศ. 2460) แม้กระทั่งพระที่นั่งจักรพรรดิพิมานในพระบรมมหาราชวัง ซึ่งเป็นพระราชมณเฑียรที่พระมหากษัตริย์ต้องเสด็จประทับเมื่อแรกพระบรมราชาภิเษก ก็โปรดให้ต่อเติมห้องสรงโดยจัดแอบไว้อย่างกลมกลืนกับงานสถาปัตยกรรมไทยแบบโบราณ ต่อมาพระราชนิยมในเรื่องห้องน้ำแบบตะวันตกก็แพร่หลายในหมู่ชั้นชนสูง ตลอดจนคหบดีและสามัญชนทั่วไป หลังจากนั้น ห้องน้ำสาธารณะก็มีให้ใช้กันทั่วไปจนถึงวันนี้ แต่กฎหมายควบคุมอาคารในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดให้มีห้องน้ำห้องส้วม (กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 พ.ศ. 2551) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 (เรื่อง การจัดให้มีห้องน้ำและห้องส้วมในชนิดหรือประเภทของอาคารต่างๆ) มีบทบัญญัติรับรองเพียงสิทธิของชาย - หญิงเท่านั้น ดังเช่นการกำหนดจำนวนห้องน้ำที่ต้องมีสำหรับห้องน้ำชาย - หญิงในสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอาคารสำนักงาน โรงเรียน ร้านอาหาร เป็นต้น

ปัจจุบัน ห้องน้ำถือเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมไทย ซึ่งสะท้อนการคำนึงถึงหลักสุขอนามัยในการขับถ่ายและชำระร่างกายที่เพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่คนไทยมักไม่นิยมสร้างห้องน้ำบนตัวบ้าน เพราะเชื่อว่าการมีห้องส้วมอยู่ในบ้านถือเป็นสิ่งไม่ดี จึงนิยมสร้างห้องน้ำหรือห้องส้วมไว้นอกบ้าน แต่ปัจจุบันมักนิยมสร้างห้องน้ำทุก ๆ ชั้นเพื่อความสะดวกในการใช้สอย ทั้งยังให้ความสำคัญพิถีพิถันในการก่อสร้างเป็นพิเศษจนกลายเป็นห้องที่เป็นหน้าเป็นตาของบ้าน ไม่เพียงแต่ห้องน้ำส่วนตัวเท่านั้น คนในสังคมไทยยังให้ความสำคัญต่อห้องน้ำสาธารณะ ทั้งในเรื่องความสะดวกและความสะอาด อันทำให้สถานบริการน้ำมัน สถานที่ท่องเที่ยว แม้กระทั่งวัดวาอาราม ยังต้องปรับปรุงสภาพห้องน้ำให้มีความสะอาดและความสะดวกสบายเพื่อตอบสนองผู้มาใช้บริการหรือแวะมาเยี่ยมชม จนได้กลายเป็นจุดขายอย่างหนึ่งของสถานที่นั้นไป (ไทยศึกษาจุฬาลงกรณ์, 2555)

2.1.3.4 การออกแบบห้องน้ำ

ห้องน้ำถือว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญสำหรับอาคารทุกประเภท การออกแบบห้องน้ำจึงมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการออกแบบห้องน้ำตามอาคารแต่ละ

ประเภทเพื่อให้มีความแตกต่างกันออกไป โดยจะต้องมีการวางแผนหลักการออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้งานจริง การจัดวางที่เหมาะสมและการเลือกวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่จะนำมาพิจารณาเลือกใช้ตามความต้องการของอาคารแต่ละประเภท

1. ประตูทางเข้าออก

ตำแหน่งประตู ควรพิจารณาดำเนินการตำแหน่งของประตูให้เหมาะสมกับการใช้งานและความสะดวกของผู้ใช้งาน ควรหลีกเลี่ยงการตั้งประตูตรงข้ามกับที่นั่งนอนหรือพื้นที่รับประทานอาหาร

วัสดุประตู ใช้วัสดุที่ทนทานต่อน้ำและความชื้น เช่น ประตูไม้ที่เคลือบด้วยสารกันน้ำ หรือประตูไฟเบอร์กลาสที่เหมาะสมกับการใช้งานในห้องน้ำ

ขนาดและการเปิดประตู ประตูควรมีขนาดเหมาะสมเพื่อให้การเข้าออกสะดวก โดยปกติแล้วประตูควรกว้างอย่างน้อย 70 - 80 ซม. สำหรับห้องน้ำทั่วไป และควรเลือกประตูที่สามารถเปิดได้ง่าย เช่น ประตูบานเลื่อนหากพื้นที่จำกัด

2. เครื่องสุขภัณฑ์ต่าง ๆ วางเครื่องสุขภัณฑ์ เช่น โถส้วม อ่างล้างหน้า

ฝักบัว หรืออ่างอาบน้ำในตำแหน่งที่สะดวก โดยคำนึงถึงการใช้งานร่วมกันหรือความเป็นส่วนตัว

การจัดวางเครื่องสุขภัณฑ์

โถส้วม ควรวางโถส้วมในตำแหน่งที่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการใช้งาน สะดวกสบายในการเข้าออก และมีระยะห่างจากผนังหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ประมาณ 30-40 ซม. เพื่อให้ผู้ใช้ไม่รู้สึกอึดอัด

อ่างล้างหน้า ควรวางอ่างล้างหน้าใกล้กับโถส้วมหรือในตำแหน่งที่สะดวกในการใช้งาน เช่น บริเวณใกล้กับกระจกและปลั๊กไฟ หากเป็นห้องน้ำส่วนตัวอาจใช้พื้นที่ที่มีแสงธรรมชาติ

ฝักบัวหรืออ่างอาบน้ำ ต้องคำนึงถึงพื้นที่ในห้องน้ำให้มีความเหมาะสมในการติดตั้งฝักบัวหรืออ่างอาบน้ำ โดยให้มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการขยับตัว การแยกพื้นที่เปียกและแห้งจะช่วยให้ห้องน้ำสะอาดและปลอดภัย

อุปกรณ์เสริม เช่น ที่แขวนผ้า, ชั้นวางของ ควรตั้งให้สะดวกในการเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย เช่น ใกล้กับอ่างล้างหน้า หรือฝักบัว

3. พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ในห้องน้ำ

พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ในห้องน้ำ เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ และการสัญจรที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับเครื่องสุขภัณฑ์ การศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ในห้องน้ำ ช่วยให้นำไปพิจารณาในการออกแบบกำหนดตำแหน่งของสุขภัณฑ์ตามการใช้สอยที่เหมาะสม และเป็นการศึกษาขนาดพื้นที่ใช้สอยที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ

4. ระบบเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

การออกแบบห้องน้ำควรคำนึงถึงหลายปัจจัยเพื่อให้สามารถใช้งานได้สะดวก สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและปลอดภัย ทั้งนี้รวมถึงการเลือกวัสดุที่เหมาะสม ระบบการระบายอากาศและน้ำ รวมถึงการรักษาความสะอาด เพื่อให้ห้องน้ำมีความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. การจัดการน้ำ (Water Management)

ระบบประหยัดน้ำ ควรเลือกอุปกรณ์ที่ช่วยประหยัดน้ำ เช่น โถส้วมระบบ Dual Flush หรือที่มีปริมาณน้ำที่ต่ำลง (Low Flow Toilets), ฝักบัวประหยัดน้ำ, หรือก๊อกน้ำที่มีระบบควบคุมการไหลของน้ำ เพื่อช่วยลดการใช้น้ำโดยไม่ลดประสิทธิภาพการใช้งาน

การเก็บน้ำฝน หากห้องน้ำอยู่ในพื้นที่ที่มีการฝนตกมาก การออกแบบให้มีระบบเก็บน้ำฝนและใช้ในงานต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น การใช้น้ำฝนสำหรับทำความสะอาดห้องน้ำ จะช่วยลดการใช้น้ำประปา

การระบายน้ำ ควรออกแบบระบบระบายน้ำให้ดี เช่น ใช้ท่อระบายน้ำที่มีขนาดและความลาดชันที่เหมาะสมเพื่อให้การระบายน้ำได้สะดวกและไม่เกิดปัญหาน้ำขัง

2. การระบายอากาศ (Ventilation)

ระบบระบายอากาศ ห้องน้ำต้องมีการระบายอากาศที่ดี เพื่อป้องกันความชื้นและกลิ่นอับ โดยการติดตั้งพัดลมหรือช่องระบายอากาศที่มีประสิทธิภาพจะช่วยลดการสะสมของความชื้นในห้องน้ำ

หน้าต่างธรรมชาติ หากเป็นไปได้ ควรออกแบบห้องน้ำให้มีหน้าต่างที่สามารถเปิดได้ เพื่อให้มีการไหลเวียนของอากาศธรรมชาติและแสงสว่างจากธรรมชาติ การเปิดหน้าต่างยังช่วยให้ความชื้นระเหยออกไปได้เร็วขึ้น ลดปัญหาการเกิดเชื้อรา

3. การเลือกวัสดุ (Material Selection)

วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควรเลือกวัสดุที่ยั่งยืนและทนทาน เช่น กระเบื้องเซรามิกจากแหล่งที่ใช้พลังงานน้อย, กระเบื้องที่ผลิตจากวัสดุธรรมชาติหรือรีไซเคิล, หรือวัสดุที่ไม่ปล่อยสารพิษที่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ เช่น วัสดุที่มีการเคลือบสารกันน้ำ

วัสดุที่ดูแลรักษาง่าย ใช้วัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่ายและทนทานต่อการใช้งาน ซึ่งจะช่วยลดการใช้น้ำในการทำทำความสะอาดและเพิ่มอายุการใช้งานของห้องน้ำ

4. การใช้พลังงาน (Energy Use)

การใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ ควรติดตั้งไฟ LED ที่ประหยัดพลังงาน และติดตั้งแสงสว่างในตำแหน่งที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้ใช้พลังงานมากเกินไป

น้ำร้อนจากพลังงานทดแทน การติดตั้งระบบน้ำร้อนพลังงานแสงอาทิตย์ หรือเครื่องทำน้ำอุ่นที่ใช้พลังงานจากแหล่งที่ยั่งยืนจะช่วยลดการใช้งานพลังงานไฟฟ้า

5. การออกแบบเพื่อการบำรุงรักษาและทำความสะอาด

การป้องกันการเกิดเชื้อราและกลิ่นอับ ควรเลือกวัสดุที่ทนทานต่อความชื้นและไม่สะสมเชื้อรา เช่น กระเบื้องเคลือบหรือวัสดุสังเคราะห์ที่ทำความสะอาดง่าย

การออกแบบพื้นผิวและการระบายน้ำ ควรเลือกพื้นผิวที่ไม่ลื่นและสะดวกในการทำทำความสะอาด การใช้พื้นผิวที่มีลักษณะหยาบเล็กน้อยหรือวัสดุกันลื่นจะช่วยให้ห้องน้ำปลอดภัยและง่ายต่อการดูแลรักษา

6. การออกแบบเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Design)

การใช้วัสดุรีไซเคิล เช่น กระเบื้องที่ผลิตจากวัสดุรีไซเคิล หรือไม้ที่ได้จากการปลูกใหม่ (Sustainable Forestry) เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การออกแบบเพื่อลดการใช้วัสดุ ลดการใช้วัสดุที่ไม่จำเป็น เช่น การใช้การจัดวางอุปกรณ์ให้เหมาะสมและประหยัดพื้นที่ และหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

7. ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

สภาพภูมิอากาศ ห้องน้ำควรออกแบบให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ที่มีความชื้นสูง ควรมีการระบายอากาศที่ดีและใช้วัสดุที่ไม่ดูดซับความชื้น

ความทนทานต่อสภาพแวดล้อม ควรเลือกวัสดุและระบบที่สามารถทนทานต่อสภาพแวดล้อม เช่น การใช้งานในพื้นที่ที่มีการกัดกร่อนจากน้ำทะเล (ห้องน้ำริมชายหาด) หรือพื้นที่ที่มีอากาศหนาวเย็น (กิตติ, 2555)

การออกแบบห้องน้ำที่ดีควรพิจารณาอย่างรอบคอบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม เช่น การเลือกวัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบระบายอากาศที่ดี และการเลือกอุปกรณ์ที่ช่วยประหยัดทรัพยากร นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายและความปลอดภัยของผู้ใช้งานด้วย

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

ความหมายของคำว่า “เพศ” ถูกให้นิยามความหมายทางชีววิทยาไว้ว่าเป็นอัตลักษณ์ของบุคคลที่ถูกสร้างขึ้นมาจากพันธุกรรมอันเป็นผลมาจากการแบ่งโครโมโซมที่เท่ากันของมนุษย์ผ่านการรวมตัวของเซลล์สืบพันธุ์ที่มีขนาดและรูปร่างต่างกันซึ่งถูกผลิตโดยรังไข่และอัณฑะ ความต้องการทาง

เพศ แรงดึงดูดทางเพศที่แตกต่างกันระหว่างเพศชายและเพศหญิงอันเป็นผลพวงจากการกำหนดโครโมโซมจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนเพศวิถีของมนุษย์

แนวคิดเพศวิถี

ความหมายของคำว่า “เพศวิถี” หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่ส่งผลต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางเพศต่าง ๆ ของบุคคลนั้น และทัศนคติ มุมมอง และความเชื่อของบุคคลต่อบทบาทของบุคคลเพศต่าง ๆ ในแต่ละบริบททางสังคมและวัฒนธรรม หากพิจารณาจากมุมมองของสังคมศาสตร์แล้ว คำว่า “เพศวิถี” ประกอบด้วยทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมที่คอยกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละเพศ สังคมและวัฒนธรรมที่บุคคลอาศัยอยู่นั้นมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคล สังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีวิธีการแสดงออกและปฏิบัติที่เกี่ยวกับความต้องการทางเพศและการแสดงออกทางเพศ ทัศนคติต่อเพศตรงข้ามแตกต่างกัน ดังนั้น สิ่งเหล่านี้จึงไม่ได้ถูกกำหนดโดยกรรมพันธุ์หรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติของมนุษย์แต่อย่างใด

เพศวิถีเป็นคำที่บุคคลใช้พูดถึงวิธีที่เข้าใจร่างกายของตนเองและวิธีที่บุคคลเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมถึงทุกแง่มุมของสิ่งที่บุคคลเป็น ประกอบด้วย ค่านิยมและความเชื่อเกี่ยวกับร่างกาย ความปรารถนา บทบาทและความรับผิดชอบทางสังคม ตลอดจนมุมมองและความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด

เพศวิถี หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาโดยเกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ และทัศนคติของบุคคลเกี่ยวกับบรรณนิยม การแสดงออกทางเพศ และความพึงพอใจทางเพศ เพศวิถีของแต่ละบุคคลนั้นแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสังคมและวัฒนธรรมที่บุคคลนั้น อาศัยอยู่ (สิริวุฒิ, 2567)

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า “เพศวิถี” สามารถให้ความหมายได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมา ซึ่งมีความแตกต่างหรือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลนั้น ๆ อันเนื่องมาจากความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ มุมมอง ทัศนคติ และค่านิยมของสังคม วัฒนธรรมที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละเพศ รวมถึงมาจากพื้นฐานการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์ของมนุษย์

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบันทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ นโยบายและข้อกฎหมาย

1. กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2548

พระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2548 เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล สรุปสาระสำคัญได้

ดังนี้ มาตรา 1(2) ห้องน้ำและห้องส้วมตามแบบและจำนวนที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีการดูแลรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเป็นประจำทุกวัน

ให้นายจ้างจัดให้มีห้องน้ำและห้องส้วมแยกสำหรับลูกจ้างชายและลูกจ้างหญิง และในกรณีที่มีลูกจ้างที่เป็นคนพิการ ให้นายจ้างจัดให้มีห้องน้ำและห้องส้วมสำหรับคนพิการแยกไว้ โดยเฉพาะ (2548, 29 มีนาคม)

2. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล สรุปลสาระสำคัญได้ดังนี้ มาตรา 8(5) แบบ และจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม

3. กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2551) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2551 เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล สรุปลสาระสำคัญได้ดังนี้

- 1.1 ห้องน้ำและห้องส้วมจะแยกจากกันหรือรวมอยู่ในห้องเดียวกันก็ได้
- 1.2 สร้างด้วยวัสดุทนทาน และทำความสะอาดง่าย
- 1.3 ระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงเพดานยอดฝาท่อหรือผนังตอนต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่า 2.00 เมตร
- 1.4 มีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศได้เพียงพอ
- 1.5 พื้นห้องน้ำและห้องส้วมมีความลาดเอียงและมีจุดระบายน้ำตั้งอยู่ในตำแหน่งต่ำสุดของพื้นที่ห้อง
- 1.6 ที่ปัสสาวะต้องมีระบบการดักกลิ่นและเป็นแบบใช้น้ำชำระลงสู่ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล
- 1.7 กรณีเป็นอาคารมีบุคคลเข้าใช้สอยประจำอยู่หลายชั้นให้เป็นไปตามความจำเป็นและเหมาะสม

1.8 กรณีห้องน้ำและห้องส้วมรวมอยู่ในห้องเดียวกัน ต้องมีขนาดพื้นที่ภายในของห้องไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร แต่ถ้าห้องน้ำและห้องส้วมแยกกัน ต้องมีขนาดพื้นที่ภายในห้องไม่น้อยกว่า 0.90 ตารางเมตร และมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร

4. พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายทางเลือกที่มีจุดประสงค์เพื่อคุ้มครองและปกป้องสิทธิของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศ รวมถึงส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศพระราชบัญญัตินี้มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงแนวทางและพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใดอันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรม เพราะเหตุที่บุคคลนั้นเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือมีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศโดยกำเนิด

5. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567 เป็นกฎหมายเพื่อรองรับให้บุคคลเพศหลากหลายสามารถหมั้นและสมรสได้ และมีสิทธิ หน้าที่ และสถานะทางครอบครัวเท่าเทียมกับคู่สมรสที่เป็นชายและหญิง โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ แก้ไขถ้อยคำให้มีความเป็นกลางทางเพศมากขึ้น เช่น แก้ไขคำว่า “ชาย” “หญิง” เป็นคำว่า “บุคคล”, แก้ไขคำว่า “สามีภริยา” เป็นคำว่า “คู่สมรส”

สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

1. ปัจจัยทางสังคม

การยอมรับและความเข้าใจ สังคมที่เปิดรับและเข้าใจในความหลากหลายทางเพศ จะทำให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ การให้ความรู้และการสร้างความเข้าใจในกลุ่มคนที่ยังไม่คุ้นเคยกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัย การสร้างกฎระเบียบและนโยบาย การสร้างนโยบายที่ชัดเจนในสถานที่สาธารณะ เช่น การสร้างห้องน้ำที่ไม่แบ่งแยกเพศ (gender-neutral toilets) หรือการไม่รบกวนสิทธิของผู้ที่ใช้ห้องน้ำตามเพศที่ตนเองเลือก จะช่วยลดความเสี่ยงของการโดนกดขี่หรือคุกคาม

บทบาทของภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน

ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการนำกฎหมายสมรสเท่าเทียมไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ การให้ความรู้แก่สาธารณชนองค์กรภาคประชาสังคม และสื่อมวลชนควรทำหน้าที่ในการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจแก่สาธารณชนเกี่ยวกับเนื้อหา และ

ความสำคัญของกฎหมายใหม่ การนำเสนอเรื่องราว และประสบการณ์ของคู่รักเพศเดียวกันช่วยสร้างความเข้าใจ และการยอมรับ การติดตามการบังคับใช้กฎหมายภาคประชาสังคมควรทำหน้าที่เป็นหน่วยเฝ้าระวังเพื่อติดตามการบังคับใช้กฎหมาย และรายงานกรณีการเลือกปฏิบัติ การกีดกันเข้าเรียนทำงาน หรือการละเมิดสิทธิอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชนผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อทำให้เกิดความเท่าเทียมอย่างแท้จริง การสนับสนุนชุมชนผู้มีความหลากหลายทางเพศองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิผู้มีความหลากหลายทางเพศ ควรจัดให้องค์กรที่ทำงานมีบริการให้คำปรึกษา และสนับสนุนทางกฎหมายสำหรับคู่รักที่ต้องการจดทะเบียนสมรส หรือมีปัญหาในการใช้สิทธิตามกฎหมายใหม่ การสร้างเครือข่าย และพันธมิตรการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และหน่วยงานภาครัฐจะช่วยให้การผลักดัน และติดตามการบังคับใช้กฎหมายสมรสเท่าเทียมนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ปัจจัยทางวัฒนธรรม

การเคารพความหลากหลาย วัฒนธรรมที่ยอมรับความหลากหลายทางเพศจะช่วยสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและไม่ถูกแยกแยะจากสังคม เช่น การใช้ภาษาที่ไม่ทำร้ายหรือเหยียดหยาม การสนับสนุนจากกลุ่มองค์กรและกลุ่มต่าง ๆ ที่ส่งเสริมสิทธิของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะในเรื่องการเข้าถึงห้องน้ำที่ปลอดภัยและไม่ถูกละเมิด จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมและกฎหมายที่เหมาะสม

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุนในการพัฒนาสถานที่สาธารณะที่มีห้องน้ำที่ออกแบบมาเพื่อรองรับความหลากหลายทางเพศ เช่น ห้องน้ำที่เป็นกลางทางเพศ จะช่วยลดอุปสรรคที่ผู้มีความหลากหลายทางเพศต้องเผชิญ การสนับสนุนจากภาครัฐ ธุรกิจที่มีนโยบายให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางเพศและการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับจะสามารถช่วยให้ผู้ใช้รู้สึกปลอดภัยและได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม การผสมผสานระหว่างปัจจัยเหล่านี้จะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเปิดกว้างสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศในการใช้ห้องน้ำได้อย่างมั่นใจและไม่ต้องกังวลเรื่องการถูกกีดกันหรือคุกคาม

2.2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับด้านจิตวิทยา

ทฤษฎีจิตวิทยาสำหรับคน

การออกแบบห้องน้ำที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการจัดวางฟังก์ชันการใช้งานอย่างเหมาะสม แต่ยังต้องพิจารณาจิตวิทยาของผู้ใช้งานเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งผลดีต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ใช้ ซึ่งมีหลายทฤษฎีทางจิตวิทยาที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบห้องน้ำ ดังนี้

1. ทฤษฎีของการจัดการพื้นที่ (Proxemics)

ทฤษฎี Proxemics ของ Edward T. Hall เน้นการศึกษาระยะห่างระหว่างบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ การออกแบบห้องน้ำต้องคำนึงถึงระยะห่างที่เหมาะสมระหว่างอุปกรณ์ต่างๆ เช่น โถส้วม, อ่างล้างหน้า, และฝักบัว เพื่อให้ผู้ใช้รู้สึกสะดวกในการเคลื่อนไหวและไม่รู้สึกอึดอัด นอกจากนี้ การกำหนดพื้นที่สำหรับแต่ละฟังก์ชันของห้องน้ำยังช่วยทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนตัว (Privacy) และลดความยุ่งเหยิงในการใช้งาน (Hall, E. T., 1966)

2. ทฤษฎีความเป็นส่วนตัว (Privacy Theory)

ทฤษฎีความเป็นส่วนตัว เน้นการจัดการกับความต้องการที่แตกต่างกันในแง่ของการแยกตัวและการสัมผัสกับผู้อื่น การออกแบบห้องน้ำควรคำนึงถึงความต้องการในการให้ความเป็นส่วนตัวแก่ผู้ใช้ เช่น การออกแบบประตูที่สามารถล็อกได้ การใช้ผนังที่สูงหรือบังสายตาได้ดี รวมถึงการใช้วัสดุที่ไม่สามารถมองเห็นได้ (Altman, 1975)

3. ทฤษฎีการจัดการสี (Color Psychology)

ทฤษฎีการจัดการสี พิจารณาผลกระทบของสีต่อจิตใจและอารมณ์ของผู้คน สีมียุทธศิลป์ต่อการรับรู้และอารมณ์ในห้องน้ำอย่างมาก การใช้สีที่อ่อนและเย็น เช่น สีฟ้าหรือสีเขียว สามารถทำให้ผู้ใช้รู้สึกสงบและผ่อนคลาย ในขณะที่สีสดใส เช่น สีเหลืองหรือสีส้ม สามารถกระตุ้นให้รู้สึกกระปรี้กระเปร่าและมีพลัง (Elliot, A. J., & Maier, M. A., 2012)

4. ทฤษฎีการออกแบบเพื่อความสะดวกสบายทางสรีระ (Ergonomics)

ทฤษฎี Ergonomics เน้นการออกแบบที่ทำให้ผู้ใช้สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย โดยไม่ต้องเผชิญกับความเมื่อยล้าหรือความไม่สะดวก การออกแบบห้องน้ำควรคำนึงถึงความสูงและตำแหน่งของอุปกรณ์ต่างๆ เช่น โถส้วม, อ่างล้างหน้า หรือฝักบัว เพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่ายโดยไม่ต้องเครียดกับท่าทางหรือการเคลื่อนไหวที่ผิดธรรมชาติ (Grandjean, E, 1988)

5. ทฤษฎีการตอบสนองทางอารมณ์ (Emotional Design Theory)

ทฤษฎีการออกแบบเพื่อตอบสนองอารมณ์ของ Don Norman ระบุว่า การออกแบบไม่เพียงแต่ต้องการให้ฟังก์ชันการใช้งานมีประสิทธิภาพ แต่ยังต้องสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องน้ำซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดูแลตัวเองและการผ่อนคลาย การออกแบบห้องน้ำให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามและสะดวกสบายสามารถกระตุ้นอารมณ์บวก เช่น ความสงบและความผ่อนคลาย (Norman, D. A., 2004)

6. ทฤษฎีการประหยัดพลังงานและการออกแบบยั่งยืน (Sustainability and Energy Efficiency Theory)

ทฤษฎีการออกแบบอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด การออกแบบห้องน้ำที่ใช้น้ำและพลังงานอย่างประหยัด เช่น การ

ติดตั้งก๊อกน้ำหรือฝักบัวที่ประหยัดน้ำ หรือการใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถช่วยสร้างความรู้สึกดีให้กับผู้ใช้และลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (Van der Ryn, S., & Cowan, S., 1996)

ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ

ทฤษฎีทางจิตวิทยาและการเรียนรู้ที่พยายามหาคำตอบเกี่ยวกับวิถีทางเพศโดยให้ความสำคัญกับเรื่องการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การได้รับประสบการณ์บางอย่างในชีวิต การได้รับอิทธิพลจากแม่ (Domineering Mother) การไม่มีบทบาทเป็นผู้นำของพ่อ (Passive Father) การได้รับประสบการณ์ที่บอบช้ำทางเพศสมัยเด็ก (Traumatic Early Childhood Sexual Experience) การถูกรบกวนทางอารมณ์ (Emotional Disturbance) และความล้มเหลวในการดึงดูดเพศตรงข้าม (Failure to Attract Heterosexual Partners) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นข้อสันนิษฐานเชิงทฤษฎีของการวิถีทางเพศของบุคคล (Miracle และ Baumeister, 2003) และ (นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์และคณะ, 2546)

ทฤษฎีทางจิตวิทยาของฟรอยด์ (Freud's Theory) ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเลี้ยงดูของพ่อแม่ว่าเป็นช่วงเวลาสำคัญที่เด็กจะกลายเป็นคนรักต่างเพศหรือเพศเดียวกัน ในพัฒนาการโดยปกติเด็กจะมีพัฒนาการเป็นคนรักต่างเพศแต่เมื่อเด็กชายมีสัมพันธ์ภาพหรือใกล้ชิดกับพ่อในระดับน้อยแต่กลับมีสัมพันธ์ภาพหรือความใกล้ชิดกับแม่สูง เด็กอาจเริ่มมีขั้นพัฒนาการเป็นคนรักเพศเดียวกัน (Miracle และ Baumeister, 2003) และ (Crooks และ Baur, 1999)

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) ให้ความสำคัญในเรื่องของการเสริมแรง (Reinforcement) ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้โดยเฉพาะการเสริมแรงด้านพฤติกรรมทางเพศในช่วงแรกของการเรียนรู้ เด็กที่มีประสบการณ์ที่ดีและมีความสุขกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน อาจพัฒนามาเป็นการมีวิถีทางเพศแบบรักร่วมเพศอย่างไรก็ตามนักทฤษฎีการเรียนรู้ยังไม่สามารถระบุได้ว่าการได้รับประสบการณ์แบบใดเป็นพิเศษที่นำไปสู่การมีวิถีทางเพศแบบรักร่วมเพศได้ (Miracle และ Baumeister, 2003)

ทฤษฎีการคิดแบบอรรถประโยชน์ (Subjective Expected Utility Theory) คนงานจะพิจารณาว่า พฤติกรรมที่ทำอยู่เป็นพฤติกรรมเสี่ยงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสัดส่วนของต้นทุนที่จะต้องทำตามขั้นตอนที่ปลอดภัย เปรียบเทียบกับผลที่จะได้จากการกระทำนั้น (สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2567)

ทฤษฎีทางสังคมวิทยา (Sociological Theory) ได้เสนอกระแสข้อสันนิษฐานทั้งหมดที่มีเกี่ยวกับวิถีทางเพศโดยเห็นว่าการเป็นคนรักเพศเดียวกันไม่ได้เกิดจากการมีประสบการณ์กับเพศตรงข้ามที่ไม่ดีหรือขาดการได้รับประสบการณ์จากเพศตรงข้ามตามที่กล่าวอ้าง การศึกษากลุ่มนี้พบว่าชายที่เป็นเกย์และหญิงเลสเบี้ยนในโรงเรียนไม่ได้มีการขาดประสบการณ์กับเพศตรงข้ามและการไม่มี

ความสุขกับเพศตรงข้ามเลย แต่พวกเขาอยากที่จะเป็นแบบนี้มากกว่า (Preferred to be Sexual with Woman) ดังนั้นการได้รับอิทธิพลจากแม่มากกว่าพ่อ การเลือกพ่อเป็นแบบอย่างของเด็กหญิงการถูกล่อลวงทางเพศเดียวกันเกิดก่อนช่วงวัยรุ่น ดังนั้นบุคคลเหล่านี้มีโอกาสในการได้พบปะและมีปฏิสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามอยู่แล้ว แต่พวกเขาเลือกที่จะไม่รู้สึกรังเกียจกับเพศตรงข้ามมากกว่า โดยสรุปคือทฤษฎีทางสังคมวิทยาเห็นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเกิดจากการที่บุคคลเลือกหรือพึงพอใจที่จะมีวิถีทางเพศในลักษณะนี้มากกว่ามีปัจจัยอื่นใดมาส่งผลต่อวิถีเพศของตนเอง อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้ก็ยังไม่สามารถระบุความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้อย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎีทางจิตวิทยา (Miracle และ Baumeister, 2003)

ทฤษฎีทางจิตวิทยาสำหรับสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีทางจิตวิทยาสำหรับสิ่งแวดล้อมศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และสภาพแวดล้อมทั้งในด้านจิตใจ พฤติกรรม และการรับรู้ โดยทฤษฎีต่าง ๆ เน้นการเข้าใจว่าบรรยากาศหรือพื้นที่รอบตัวสามารถส่งผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคล

1. ทฤษฎีการรับรู้สิ่งแวดล้อม (Environmental Perception Theory)

ทฤษฎีการรับรู้สิ่งแวดล้อม กล่าวถึงวิธีที่บุคคลรับรู้และตีความสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยการรับรู้สิ่งแวดล้อมไม่ได้เป็นเพียงแค่การเห็นหรือสัมผัสสิ่งต่างๆ แต่ยังเกี่ยวข้องกับการตีความและความหมายที่เราตั้งให้กับสิ่งนั้น ๆ โดยในทางจิตวิทยา ทฤษฎีนี้ศึกษาว่าสภาพแวดล้อมในรูปแบบต่างๆ เช่น สถานที่เปิดโล่ง, อากาศ, แสง หรือเสียง สามารถมีผลต่ออารมณ์และพฤติกรรมของผู้คนได้ (Gibson, J. J., 1979)

2. ทฤษฎีการออกแบบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม (Behavioral Design Theory)

ทฤษฎีการออกแบบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม เน้นการออกแบบพื้นที่ที่สามารถกระตุ้นหรือยับยั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลได้ เช่น การจัดระเบียบพื้นที่ในที่ทำงาน, การใช้แสงหรือสีในห้องพักอาศัย หรือแม้แต่การออกแบบห้องน้ำ ซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดความผ่อนคลายหรือทำให้รู้สึกเครียดขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้น ๆ การออกแบบที่ดีจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมและลดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ (Archte, C., 2013)

3. ทฤษฎีการควบคุมสิ่งแวดล้อม (Environmental Control Theory)

ทฤษฎีการควบคุมสิ่งแวดล้อมโดย Robert Sommer กล่าวถึงการควบคุมสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างความสะดวกสบายและการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมได้อย่างเต็มที่ คนสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมของตนเองได้ในระดับหนึ่ง เช่น การเลือกที่ตั้งเฟอร์นิเจอร์ในบ้าน หรือการปรับแสงในห้อง ทำให้ผู้คนรู้สึกมีอำนาจในการควบคุมสภาพแวดล้อมรอบตัว ซึ่งจะช่วยลดความเครียดและเพิ่มความพึงพอใจในการใช้งานพื้นที่นั้น (Sommer, R., 1975)

4. ทฤษฎีการส่งเสริมสุขภาพด้วยการออกแบบ (Health and Well-being Design Theory)

ทฤษฎีนี้ศึกษาผลกระทบของการออกแบบสิ่งแวดล้อมที่มีต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น การเลือกใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ หรือการออกแบบพื้นที่ที่ช่วยส่งเสริมการเคลื่อนไหว และการออกกำลังกาย เช่น การออกแบบพื้นที่สีเขียวในเมือง หรือการมีแสงธรรมชาติในอาคารที่พักอาศัย ส่งผลให้มีความสุขและลดความเครียด (Kellert, S. R., & Calabrese, E. F., 2015)

5. ทฤษฎีการแยกความแตกต่างทางจิตวิทยาในที่อยู่อาศัย (Environmental Stress Theory)

ทฤษฎีการแยกความแตกต่างทางจิตวิทยาในที่อยู่อาศัย กล่าวถึงการที่สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของบุคคล เช่น การอยู่ในพื้นที่แออัด เสียงดัง หรือสภาพแวดล้อมที่มืดและไม่น่าอยู่สามารถทำให้เกิดความเครียดหรือความวิตกกังวลได้ ในขณะที่สภาพแวดล้อมที่สงบและโปร่งใสสามารถส่งผลให้ลดความเครียดและเพิ่มความผ่อนคลาย (Evans, G. W., 2003).

6. ทฤษฎีของความพึงพอใจจากสิ่งแวดล้อม (Environmental Satisfaction Theory)

ทฤษฎีความพึงพอใจจากสิ่งแวดล้อม เน้นการศึกษาว่าพื้นที่ที่ได้รับการออกแบบอย่างดี สามารถเพิ่มความพึงพอใจของผู้ใช้ได้อย่างไร เช่น การมีพื้นที่สีเขียวในเมือง, การออกแบบบ้านที่มีแสงธรรมชาติ และการจัดวางฟังก์ชันต่างๆ อย่างมีระเบียบจะช่วยให้ผู้อยู่อาศัยรู้สึกสะดวกสบายและพอใจมากขึ้นในสิ่งแวดล้อมที่เขาอยู่ (Kaplan, R., & Kaplan, S., 1989)

ทฤษฎีทางจิตวิทยาสำหรับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญในการออกแบบพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมและอารมณ์ของผู้คน การเข้าใจทฤษฎีเหล่านี้ช่วยให้นักออกแบบสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีผลดีต่อสุขภาพจิตของผู้ใช้ได้ดีขึ้น การใช้ทฤษฎีเหล่านี้ในการออกแบบที่อยู่อาศัย, สถานที่ทำงาน หรือพื้นที่สาธารณะจะช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับผู้คนในสังคม

ปัจจัยทางจิตวิทยามีความสำคัญมากในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศในการใช้ห้องน้ำ เพราะสามารถมีผลกระทบต่อความรู้สึกปลอดภัย ความมั่นใจ และการยอมรับตัวตนของผู้ใช้ห้องน้ำได้ ปัจจัยทางจิตวิทยาที่สำคัญ ได้แก่

1. การรับรู้และการยอมรับตัวตน (Self-acceptance and Identity Recognition) ความมั่นใจในการแสดงตัวตน เมื่อห้องน้ำได้รับการออกแบบให้ไม่แบ่งแยกเพศ (gender-neutral) หรือมีการยอมรับตัวตนของแต่ละบุคคลตามที่ระบุ จะช่วยให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับและไม่ต้องปิดบังตัวตน การยอมรับจากสังคม การมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายทางเพศจะช่วยให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศสามารถใช้ห้องน้ำได้อย่างไม่รู้สึกอึดอัดหรือวิตกกังวลว่าจะถูกมองว่าแตกต่างจากคนอื่น

2. ความรู้สึกปลอดภัยทางจิตใจ (Psychological Safety) การลดความวิตกกังวลและความเครียด ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการถูกคุกคามหรือวิพากษ์วิจารณ์เป็นสิ่งที่ผู้มีความหลากหลาย

ทางเพศหลายคนเผชิญเมื่อใช้ห้องน้ำสาธารณะ โดยเฉพาะห้องน้ำที่มีการแยกเพศอย่างชัดเจน การสร้างห้องน้ำที่ไม่มีการแบ่งแยกเพศและมีความเป็นส่วนตัวสูงสามารถลดความเครียดและช่วยให้ผู้ใช้รู้สึกปลอดภัยมากขึ้น การรู้สึกเคารพในสิทธิส่วนบุคคล การมีสถานที่ที่ผู้ใช้ไม่ต้องเผชิญกับการถูกมองข้ามหรือการถูกปฏิเสธสิทธิจะช่วยให้พวกเขารู้สึกว่าได้รับการเคารพและเป็นที่ยอมรับในสังคม

3. การสนับสนุนจากสังคม (Social Support) การมีกลุ่มสนับสนุน การรู้ว่ามีคนในสังคมที่เข้าใจและสนับสนุนความหลากหลายทางเพศสามารถช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวและเสี่ยงต่อการถูกละเลยจากสังคม การมีกลุ่มสนับสนุน เช่น เพื่อนหรือองค์กรที่ช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ห้องน้ำได้อย่างปลอดภัยจะทำให้ผู้ใช้รู้สึกมั่นใจมากขึ้น การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง เมื่อคนในสังคมโดยเฉพาะเพื่อนร่วมงานหรือสมาชิกในครอบครัวสนับสนุนการเลือกใช้น้ำที่ مناسبกับเพศที่ผู้ใช้เลือก นั้นจะช่วยให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศไม่รู้สึกว่าตัวเองผิดหรือแปลกประหลาด

4. การรับรู้ทัศนคติของสังคม (Perception of Social Attitudes) การยอมรับและเคารพในความแตกต่าง เมื่อมีการส่งเสริมทัศนคติที่เปิดกว้างและยอมรับความหลากหลายทางเพศในสังคม จะช่วยลดการตีตราหรือการเหยียดหยาม ในทางจิตวิทยา ผู้ที่รู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับจากสังคมจะรู้สึกมั่นใจมากขึ้นในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ การสร้างทัศนคติที่เปิดกว้าง การส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศในสังคม เช่น การให้ความรู้ในโรงเรียน หรือในองค์กรต่าง ๆ จะช่วยลดการสร้างทัศนคติที่ลบและทำให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศรู้สึกไม่เป็นภาระหรือถูกแยกแยะออกจากสังคม

5. การกระตุ้นความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) การสร้างความเข้าใจผ่านประสบการณ์ร่วม เมื่อคนในสังคมมีโอกาสเข้าใจหรือรู้สึกเห็นใจต่อความยากลำบากของผู้มีความหลากหลายทางเพศในการใช้ห้องน้ำ พวกเขามักจะมีทัศนคติที่ดีกว่าในการสนับสนุนการออกแบบห้องน้ำที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยและการได้รับการยอมรับ การส่งเสริมการเข้าใจในความรู้สึกของผู้อื่น การสร้างวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญกับการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เช่น การให้พื้นที่ในการพูดคุยหรือแสดงความคิดเห็น จะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยมากขึ้นสำหรับทุกคน รวมถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ

6. การป้องกันการถูกคุกคามทางจิตใจ (Mental Harassment Prevention) การรับประกันความเป็นส่วนตัว การมีนโยบายหรือมาตรการที่ชัดเจนเพื่อป้องกันการก่อกวนหรือการคุกคามทางจิตใจในห้องน้ำ เช่น การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการถูกรบกวนจากผู้อื่น หรือการติดตั้งสัญลักษณ์ที่ชัดเจนในห้องน้ำจะช่วยให้ผู้ใช้รู้สึกว่าจะต้องกังวลเรื่องการถูกคุกคาม สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการทางจิตใจของผู้ใช้ เช่น ความรู้สึกเคารพในตัวตน, ความปลอดภัยทางจิตใจ, การได้รับ

การสนับสนุนจากสังคม, และการสร้างทัศนคติที่เปิดกว้าง เพื่อให้พวกเขารู้สึกสบายใจและมั่นใจในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

ทฤษฎีการรับรู้

ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) การเรียนรู้ที่สำคัญพื้นฐานคือการรับรู้ของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใด ๆ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของตนเอง และความสามารถในการแปลความหมาย การเรียนรู้มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้ ประกอบด้วย ประสาทสัมผัส และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพ และปัจจัยทางจิต คือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติ การรับรู้ประกอบด้วยกระบวนการสามด้านคือการรับสัมผัส การแปลความหมาย และอารมณ์ (วชิระ, 2566)

การรับรู้ (Perception) หมายถึง การที่มนุษย์นำข้อมูลที่ได้จากความรู้สึกสัมผัสที่เป็นข้อมูลดิบจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 อย่าง ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย มาจำแนก แยกแยะ คัดเลือก วิเคราะห์ ด้วยกระบวนการทำงานของสมอง แล้วแปลสิ่งที่ได้ออกเป็นหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมายเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ต่อไป (แสงเดือน ทวีสิน, 2567)

การรับรู้ คือ วิธีการที่บุคคลมองโลกที่อยู่รอบ ๆ ตัวบุคคล ฉะนั้นบุคคล 2 คนอาจมีความคิดต่อตัวกระตุ้นอย่างเดียวกันภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน แต่บุคคลทั้ง 2 อาจมีวิธียอมรับถึงตัวกระตุ้น การเลือกสรร การประมวล และการตีความ เกี่ยวกับตัวกระตุ้นดังกล่าวไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ยังขึ้นกับพื้นฐานของกระบวนการของบุคคลแต่ละคนเกี่ยวกับความต้องการ ค่านิยม การคาดหวัง และปัจจัยอื่น ๆ ดังนั้น การรับรู้สามารถให้คำจำกัดความได้ดังนี้

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเลือกสรร จัดระบบ และแปลความหมายของสิ่งเร้าที่บุคคลสัมผัสได้ให้เป็นภาพที่มีความหมาย ตามความรู้สึกนึกคิดของตน (ศุภณัฐพัฒน์ ทรัพย์การ การศึกษา, 2567)

การรับรู้ หมายถึง การใช้ประสบการณ์ในอดีตเพื่อแปลความหมายจากสิ่งเร้าที่ผ่านประสาทสัมผัส แล้วเกิดความรู้สึกที่รู้ว่ามีหมายความว่าอะไร การแปลความหมายนั้นต้องอาศัยประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมเป็นพื้นฐานเพื่อแปลความหมาย ว่ามีความหมายว่าอย่างไร การแปลความหมายของความรู้สึกนั้น เรียกว่า การรับรู้ (กันยา สุวรรณแสง, 2566)

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการที่ตัวบุคคลเกิดการได้รับสิ่งเร้าต่าง ๆ จากภายนอก ผ่านกระบวนการทางความคิดในการที่จะตัดสินใจหรือพิจารณา และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ แรงจูงใจ สภาพแวดล้อมและอารมณ์ (Schiffman & Kanuk, 2024)

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการกลั่นกรองประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 รูปแบบ ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส เป็นขั้นตอนหรือกระบวนการที่แต่ละบุคคลเลือก จัดระเบียบ

หรือตีความ เกี่ยวกับสิ่งเร้า เพื่อให้เกิดความหมาย ซึ่งการรับรู้จะขึ้นอยู่กับความเชื่อ ประสบการณ์ อารมณ์และความต้องการ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2567)

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้

การรับรู้เป็นผลมาจากการตีความที่อาศัยองค์ความรู้หรือประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล จึงได้มีการให้ความหมายของการรับรู้ที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ มีดังนี้

1. เพศ การรับรู้ของเพศที่ต่างกัน แสดงให้เห็นว่า เพศมีอิทธิพลต่อการรับรู้ การรับรู้สิ่งเดียวกัน ต่างเพศกันอาจเกิดความแตกต่างกัน อันมีผลมาจากความรู้เดิมหรือประสบการณ์ในอดีต หรือความสามารถในการแปลความหมายแตกต่างกัน (ศิริรัตน์ ปานอุทัย, 2567)

2. อายุ เนื่องจากความสามารถในการพิจารณาหรือตัดสินใจ โอกาสในการเรียนรู้ แปลความหมายหรือให้เหตุผลกลุ่มคนที่อายุมากสามารถทำได้ดีกว่ากลุ่มคนอายุน้อย หรือมีโอกาสนในการสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ได้มากกว่า เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นการรับรู้ที่แสดงออกมาสำหรับกลุ่มคนที่มีอายุมากกว่าอาจมีการรับรู้ที่ถูกต้องมากกว่าหรืออาจมีความแตกต่างจากคนกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า (จำเนียร ช่างดี, 2567)

3. ระดับการศึกษา บุคคลที่มีศักยภาพในการคิดการตัดสินใจวิเคราะห์หรือการสังเคราะห์ ข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้ดี มีเหตุผลที่ถูกต้องมีอิทธิพลมาจากการศึกษา จะเห็นได้ว่าบุคคลที่ศึกษาในระดับที่สูงจะมีการเรียนรู้หรือรับรู้ได้ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่า กล่าวได้ว่า การศึกษาช่วยให้บุคคลมีสติปัญญาในการเลือกรับรู้ในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

4. การฝึกอบรมหรือการเรียนรู้ ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมีส่วนช่วยให้มีการรับรู้ที่ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น หรือช่วยให้ความสามารถในการตัดสินใจหรือการให้เหตุผลมีความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ขอบเขตของการรับรู้สามารถขยายออกไปได้

5. ประสบการณ์ในอดีต ประสบการณ์จะเป็นตัวช่วยให้บุคคลมีการรับรู้ดีขึ้นหรือลดลงได้ จะช่วยให้เกิดการรับรู้ในทางที่ดีหรือรับรู้ได้เร็วขึ้น แต่ถ้าประสบการณ์ในอดีตเป็นสิ่งที่ไม่ดีหรือบุคคลมีประสบการณ์ในอดีตน้อยจะทำให้การรับรู้เป็นไปทางไม่ดี หรือรับรู้ได้ช้า (Molzahn & Northcott, 2023)

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า “การรับรู้” มีความหมายว่ากระบวนการเรียนรู้พื้นฐานของบุคคล โดยการใช้ประสบการณ์ในอดีตเพื่อแปลความหมายของสิ่งเร้าที่ได้รับสัมผัสจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และกาย เพื่อแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่มีความแตกต่างกัน โดยจะต้องอาศัยประสบการณ์เดิม สภาพแวดล้อมรอบตัว การสนใจตามความรู้สึกนึกคิดของบุคคลนั้น ๆ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อม

ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อความเป็นส่วนตัว ของผู้ชายข้ามเพศในห้องน้ำสาธารณะตามห้างสรรพสินค้า (ศุทธา มั่นคง, 2564) ศึกษาแนวคิดเรื่องเพศถูกจำกัดกรอบการใช้พื้นที่ห้องน้ำสาธารณะ การออกแบบที่ไม่ได้คำนึงถึงความหลากหลายทางเพศ จากการศึกษาข้อมูลนักร้องเกี่ยวกับอุปสรรคในการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศจำนวน 50 คน พบว่าบุคคลกลุ่มดังกล่าวได้ประสบปัญหาที่เชื่อมโยงกับความเป็นส่วนตัวในการใช้ห้องน้ำอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะผู้ชายข้ามเพศ มีปัญหาทางด้านกายภาพและทัศนคติจากสภาพแวดล้อมการใช้งานภายในห้องน้ำสาธารณะ คือ การออกแบบวัสดุที่ไม่มีความเป็นส่วนตัวหรือความสะดวกสบายต่อการใช้งาน และด้านทัศนคติ คือ บุคคลข้ามเพศถูกข่มขู่ ถูกปฏิเสธการใช้ห้องน้ำ หรือบุคคลที่มีการแสดงออกทางเพศที่ไม่ตรงกับเพศกำเนิดถูกถามข้อมูลส่วนตัวเรื่องเพศของตน

จากการวิจัยนี้มีการวิเคราะห์ปัจจัยปัญหาทางด้านกายภาพและทัศนคติจากสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดปัญหากระทบต่อความเป็นส่วนตัวของผู้ชายข้ามเพศมาศึกษา จึงได้มาซึ่งการนำเสนอแนวคิดการออกแบบห้องน้ำสาธารณะ (All-Gender Restroom) เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตามหลักทฤษฎี Queer Universal Design ที่เหมาะกับประชาชนทุกคน และก่อให้เกิดแนวทางการยอมรับความเท่าเทียมในสังคม

รูปแบบการบริหารจัดการนิสิตนักศึกษาข้ามเพศในสถาบันอุดมศึกษาของไทย (อาทิตย์, 2561) ศึกษาการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษาข้ามเพศและการบริหารจัดการนิสิตนักศึกษาข้ามเพศของสถาบันอุดมศึกษาไทย เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการบริหารจัดการที่ดีเปรียบเทียบกับการบริหารจัดการของสถาบันอุดมศึกษาในและต่างประเทศ รวมถึงพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการนิสิตนักศึกษาข้ามเพศ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาข้ามเพศ แบบสัมภาษณ์อาจารย์ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบบันทึกการประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ และเครื่องบันทึกเสียง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ได้ผลดังนี้ นิสิตได้รับการยอมรับและมีภาพลักษณ์ที่ดีสามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้ตามความต้องการ ได้รับอิสระในการแต่งกายเข้าเรียน เข้าสอบ และการเข้ารับปริญญาบัตร นิสิตข้ามเพศส่วนใหญ่เลือกใช้ห้องน้ำเพศหญิงเนื่องจากสาเหตุของความสะอาดและความปลอดภัย รวมถึงนิสิตเลือกปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับเพื่อนหรือบุคคลข้ามเพศด้วยกัน สถาบันอุดมศึกษาไทยมีการออกประกาศหรือแนวทางการปฏิบัติในการแต่งกายของนิสิตข้ามเพศอย่างชัดเจน มีการจัดสรรห้องน้ำเสมอภาคสำหรับนิสิตทุกคนสามารถใช้บริการได้ รูปแบบการบริหารจัดการนิสิตนักศึกษาข้ามเพศในสถาบันอุดมศึกษาไทย ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. การบริหารจัดการด้านเสรีภาพ การแสดงออกและกิจกรรม
2. การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านการบริหารจัดการด้านการให้คำปรึกษาและสุขภาพ
4. การบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการให้ความรู้และความเข้าใจในเรื่องเพศวิถีและความหลากหลายทางเพศ

ความหลากหลายทางเพศ

จากการวิจัยนี้มีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการนิสิตนักศึกษาข้ามเพศที่เป็นประโยชน์หลายด้าน และมีการศึกษาถึงการใช้งานของนิสิตนักศึกษาข้ามเพศ จะเห็นได้ว่าการศึกษาทำให้ทราบว่านิสิตนักศึกษาข้ามเพศส่วนใหญ่เลือกใช้บริการห้องน้ำของเพศหญิง ด้วยสาเหตุคือด้านความปลอดภัยในการใช้งานและด้านความสะดวก ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเหล่านี้ สามารถนำมาปรับใช้หรือนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาหรือวิจัยในการออกแบบห้องน้ำเพื่อความปลอดภัยต่อไป

โครงการวิจัยและพัฒนาการออกแบบห้องน้ำสำเร็จรูปสำหรับผู้พักอาศัยภายในคอนโดมิเนียม (วรลักษณ์, 2558) ศึกษาการออกแบบห้องน้ำที่เหมาะสมกับการใช้งานโดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูล และสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบห้องน้ำสำเร็จรูป รวมถึงผู้เชี่ยวชาญในการก่อสร้างกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ประเภทคอนโดมิเนียม พบว่าผลที่ได้มาพัฒนาต่อเป็นงานออกแบบห้องน้ำที่มีความแปลกใหม่ต่างจากท้องตลาดมากขึ้น โดยใช้แนวทางในการออกแบบ คือ การผสมผสานการใช้งาน (Combine Function) เพื่อแสดงถึงความสามารถในการดัดแปลงผสมผสานเทคนิคเชิงอุตสาหกรรม ต่อยอดเป็นงานห้องน้ำสำเร็จรูปในรูปแบบอื่น ๆ

จากการวิจัยนี้มีการศึกษาแนวโน้มทางการตลาดโดยเก็บข้อมูลความต้องการจากกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย นำข้อมูลมาวางแผนทางการออกแบบได้ขึ้นห้องตัวอย่างขนาด 1:1 โดยเปรียบเทียบพื้นที่การใช้งานและทดลองการติดตั้งระหว่างห้องน้ำรูปแบบเดิมและระบบห้องน้ำสำเร็จรูป เพื่อนำผลไปประยุกต์หาข้อสรุปเป็นแนวทางในการออกแบบ

ศึกษาและพัฒนาห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ (ณัฐกิจ, 2024) ศึกษาและพัฒนาห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษา บ้านพักคนชราบางแค ซึ่งผลในการศึกษาเบื้องต้นพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการอุปกรณ์เตือนภัยในห้องน้ำ ซึ่งเป็นบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดภายในที่อยู่อาศัยศึกษาและพัฒนาอุปกรณ์เตือนภัยในห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อช่วยลดอุบัติเหตุในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างปลอดภัย การออกแบบอุปกรณ์เตือนภัยในห้องน้ำที่เหมาะสมในการใช้งานของผู้สูงอายุเพื่อลดอุบัติเหตุ โดยการศึกษาตามขั้นตอนการวิจัยเกี่ยวกับระบบเตือนภัยในห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ มาทำการหาประสิทธิภาพระบบเตือนภัยใน 4 ด้าน คือ

ด้านการประเมินผลความถูกต้อง (Functional Requirement Test)

ด้านประสิทธิภาพ เป็นการประเมินความถูกต้องและประสิทธิภาพในการทำงาน (Functional Test)

ด้านประเมินลักษณะการออกแบบระบบว่ามีความง่ายต่อการใช้งาน (Usability Test)

ด้านการประเมินระบบในด้านความปลอดภัย (Security Test) ผลการวิจัยสรุปว่า

1. ประสิทธิภาพอุปกรณ์เตือนภัยในห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ มีความเหมาะสมในระดับสูง
2. อุปกรณ์เตือนภัยในห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ สามารถนำไปประยุกต์ออกแบบใช้กับ

อุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้ในห้องน้ำได้ ตามคุณสมบัติทางกายภาพที่ได้จากการทดสอบ

จากการวิจัยนี้มีการนำประเด็นที่สำคัญจากความต้องการของผู้สูงอายุมาศึกษาและพัฒนา อุปกรณ์เตือนภัยโดยใช้หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามกรอบแนวคิด (มนตรี ยอดบางเตย, 2538) ที่ต้องคำนึงถึงการใช้สอย ความงาม ต้นทุนการผลิต ความปลอดภัยและการบำรุงรักษา ทำให้ได้มาซึ่ง อุปกรณ์เตือนภัยในห้องน้ำ ซึ่งเป็นบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดภายในที่อยู่อาศัย

ห้องน้ำที่เป็นกลางทางเพศ: การสำรวจเชิงคุณภาพของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ครอบคลุมสำหรับเยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศและเรื่องเพศในออสเตรเลียตะวันตก (Gender-Neutral Toilets: A Qualitative Exploration of Inclusive School Environments for Sexuality and Gender Diverse Youth in Western Australia) (Paul B Tchounwou, 2022) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรวมห้องน้ำที่เป็นกลางทางเพศในโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาในออสเตรเลียตะวันตก พบว่า ห้องน้ำในโรงเรียนเป็นสถานที่ที่เยาวชนที่มีความหลากหลายทางเพศถูกกลั่นแกล้งและตกเป็นเหยื่อ และมีการสนับสนุนให้มีห้องน้ำที่ไม่จำกัดเพศเพื่อใช้ต่อต้านการกลั่นแกล้ง แต่อุปสรรคในการรวมห้องน้ำที่ไม่จำกัดเพศไว้ในโรงเรียน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายด้านการเงินและพื้นที่ ข้อจำกัดด้านการปฏิบัติตามกฎหมายอาคาร การต่อต้านจากผู้ปกครองและนักเรียน ปัญหาความเป็นส่วนตัวและความลับ และความเหมาะสมทางวัฒนธรรม

จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้ที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความจำเป็นในการใช้ห้องน้ำที่ไม่จำกัดเพศในโรงเรียน อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขเพื่อสนับสนุนการใช้ห้องน้ำที่ไม่จำกัดเพศในโรงเรียนได้รับการระบุแล้ว แม้ว่าห้องน้ำที่ไม่จำกัดเพศอาจช่วยลดการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ปรับปรุงสุขภาพจิตและร่างกายของนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่ก็ยังจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความไม่เท่าเทียมและความครอบคลุมเพื่อสนับสนุนสุขภาพทางกายและจิตใจของทั้งบุคลากรและนักเรียนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย

สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างความเสมอภาคในสังคม: กรณีศึกษาชุมชนชาติพันธุ์ บนพื้นที่สูงจังหวัดเชียงราย (ณัฐธิดา, 2018) ศึกษารูปแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่รัฐจัดบริการ การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก และรูปแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการภายใต้บริบทชุมชนชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงในจังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า รูปแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่รัฐจัดบริการให้กับผู้สูงอายุและผู้พิการชุมชนชาติพันธุ์ในสถานที่ราชการ คือ ศาลากลางจังหวัด ที่ทำการอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา สถานีตำรวจ และโรงพยาบาล ในชุมชนจัดสร้างห้องน้ำและลานจอดรถขึ้นในศูนย์พัฒนาราษฎรบนพื้นที่สูง และในบ้านที่พักอาศัยมีการปรับปรุงบ้านที่พักอาศัยและห้องน้ำสำหรับผู้พิการ

จากการศึกษา แสดงให้เห็นว่า การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและปลอดภัยกับผู้สูงอายุและผู้พิการในชุมชนชาติพันธุ์เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น ควรเกิดจากการออกแบบรูปแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการ ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจในวิธีการใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวกรูปแบบต่างๆ จะทำให้ผู้สูงอายุและผู้พิการได้ร่วมกิจกรรมมีการปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชน ไม่รู้สึกแบ่งแยกและสามารถอยู่ร่วมกับคนในชุมชนได้โดยพึ่งพิงผู้อื่นน้อยที่สุดอันเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างความเสมอภาคในสังคม

โครงการออกแบบห้องน้ำสำเร็จรูปเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการหกล้มของผู้สูงอายุไทย (เพชรดา, 2557) ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรม ความต้องการ รวมไปถึงปัจจัยต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันอุบัติเหตุจากการลื่นล้มภายในห้องน้ำในที่พักอาศัยของผู้สูงอายุไทย รวมไปถึงการออกแบบและพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ห้องน้ำสำเร็จรูปสำหรับผู้สูงอายุไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ควบคู่กัน พบว่า การออกแบบรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และพฤติกรรมการใช้งานของผู้สูงอายุได้อย่างถูกสุขลักษณะ จะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำได้อย่างมั่นใจมากขึ้น และสามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน และลดอุบัติเหตุจากการลื่นล้มภายในห้องน้ำภายในที่พักอาศัยได้ แบ่งสัดส่วนของชิ้นงานออกเป็น 2 ส่วน คือ

- (1) ส่วนพื้นที่แห้ง ประกอบด้วย เคาเตอร์อ่างล้างมือพร้อมราวจับและโถส้วม
- (2) ส่วนพื้นที่เปียก ประกอบด้วย เก้าอี้นั่งอาบน้ำ ราวจับ และอุปกรณ์เสริมต่างๆ ที่ใช้ในการอาบน้ำ

จากการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบปรับปรุงอุปกรณ์ภายในห้องน้ำ เพื่อป้องกันหรือ ลดอุบัติเหตุที่เกิดจากการลื่นล้มในวัยสูงอายุ และสามารถนำผลของการศึกษาที่ได้ไป พัฒนาต่อเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การออกแบบห้องน้ำที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (โชติวัฒน์, 2562) รวบรวมและเสนอ แนวคิดกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องจากอุบัติเหตุของการใช้ห้องน้ำ รวมถึงแนวทางการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ พบว่า ในภาครัฐได้กำหนดเป็น กฎกระทรวง ตลอดจนยุทธศาสตร์บริการขนส่งสาธารณะ สำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ ซึ่งได้นำมาใช้ ในการพัฒนาพื้นที่จริงพร้อมให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ พร้อมกันนั้นทางเอกชนเองก็เล็งเห็น ความสำคัญในการอำนวยความสะดวกสำหรับคนทุกวัยโดย ทั้งนี้แนวทางที่รัฐและเอกชนใช้นั้นเป็น แนวคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมคนทั้งมวล (Universal Design) โดยมุ่งเน้นเรื่อง ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงพื้นที่ใช้งานของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ ตลอดจนถึงความปลอดภัยที่ ผู้ใช้งานพึงได้รับ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรสำหรับผู้สูงอายุ (Age-friendly environment)

จากการวิจัยแนวคิดดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความเป็นอยู่และชีวิตที่ ดีขึ้นของผู้สูงอายุ แต่ปัจจัยหลักที่มาพร้อมนวัตกรรมคือปัญหาเรื่องงบประมาณที่เป็นอุปสรรคต่อการ พัฒนาพื้นที่ หากพื้นที่นั้นไม่ได้รับการออกแบบวางแผนไว้ก่อนก่อสร้างก็จะมีอีกหลายปัญหาที่ต้อง แก้ไขติดตามมา ทั้งนี้หากมองเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเท่าเทียมกันในสังคมเป็นหลักก่อนเริ่มต้นการ ออกแบบ หรือการปรับปรุงพื้นที่ก็สามารถที่จะทำการจัดเตรียมพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้อยู่ใน เกณฑ์ที่เหมาะสมตามกฎหมายกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพล ภาพ และคนชรา พ.ศ.2548 ทั้งนี้ส่วนที่สำคัญที่สุดคือการสร้างเสริมถึงความตระหนักในสิทธิ และ เสรีภาพรวมถึงความแตกต่างในด้านกายภาพการใช้งานและทางด้านร่างกายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

สภาพปัญหาของส้วม และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการส้วมที่ตั้งในแขวงหิรัญรูจี เขต ธนบุรี กรุงเทพมหานคร (กิจจา และปิยะรัตน์, 2017) ศึกษาสภาพปัญหา พฤติกรรมและสุขนิสัยจาก การใช้ส้วมในบ้านเรือน และส้วมสาธารณะ โดยใช้แบบสำรวจปัญหาร่วมกับแบบสอบถามใน 5 ชุมชนนี้ ตั้งอยู่ในแขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 หลังคาเรือน พบปัญหาที่สำคัญที่สุดใน เรื่องการระบายอากาศ ปัญหาเรื่องความสะอาด ส่วนผลสำรวจส้วมสาธารณะภายในชุมชน พบว่ามี ปัญหาเรื่องความลาดเอียงของพื้น การระบายน้ำ และความสะอาดของเครื่องสุขภัณฑ์ โถส้วม และ ยังมีสุขนิสัยและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อก่อโรคจากส้วม ได้

จากการวิจัย ชุมชนยังขาดสุขลักษณะในการใช้บริการห้องส้วม ดังนั้นควรให้ความสำคัญในการจัดการเรื่องความสะอาดภายในห้องส้วม ตั้งแต่การออกแบบโครงสร้าง สถาปัตยกรรม การเลือกใช้วัสดุ สีของผนัง ฝ้าเพดาน สุขภัณฑ์ที่ปลอดภัย และง่ายต่อการทำความสะอาด ข้อมูลดังกล่าวนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาห้องน้ำของไทยให้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้นต่อไป

2.3.2 กฎหมาย นโยบาย และประเด็นทางสังคม

กฎหมายไทยกับความหลากหลายทางเพศ (ณัฏฐาและชนิษฐา, 2562) เขียนบทความรวบรวมและอธิบายสถานการณ์ทางสังคมของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย และนำรูปแบบของกฎหมายต่างประเทศที่ให้การรองรับกับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมาอธิบายเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย พบว่า ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้นซึ่งการบัญญัติกฎหมายจดทะเบียนคู่ชีวิตจะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงการเปิดรับของสังคม แต่ยังคงมีการปฏิเสธและเลือกปฏิบัติจากกลุ่มคนอนุรักษนิยม บทความนี้ศึกษาด้วยวิธีการศึกษาเอกสาร หรืองานวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์องค์ความรู้ต่าง ๆ จากเอกสารวิชาที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึงข่าวสารที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผู้วิจัยชี้ให้เห็นถึงสภาพของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยที่ไม่ได้รับการยอมรับ แม้สังคมจะเปิดกว้างสำหรับคนกลุ่มนี้ และชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดบางอย่างหรือปัญหาที่ต้องเผชิญ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับการศึกษาในขั้นตอนถัดไป ในด้านของข้อจำกัด ข้อดี และข้อเสียที่อาจเกิดขึ้น ทำให้ได้ข้อมูลที่แตกต่าง และการได้รับสิทธิต่าง ๆ ของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึงกฎหมายคุ้มครองกลุ่มคนเหล่านี้ในเบื้องต้น

ข้อถกเถียงทางการเมืองในประเด็นการแต่งงานของคนเพศเดียวกันในแคนาดา (ธัญธรรณ, 2562) ศึกษาประเด็นการถกเถียงกันในเรื่องความเท่าเทียมกันของการแต่งงาน ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นแรกการถกเถียงในเรื่องการแต่งงานของคนเพศเดียวกันอยู่ในประเด็นเรื่องสิทธิและฐานความคิดของตัวแสดงทั้งในรัฐสภาและประชาสังคมนั้นกลุ่มผู้สนับสนุนและผู้ต่อต้านการแต่งงานของคนเพศเดียวกันเป็นเรื่องของการมองและตีความสิทธิที่แตกต่างกัน ผู้ที่สนับสนุนในรัฐสภาคือพรรคเสรีนิยม ส่วนภาคประชาสังคมได้แก่ ผู้ที่เรียกร้องสิทธิการแต่งงานคือคูรักร่วมเพศ ต่อมารัฐบาลพยายามผลักดันให้ผู้ที่มีเพศเดียวกันแต่งงานกันได้ เพื่อจัดระเบียบพฤติกรรมของกลุ่ม LGBT และสุดท้ายคือในระดับปัจเจกบุคคลมีมุมมองสิทธิมนุษยชนและใช้ภาษาสิทธิมนุษยชนตามมุมมองตนเองได้

จากการศึกษาข้อถกเถียงทางการเมืองในประเด็นการแต่งงานของคนเพศเดียวกันในแคนาดา ชี้ให้เห็นถึงประเด็นที่แตกต่างกัน และเพื่อนำไปปฏิบัติในการดำเนินนโยบายของรัฐให้มี

ความสอดคล้องมากที่สุดเนื่องจากระบบการเมืองแต่ละประเทศแตกต่างกัน จึงสามารถนำข้อเด่นของประเทศอื่น ๆ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในประเด็นการแต่งงานของคนเพศเดียวกันในสังคมไทย

กฎหมายต้นแบบในการรับรองและคุ้มครองสิทธิการสมรสของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (ธัญญาภัส, 2562) ศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายคุ้มครองสิทธิการสมรสของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบ พบว่า บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศถือว่ามีสถานภาพความเป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีเหมือนกับบุคคลที่เป็นเพศหญิงและชาย และได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันด้วยสิทธิการสมรส

จากการวิจัยเสนอแนะให้นำกฎหมายต้นแบบเสนอการพิจารณาด้วยฝ่ายนิติบัญญัติเพื่ออนุมัติหลักการ นำไปเผยแพร่ต่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ผ่านองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และนำเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพื่อทำการผลักดัน กฎหมายต้นแบบให้เกิดกลไกในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น

2.3.3 ความหลากหลายทางเพศ

สนามวาทกรรม “ความผิดเพศ” และความเกลียดชังทางเพศวิถีที่มีต่อกลุ่มเกย์เพศชายกลุ่มต่าง ๆ ภายใต้บริบท “สังคมนิยมชาย” ในประเทศไทย ในศตวรรษที่ 21 (ธนา, 2566) ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการเกิดความเกลียดชังทางเพศวิถีที่มีต่อกลุ่มเกย์เพศชายกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมไทย ผ่านการวิเคราะห์สื่อทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ และสื่อวัฒนธรรม รวมถึงกฎหมาย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเกย์ในสังคมไทยได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะเรื่องการคุ้มครองด้านสิทธิและเสรีภาพและการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย ขาดกฎหมายที่รองรับ

จากการศึกษาผู้วิจัยสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ ขจัดความไม่เท่าเทียมทางเพศหรือความเกลียดชังทางเพศวิถีต่อกลุ่มเกย์เพศชายในสังคมไทย โดยใช้ความเป็นกลางทางกฎหมายที่ไม่แบ่งแยกความเป็นเพศและกำหนดการเข้าถึงสิทธิของคนแต่ละเพศ โดยสามารถนำประเด็นดังกล่าวนี้ไปใช้ในการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้มีความหลากหลายต่อไป

การจัดการความเท่าเทียมระหว่างเพศ: ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของห้องน้ำไม่แบ่งเพศ (ดร. ธิรวุฒิ และคณะ, 2567) ศึกษาความหมายเชิงสัญลักษณ์ของห้องน้ำไม่แบ่งเพศ อุปสรรคและปัญหาของสังคมไทยในการให้บริการห้องน้ำไม่แบ่งเพศในสถานที่สาธารณะของประเทศไทย ซึ่งการแบ่งห้องน้ำสาธารณะในไทยออกโดยยึดเพศกำเนิดเป็นหลักเกณฑ์ได้สร้างปัญหาความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศขึ้น

มากมาย แนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม คือ การให้บริการห้องน้ำไม่แบ่งเพศ ซึ่งมีหลายประเทศนำร่องให้บริการห้องน้ำประเภทดังกล่าวในสถานที่สาธารณะ อย่างไรก็ตามสังคมไทยควรศึกษาแนวทางในการแก้ไขและลดความเสี่ยงของปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในห้องน้ำไม่แบ่งเพศควบคู่ไปกับการปลูกฝังทัศนคติและการรับรู้ที่ดีของผู้ใช้บริการต่อห้องน้ำไม่แบ่งเพศเพิ่มเติมเพื่อให้คนไทยหันมาใช้บริการห้องน้ำไม่แบ่งเพศมากขึ้น

จากการวิจัยมีการนำประเด็นของความเท่าเทียมมาเป็นประเด็นในการศึกษาซึ่งในปัจจุบันได้รับความสำคัญอย่างมากในระดับสากลโลกภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน และได้รับการพิจารณาเป็นหนึ่งในเป้าหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นสังคมไทยจึงควรศึกษาแนวทางเพิ่มเติมในการแก้ไขและลดความเสี่ยงของปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในห้องน้ำไม่แบ่งเพศควบคู่ไปกับการปลูกฝังทัศนคติและการรับรู้ที่ดีของผู้ใช้บริการต่อห้องน้ำไม่แบ่งเพศ

สิทธิความเสมอภาคและความเท่าเทียมของเพศของผู้ที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ (LGBT) กรณีศึกษา : สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (รัตตรี, 2562) ศึกษาระดับการยอมรับความหลากหลายทางเพศของผู้ปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ความพึงพอใจและโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพหน้าที่การงานของบุคคลที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ (LGBT) โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน พบว่า ประเด็นระดับการยอมรับ ค่อนข้างมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ (LGBT) แม้ว่าอาจจะมีบ้างที่มองว่าเป็นปัญหาของสังคม และต้องได้รับการแก้ไข แต่ไม่ใช่ความผิดปกติ ด้านความพึงพอใจและโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ บุคคลที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ (LGBT) ได้รับโอกาสในความก้าวหน้าในทางอาชีพไม่แตกต่างกับเพศชายหรือหญิงโดยทั่วไป

จากการวิจัย มีการเสนอแนะเชิงนโยบายต่อสถานการณ์สิทธิความเสมอภาคทางเพศของบุคคลที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ (LGBT) ในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยแก้ปัญหา เช่น การส่งเสริมและเปิดพื้นที่สำหรับบุคคลกลุ่มนี้ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสิทธิความเสมอภาค ซึ่งสามารถตอบสนองนโยบายการส่งเสริม สืบสานต่อยอดควบคู่กันไป และเป็นการเพิ่มบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมเรื่องสิทธิความเสมอภาคที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

รูปแบบและกลไกการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศเพื่อเสริมสร้างพลังทางสังคมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ (ลดาวัลย์, ฦกัฒ และ อุษษา, 2565) ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับทัศนคติ และสภาพการดำเนินงานและปัญหาการ

เลือกปฏิบัติระหว่างเพศในโรงเรียน เป็นวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า โรงเรียนมีการจัดสถานที่และการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ ซึ่งปัญหาที่พบ คือ มีการกลั่นแกล้งทางวาจาด้วยเหตุแห่งเพศมากที่สุด และควรมีรูปแบบการให้คำปรึกษา การสร้างพื้นที่ปลอดภัย กฎระเบียบ รวมถึงการเรียนการสอนที่เป็นธรรมระหว่างเพศ โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา

จากการวิจัย ผลการศึกษาแต่ละด้านสะท้อนทัศนคติด้านความเสมอภาคทางเพศยังอยู่ภายใต้กรอบความคิดชายเป็นใหญ่ที่ผ่านการถ่ายทอดและผลิตซ้ำจากครูในโรงเรียน สาเหตุอาจมาจากสังคมวัฒนธรรมและแบบเรียนชุดเก่าในอดีต การศึกษาประเด็นนี้สามารถนำไปบูรณาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการทำความรู้จักนักเรียนรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามเพศสภาพอย่างเข้าใจในความแตกต่างหลากหลายซึ่งโรงเรียนควรมีการพัฒนาระบบและกลไกการสร้างเสมอภาคระหว่างเพศ จากการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครูและบุคลากร รวมถึงการส่งต่อกรณีมีนักเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับเพศสภาพ

การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในมุมมองของคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย (พิมพ์ฉัตร, 2565) ศึกษาศึกษาความเสมอภาคของหญิงชายผ่านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในมิติของการทำงานในบ้าน การทำงานนอกบ้าน และการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานของผู้หญิง พบว่า เจตคติของคนรุ่นใหม่เปิดกว้างในการยอมรับการทำงานนอกบ้านของผู้หญิง ส่วนการทำงานในบ้านไม่จำเป็นต้องเป็นหน้าที่ของผู้หญิงเสมอไป ส่วนแนวทางในการปรับเจตคติความเสมอภาคระหว่างเพศควรเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว การเรียนรู้ในโรงเรียน ชุมชน การทำหน้าที่ของสื่อ

จากการวิจัยมีการเสนอแนะการปฏิบัติตนในระดับครอบครัว และชุมชน ไปจนถึงระดับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือเป็นการสร้างเจตคติที่ถูกต้องการทำงาน ส่งเสริมให้เข้าถึงโอกาสในการศึกษา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่นำไปสู่การประกอบอาชีพ การมีงานทำ เพื่อเป็นการเสริมสร้างปลูกฝังความคิดตั้งแต่ในวัยเด็ก เพื่อให้เกิดแนวความคิดของการเข้าใจซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบร่วมกัน รวมถึงการเคารพและการให้เกียรติระหว่างเพศ

การป้องกันและการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (เทวีญ, 2566) ศึกษาพฤติกรรมความรุนแรง ตลอดจนรูปแบบของความรุนแรงในกลุ่ม LGBT สาเหตุของความรุนแรงต่อเหยื่อ LGBT และเสนอมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไข พบว่า เหยื่อความรุนแรงมักเป็นกลุ่มบุคคล LGBT โดยเฉพาะเกย์หรือคนข้ามเพศ ส่วนประสบการณ์ความรุนแรงมักเกิดจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อน แฟน แฟนหนุ่ม หรือคนรู้จักที่พบเจอเป็นครั้งแรกผ่านโซเชียลมีเดียและแอปพลิเคชันออนไลน์ ซึ่งความรุนแรงต่อเหยื่อ LGBT แบ่งได้เป็น 5 ประเภท

คือ ความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงทางจิตใจ ความรุนแรงทางวาจา และ ความรุนแรงทางสังคม โดยความรุนแรงส่งผลต่อเหยื่อ LGBT ทั้งในด้านจิตใจ ร่างกาย และสังคม และ จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตต่อไป อาจมีอาการหวาดกลัว เครียด และสิ้นหวัง ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะ PTSD ได้

จากการศึกษาการลดและป้องกันความรุนแรงต่อกลุ่ม LGBT ต้องได้รับความร่วมมือจากทุก ภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน LGBT และชุมชนที่ไม่ใช่ LGBT เพื่อสนับสนุนและระดมกำลังเพื่อสิทธิของกลุ่ม LGBT ผ่านการบังคับใช้กฎหมายและนโยบาย นอกจากนี้ องค์กรที่รับผิดชอบจะต้องเข้าถึงได้ง่ายและให้ความช่วยเหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควร จัดตั้งสมาคมหรือมูลนิธิเพื่อสนับสนุนเหยื่อ LGBT ตลอดจนกระบวนการยุติธรรม ครอบครัวและ สถาบันการศึกษาจะต้องให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศแก่บุตรหลานและ นักเรียนของตน และควรส่งเสริมสิทธิของกลุ่ม LGBT ในด้านการรับรองเพศตามกฎหมาย สิทธิขั้น พื้นฐาน สิทธิการแต่งงานของเพศเดียวกัน และสิทธิการดูแลสุขภาพที่จำเป็นสำหรับประชากร LGBT

การตรวจสอบห้องน้ำสำหรับนักเรียนทุกเพศในโรงเรียนออนแทรีโอ: การศึกษากรณีตัวอย่าง จากหลายสถานที่ (Investigating All-Gender Bathrooms in Ontario Schools: A Multi-Sited Case Study) (Kenan Omercajic, 2021) ศึกษาแบบหลายพื้นที่สำรวจว่า พื้นที่ของห้องน้ำที่เป็น กลางทางเพศ (All-Gender Bathroom) ถูกสร้างขึ้นอย่างไรโดยนโยบายที่สนับสนุนคนข้ามเพศ (trans-affirmative policy) สำรวจขอบเขตที่นโยบายที่สนับสนุนคนข้ามเพศและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในระบบการศึกษาล้มเหลวในการเผชิญกับระบบความเป็นชายขอบ (cisgenderism) ที่กว้างขึ้น ซึ่งใน ที่สุดจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและการมีตัวตนของนักเรียนข้ามเพศและนักเรียนที่ไม่ตรงเพศใน โรงเรียน แม้จะมีห้องน้ำที่เป็นกลางทางเพศก็ตาม

จากการวิจัยเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการเผชิญกับระบบการกดขี่ทางเพศ (cisgenderist systems) อย่างจริงจัง ซึ่งจะช่วยลดความจำเป็นที่นักเรียนข้ามเพศต้องผลักดันสิทธิของตนเองเพื่อให้ มั่นใจในความสามารถในการดำรงชีวิตและการมีตัวตนในระบบการศึกษา

รูปแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายทางเพศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ธนวรรณ, 2565) ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อ สร้างความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายทางเพศ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่ม ตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
2. แบบวัดความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายทางเพศ

3. แบบสังเกตพฤติกรรม

4. แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาหลักการและทฤษฎี สามารถสังเคราะห์เป็นหลักการ 4 หลักการ ดังนี้

1. การสร้างความรู้ซึ่งถึงความรู้สึก
2. การสร้างบทบาทสมมติ
3. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
4. การแบ่งปันและการมีส่วนร่วมในความสำเร็จ

จากการวิจัยสามารถนำกิจกรรมการให้ความรู้ที่ถูกต้องเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายทางเพศไปใช้ในสังคมปัจจุบัน เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์และความหลากหลายทางเพศกับหลากหลายกลุ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจถึงความแตกต่าง และเข้าใจผู้อื่นได้มากขึ้น ลดปัญหาทางสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

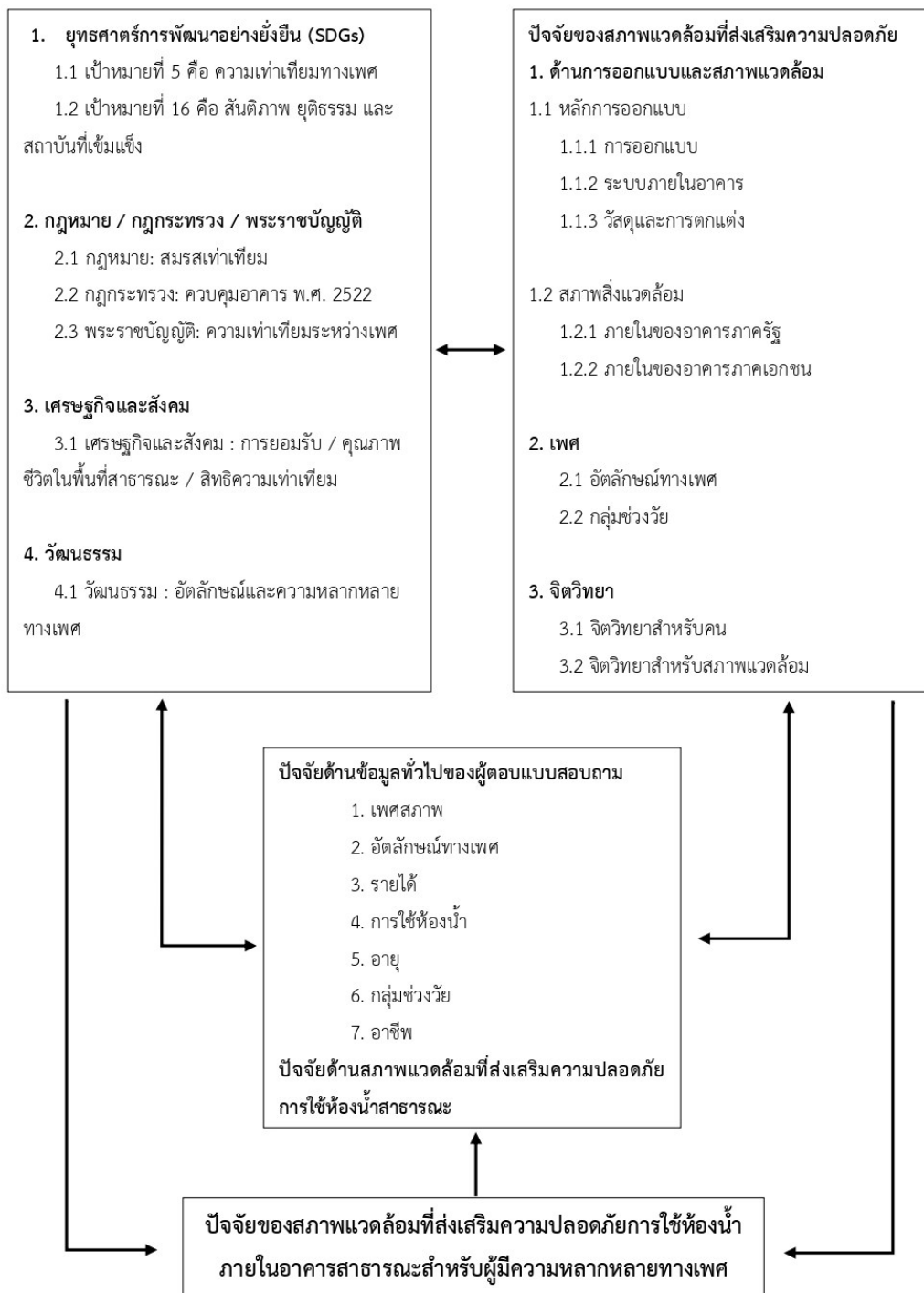
บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัจจัยความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ และเพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรม การใช้ห้องน้ำ ความถี่และร้อยละของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยทำการสำรวจปัจจัยเบื้องต้นที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำและความต้องการของผู้ใช้งานห้องน้ำในกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ วิเคราะห์ปัญหาทางด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ และเสนอปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 3-1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

งานวิจัยเรื่องปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ พฤติกรรมการใช้งานห้องน้ำ และความต้องการของผู้ใช้งาน

3.1.2 การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม และวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยการสำรวจ (Survey)

3.1.3 การประเมินปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่างโดยการสอบถาม (Questionnaire)

3.1.4 สรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการสร้างห้องน้ำที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ และประเมินความจำเป็นและแนวโน้มในการจัดสรรพื้นที่สาธารณะในอนาคต ที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการสร้างห้องน้ำที่ส่งเสริมความปลอดภัยสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา ในการเก็บข้อมูลนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศสภาพ อัตลักษณ์ทางเพศ รายได้ การใช้ห้องน้ำสาธารณะ และกลุ่มช่วงวัย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ปัจจัยด้านการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2.2 แบบประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of item objective congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของ

ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาร่างแบบสอบถาม และตรวจสอบความเกี่ยวข้อง กับตัวแปรของการวิจัย และความเหมาะสมของข้อคำถามในแต่ละข้อ ว่าตรงกับวัตถุประสงค์ที่ กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ ต้องการศึกษา

2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ ที่ต้องการศึกษา

3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ ที่ต้องการศึกษา

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การรวบรวมวารสาร ตำรา ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต กฎหมายและนโยบาย

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้รับข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำข้อมูล แบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม IBM SPSS Statistics 23 ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศสภาพ อัตลักษณ์ทางเพศ รายได้ การใช้ห้องน้ำสาธารณะ และกลุ่มช่วงวัย โดยจะอธิบายข้อมูลเป็นค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความ ปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ปัจจัยด้านการใช้ห้องน้ำ สาธารณะ ด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยใช้การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว (Chi-Square Test of Independence) การทดสอบสัดส่วนของตัวแปรคุณภาพ 1 ตัว (Chi-Square Goodness of Fit Test) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation) และการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent-Sample T Test)

สถิติที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว (Chi-square test of Independent)

ตัวแปรอิสระ คือ เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตัวแปรตาม คือ ลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

คำถามการวิจัย เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุดหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

สมมติฐานการวิจัย เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้สึกปลอดภัยกับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามไม่สัมพันธ์กับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสัมพันธ์กับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว (Chi-square test of Independent)

ตัวแปรอิสระ คือ กลุ่มช่วงวัย ตัวแปรตาม คือ ความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ

คำถามการวิจัย กลุ่มช่วงวัยมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มช่วงวัยและความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ

สมมติฐานการวิจัย กลุ่มช่วงวัยมีความรู้สึกปลอดภัยกับประเภทห้องน้ำ

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : กลุ่มช่วงวัยไม่สัมพันธ์กับความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : กลุ่มช่วงวัยสัมพันธ์กับความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว (Chi-square test of Independent)

ตัวแปรอิสระ คือ อັตลักษณ์ทางเพศ ตัวแปรตาม คือ ความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

คำถามการวิจัย อັตลักษณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอັตลักษณ์ทางเพศและความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

สมมติฐานการวิจัย อັตลักษณ์ทางเพศมีความรู้สึกรักกับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : อັตลักษณ์ทางเพศไม่สัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : อັตลักษณ์ทางเพศสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

4. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว (Chi-square test of Independent)

ตัวแปรอิสระ คือ ห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำ ตัวแปรตาม คือ ความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

คำถามการวิจัย ห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำ มีความสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำ และความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

สมมติฐานการวิจัย ห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำมีความรู้สึกลอดภัยกับความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : ห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำไม่สัมพันธ์กับความรู้สึกลอดภัยกับความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : ห้องน้ำสาธารณะที่ใช้เป็นประจำสัมพันธ์กับความรู้สึกปลอดภัยกับความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

5. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปริมาณ 2 ตัว (Correlation)

ตัวแปรอิสระ คือ อายุ ตัวแปรตาม คือ จำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน

คำถามการวิจัย อายุมีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุและจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน

สมมติฐานการวิจัย ผู้ที่มีอายุมากมีจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันมาก ผู้ที่มีอายุน้อยมีจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันน้อย

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : อายุไม่สัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน

H_0 : $P_{\text{อายุ, จำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน}} = 0$

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : อายุไม่สัมพันธ์กับจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน

H_1 : $P_{\text{อายุ, จำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน}} \neq 0$

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

6. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปริมาณ 2 ตัว (Correlation)

ตัวแปรอิสระ คือ รายได้ ตัวแปรตาม คือ ความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

คำถามการวิจัย รายได้มีความสัมพันธ์กับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

สมมติฐานการวิจัย ผู้ที่มีรายได้เยอะมีความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยที่มาก ผู้ที่มีรายได้ไม่เยอะมีความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยที่น้อย

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : รายได้ไม่สัมพันธ์กับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

$$H_0: P_{\text{รายได้, ความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย}} = 0$$

สมมติฐานทางเลือก

$$H_1: \text{รายได้ไม่สัมพันธ์กับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย}$$

$$H_1: P_{\text{รายได้, ความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย}} \neq 0$$

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

7. การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Sample T Test)

ตัวแปรอิสระ คือ อายุ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ

คำถามวิจัย ผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังและผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วยมีอายุแตกต่างกันหรือไม่
วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบอายุของผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังและผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย

สมมติฐานการวิจัย ผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังมีอายุมากกว่าผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

$$H_0: \mu_{\text{ผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพัง}} = \mu_{\text{ผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย}}$$

$$H_0: \text{อายุของผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังเท่ากับอายุของผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย}$$

สมมติฐานทางเลือก

$$H_1: \mu_{\text{ผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพัง}} \neq \mu_{\text{ผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย}}$$

$$H_1: \text{อายุของผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังแตกต่างกับอายุของผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย}$$

ด้วย

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

8. การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Sample T Test)

ตัวแปรอิสระ คือ จำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน ตัวแปรตาม คือ ความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ

คำถามวิจัย ผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาดและกลิ่นอโรรมามีจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันของผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาดและกลิ่นอโรมา

สมมติฐานการวิจัย ผู้ที่ชอบกลิ่นอโรมามีจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันมากกว่าผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาด

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

$$H_0: \mu_{\text{ผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาด}} = \mu_{\text{ผู้ที่ชอบกลิ่นอโรมา}}$$

H_0 : จำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันของผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาดเท่ากับจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันของผู้ที่ชอบกลิ่นอโรมา

สมมติฐานทางเลือก

$$H_1: \mu_{\text{ผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาด}} \neq \mu_{\text{ผู้ที่ชอบกลิ่นอโรมา}}$$

H_1 : จำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันของผู้ที่ชอบกลิ่นความสะอาดแตกต่างกับจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวันของผู้ที่ชอบกลิ่นอโรมา

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

9. การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Sample T Test)

ตัวแปรอิสระ คือ อายุ ตัวแปรตาม คือ ความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ

คำถามวิจัย ผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่างและผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลืองมีอายุแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบอายุของผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่างและผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง

สมมติฐานการวิจัย ผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่างมีอายุมากกว่าผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

$$H_0: \mu_{\text{ผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่าง}} = \mu_{\text{ผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง}}$$

H_0 : อายุของผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่างเท่ากับอายุของผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง

สมมติฐานทางเลือก

$$H_1: \mu_{\text{ผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่าง}} \neq \mu_{\text{ผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง}}$$

H_1 : อายุของผู้ที่ชอบแสงไฟขาว สว่าง แตกต่างกับผู้ที่ชอบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

10. ทดสอบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบด้านความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งานเท่ากันหรือไม่ (Chi-Square Goodness of Fit Test)

ตัวแปรอิสระ คือ องค์ประกอบด้านความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งาน ตัวแปรตาม คือ กลุ่มตัวอย่าง

คำถามการวิจัย สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบด้านความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งานเท่ากันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบด้านความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งาน

สมมติฐานทางการวิจัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าองค์ประกอบด้านความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งาน คือ อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกปลอดภัยต่ออาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ แสงสว่างเพียงพอ ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด ความสะอาดและความเป็นระเบียบ พื้นที่รอเท่ากัน

$H_0: P_{\text{อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด}} = P_{\text{การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ}} = P_{\text{แสงสว่างเพียงพอ}} = P_{\text{ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด}} = P_{\text{ความสะอาดและความเป็นระเบียบ}} = P_{\text{พื้นที่รอ}}$

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกปลอดภัยต่ออาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ แสงสว่างเพียงพอ ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด ความสะอาดและความเป็นระเบียบ พื้นที่รอไม่เท่ากัน

$H_1: P_{\text{อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด}} \neq P_{\text{การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ}} \neq P_{\text{แสงสว่างเพียงพอ}} \neq P_{\text{ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด}} \neq P_{\text{ความสะอาดและความเป็นระเบียบ}} \neq P_{\text{พื้นที่รอ}}$

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

11. ทดสอบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่ทานรู้สึกปลอดภัยมากที่สุดเท่ากันหรือไม่ (Chi-Square Goodness of Fit Test)

ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด ตัวแปรตาม คือ กลุ่มตัวอย่าง

คำถามการวิจัย สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุดเท่ากันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

สมมติฐานทางการวิจัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ารูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คือ ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่รูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด ห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิง ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ห้องน้ำแม่และเด็กเท่ากัน

$$H_0: P_{\text{ห้องน้ำชาย}} = P_{\text{ห้องน้ำหญิง}} = P_{\text{ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ}} = P_{\text{ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ}} = P_{\text{ห้องน้ำแม่และเด็ก}}$$

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกปลอดภัยต่อรูปแบบห้องน้ำแบบห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิง ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ และห้องน้ำแม่และเด็กไม่เท่ากัน

$$H_1: P_{\text{ห้องน้ำชาย}} \neq P_{\text{ห้องน้ำหญิง}} \neq P_{\text{ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ}} \neq P_{\text{ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ}} \neq P_{\text{ห้องน้ำแม่และเด็ก}}$$

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

12. ทดสอบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้เท่ากันหรือไม่ (Chi-Square Goodness of Fit Test)

ตัวแปรอิสระ คือ ประเภทของห้องน้ำที่ใช้ ตัวแปรตาม คือ กลุ่มตัวอย่าง

คำถามการวิจัย สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้เท่ากันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้

สมมติฐานทางการวิจัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าประเภทของห้องน้ำที่ใช้แล้วรู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คือ ห้องน้ำหญิง

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิง ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ และห้องน้ำแม่และเด็กเท่ากัน

$$H_0: P_{\text{ห้องน้ำชาย}} = P_{\text{ห้องน้ำหญิง}} = P_{\text{ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ}} = P_{\text{ห้องน้ำแม่และเด็ก}}$$

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ห้องน้ำชาย ห้องน้ำหญิง ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ และห้องน้ำแม่และเด็กไม่เท่ากัน

$$H_1: P_{\text{ห้องน้ำชาย}} \neq P_{\text{ห้องน้ำหญิง}} \neq P_{\text{ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ}} \neq P_{\text{ห้องน้ำแม่และเด็ก}}$$

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

13. การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Sample T Test)

ตัวแปรอิสระ คือ การใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิง ตัวแปรตาม คือ เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถามวิจัย การใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงกับเพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิง

สมมติฐานการวิจัย ระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศหญิงต้องการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงมากกว่าระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศชาย

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

$$H_0: \mu_{\text{เพศชาย}} = \mu_{\text{เพศหญิง}}$$

H_0 : ระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศหญิงต้องการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงเท่ากับระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศชาย

สมมติฐานทางเลือก

$$H_1: \mu_{\text{ผู้เพศชาย}} \neq \mu_{\text{เพศหญิง}}$$

H_1 : ระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศหญิงต้องการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงแตกต่างระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศชาย

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

14. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว (Chi-square test of Independent)

ตัวแปรอิสระ คือ อัตลักษณ์ทางเพศ ตัวแปรตาม คือ องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

คำถามการวิจัย อัตลักษณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศและองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

สมมติฐานการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้สึกปลอดภัยกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยแบบอาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

H_0 : อัตลักษณ์ทางเพศไม่สัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

สมมติฐานทางเลือก

H_1 : อัตลักษณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

15. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ที่เป็นอิสระจากกันไม่เกี่ยวข้องกัน (One-Way ANOVA)

ตัวแปรอิสระ คือ ความถี่ในการใช้ห้องน้ำ ตัวแปรตาม คือ ระดับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

คำถามการวิจัย ความถี่ในการใช้ห้องน้ำแตกต่างกันส่งผลกับระดับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความถี่ในการใช้ห้องน้ำของกลุ่มตัวอย่าง

สมมติฐานการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการใช้ห้องน้ำบ่อยมีระดับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยมาก

สมมติฐานทางสถิติ

สมมติฐานหลัก

$$H_0: \mu_{\text{ไม่ปลอดภัยเลย}} = \mu_{\text{ปลอดภัย}} = \mu_{\text{ปานกลาง}} = \mu_{\text{ค่อนข้างปลอดภัย}} = \mu_{\text{ปลอดภัยมาก}}$$

$$H_0: \text{ความถี่โดยเฉลี่ยของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มเท่ากัน}$$

สมมติฐานทางเลือก

$$H_1: \mu_i \neq \mu_j$$

$$H_1: \text{ความถี่โดยเฉลี่ยของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มแตกต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม}$$

กำหนดระดับนัยสำคัญ Level of Significance ที่ .05

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศภายในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศตามช่วงอายุในแต่ละช่วงวัย โดยแบ่งกลุ่มช่วยวัยออกเป็น ดังนี้ Baby Boomer (พ.ศ. 2489 - 2507), Gen X (พ.ศ. 2508 - 2522), Gen Y (พ.ศ. 2523 - 2540) และ Gen Z (พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป) อัตลักษณ์ทางเพศแบ่งออกเป็น ดังนี้ ชายข้ามเพศ หญิงข้ามเพศ ไม่ระบุเพศ และอื่น ๆ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ

n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

N = จำนวนประชากร = 5,900,000 (กองพัฒนาข้อมูล

และตัวชี้วัดสังคม, 2566)

e = ค่าคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า = 0.05

แทนค่า

$$n = \frac{5,900,000}{1+5,900,000(0.05)^2} = 399.97 = 400 \text{ ตัวอย่าง}$$

จากการคำนวณได้เท่ากับ 400 ตัวอย่าง จึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง โดยการแจกแบบสอบถาม ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบไม่เจาะจง (Non-Probability Sampling)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศแบ่งผลการศึกษาเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศสภาพ อัตลักษณ์ทางเพศ รายได้ การใช้ห้องน้ำสาธารณะ อายุ และกลุ่มช่วงวัย โดยจะอธิบายข้อมูลเป็นการใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างผู้มีความหลากหลายทางเพศ 400 คน พบว่า ผู้มีความหลากหลายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อัตลักษณ์ทางเพศเกินกว่าครึ่งเป็นไม่ระบุเพศ กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเกือบครึ่งหนึ่งมีรายได้ 15,001 – 30,000 บาทต่อเดือน กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเกือบครึ่งหนึ่งใช้ห้องน้ำในห้างสรรพสินค้าเป็นประจำ และกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มช่วงวัย Z (พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

(n=400)

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	80	20.0
หญิง	320	80.0
อัตลักษณ์ทางเพศ		
ชายข้ามเพศ	40	10.0
หญิงข้ามเพศ	33	8.3
ไม่ระบุเพศ	126	31.5
อื่น ๆ	201	50.2

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
รายได้		
น้อยกว่า 10,000 บาท	51	12.8
10,001 – 15,000 บาท	84	21.0
15,001 – 30,000 บาท	188	47.0
30,001 – 50,000 บาท	56	14.0
มากกว่า 50,001 บาทขึ้นไป	21	5.3
การใช้ห้องน้ำสาธารณะ		
ห้างสรรพสินค้า	175	43.8
สถานศึกษา	79	19.8
สถานที่ราชการ	70	17.5
สถานี่ขนส่ง / สนามบิน	8	2.0
ร้านอาหาร / คาเฟ่	27	6.8
อื่น ๆ	41	10.3
กลุ่มช่วงวัย		
Baby Boomer (พ.ศ. 2489 - 2507)	1	0.3
Gen X (พ.ศ. 2508 - 2522)	12	3.0
Gen Y (พ.ศ. 2523 - 2540)	148	37.0
Gen Z (พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป)	239	59.8

4.2 ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

จากการวิเคราะห์สัดส่วนการใช้ห้องน้ำแต่ละวันของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีความถี่ในการใช้ห้องน้ำ จำนวน 3 – 4 ครั้งต่อวันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.3 และเกือบ

ครึ่งหนึ่งมีความถี่ในการใช้ห้องน้ำ 1 – 2 ครั้งต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 23.0 รองลงมา คือ 4 – 5 ครั้งต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 21.0 และลำดับสุดท้าย คือ 5 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.8 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 4-2 การใช้ห้องน้ำแต่ละวัน

(n=400)

การใช้ห้องน้ำแต่ละวัน	ความถี่	ร้อยละ
3 – 4 ครั้ง	169	42.3
1 – 2 ครั้ง	92	23.0
4 – 5 ครั้ง	84	21.0
5 ครั้งขึ้นไป	55	13.8

จากการวิเคราะห์สัดส่วนประเภทของห้องน้ำที่ใช้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกใช้ห้องน้ำหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.5 และเลือกใช้ห้องน้ำสำหรับผู้พิการน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5 กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งเลือกใช้ห้องน้ำผู้ชายและห้องน้ำแม่และเด็ก (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 4-3 ประเภทของห้องน้ำที่ใช้

(n=400)

ประเภทของห้องน้ำที่ใช้	ความถี่	ร้อยละ
ห้องน้ำหญิง	322	80.5
ห้องน้ำชาย	72	18.0
ห้องน้ำแม่และเด็ก	0.4	1.0
ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ	2	0.5

จากการวิเคราะห์สัดส่วนลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งรู้สึกปลอดภัยกับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารที่ไม่มีคนพลุกพล่านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.8 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งรู้สึกปลอดภัยกับลักษณะของห้องน้ำภายใน

อาคารแบบมีคนพลุกพล่าน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และใกล้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 18.0 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4-4 ลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

(n=400)

ลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีคนพลุกพล่าน	231	57.8
ใกล้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	97	24.3
มีคนพลุกพล่าน	72	18.0

จากการวิเคราะห์สัดส่วนประเภทของห้องน้ำต่อความรู้สึกปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกปลอดภัยกับห้องน้ำภายในอาคารภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 83.3 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีความรู้สึกปลอดภัยกับห้องน้ำภายในอาคารภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 16.8 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 4-5 ประเภทของห้องน้ำต่อความรู้สึกปลอดภัย

(n=400)

ประเภทของห้องน้ำต่อความรู้สึกปลอดภัย	ความถี่	ร้อยละ
อาคารภาคเอกชน	333	83.3
อาคารภาครัฐ	67	16.8

จากการวิเคราะห์สัดส่วนรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งมีความรู้สึกปลอดภัยกับรูปแบบห้องน้ำหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.3 กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมี

ความรู้สึกปลอดภัยกับรูปแบบห้องน้ำชาย คิดเป็นร้อยละ 12.5 ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ คิดเป็นร้อยละ 7.8 ห้องน้ำแม่และเด็ก คิดเป็นร้อยละ 6.5 และห้องน้ำสำหรับผู้พิการ คิดเป็นร้อยละ 5.0 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 4-6 รูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

(n=400)

รูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด	ความถี่	ร้อยละ
ห้องน้ำหญิง	273	68.3
ห้องน้ำชาย	50	12.5
ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ	31	7.8
ห้องน้ำแม่และเด็ก	26	6.5
ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ	20	5.0

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยกับการใช้ห้องน้ำมีเพศแยกชายและเพศหญิงในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.5 กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งรู้สึกปลอดภัยกับการใช้ห้องน้ำที่มีบุคคลเพศเดียวกันอยู่ด้วยในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.5 กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งรู้สึกปลอดภัยกับการใช้ห้องน้ำในพื้นที่มืด หรือลับตาคน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และการเผชิญหน้าหรือคุกคามจากผู้อื่นในระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.3 กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งรู้สึกปลอดภัยกับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.0 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งรู้สึกปลอดภัยกับประสบการณ์ถูกเลือกปฏิบัติในห้องน้ำสาธารณะน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.0 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 4-7 ระดับปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

(n=400)

ระดับปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ (ร้อยละ)	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
การใช้ห้องน้ำที่มีเพศแยกชายและเพศหญิง	3.3	1.5	7.0	8.8	79.5
การใช้ห้องน้ำที่มีบุคคลเพศเดียวกันอยู่ด้วย	12.0	4.5	8.5	15.5	59.5
การใช้ห้องน้ำในพื้นที่มืด หรือลับตาคน	65.5	14.8	12.5	3.8	3.5

ระดับปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำ สาธารณะ (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
การเผชิญหน้าหรือคุกคามจากผู้อื่น	68.3	12.5	11.3	3.8	4.3
ความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย	2.8	9.8	32.3	21.3	34.0
ประสบการณ์ถูกเลือกปฏิบัติในห้องน้ำ สาธารณะ	33.0	18.5	24.8	13.8	10.0

จากการวิเคราะห์สัดส่วนพฤติกรรมการใช้ห้องน้ำของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งมีพฤติกรรมการใช้ห้องน้ำแบบเข้าห้องน้ำเพียงล้าง คิดเป็นร้อยละ 72.0 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีพฤติกรรมการใช้ห้องน้ำแบบเข้าห้องน้ำโดยมีคนอื่นรู้จักไปด้วย คิดเป็นร้อยละ 28.0 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 4-8 พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ

(n=400)

พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
เข้าห้องน้ำเพียงล้าง	288	72.0
เข้าห้องน้ำโดยมีคนอื่นรู้จักไปด้วย	112	28.0

จากการวิเคราะห์สัดส่วนองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ คือ ความสะอาดและความเป็นระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 30.5 ถัดมา คือ ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด คิดเป็นร้อยละ 24.0 อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด คิดเป็นร้อยละ

18.0 การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 16.3 แสงสว่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 10.5 และพื้นที่รื้อ คิดเป็นร้อยละ 0.8 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 4-9 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

(n=400)

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
ความสะอาดและความเป็นระเบียบ	122	30.5
ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด	96	24.0
อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด	72	18.0
การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ	65	16.3
แสงสว่างเพียงพอ	42	10.5
พื้นที่รื้อ	3	0.8

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งรู้สึกปลอดภัยกับปัจจัยด้านความสะอาดของห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 72.3 การระบายอากาศ คิดเป็นร้อยละ 63.5 ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย คิดเป็นร้อยละ 66.0 ความเป็นส่วนตัวของพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 67.3 จำนวนห้องน้ำที่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 68.0 และทางเข้าที่ปลอดภัยและแยกจากพื้นที่เสี่ยงในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.5 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 4-10 ระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ

(n=400)

ระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ (ร้อยละ)	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ความสะอาดของห้องน้ำ	0.3	1.0	11.5	15.0	72.3
การระบายอากาศ	0.5	2.3	13.0	20.8	63.5
ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย	0.5	1.0	13.0	19.5	66.0
ความเป็นส่วนตัวของพื้นที่	0.3	2.0	10.5	20.0	67.3

ระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำ สาธารณะ (ร้อยละ)	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
จำนวนห้องน้ำที่เพียงพอ	0.5	3.8	12.8	15.0	68.0
ทางเข้าที่ปลอดภัยและแยกจากพื้นที่เสี่ยง	0.3	0.5	9.5	21.3	68.5

จากการวิเคราะห์สัดส่วนความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความชอบในรูปแบบสีห้องน้ำแบบสีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม คิดเป็นร้อยละ 79.5 กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีความชอบในรูปแบบสีห้องน้ำแบบสีโทนอบอุ่น เช่น น้ำตาล เทา คิดเป็นร้อยละ 20.0 และกลุ่มตัวอย่างมีความชอบในรูปแบบสีโทนร้อน เช่น แดง เหลืองน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 4-11 ความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

(n=400)

ความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
สีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม	318	79.5
สีโทนอบอุ่น เช่น น้ำตาล เทา	80	20.0
สีโทนร้อน เช่น แดง เหลือง	2	0.5

จากการวิเคราะห์สัดส่วนความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งมีความชอบรูปแบบเสียงในห้องน้ำแบบมีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย คิดเป็นร้อยละ 61.8 กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีความชอบในรูปแบบเสียงห้องน้ำแบบไม่มีเสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และกลุ่มตัวอย่างมีความชอบในรูปแบบเสียงห้องน้ำแบบมีเสียงคนเดินผ่านหรือพูดคุยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.8 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 4-12 ความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

(n=400)

ความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
มีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย	247	61.8
ไม่มีเสียงรบกวน	130	32.5

ความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
มีเสียงคนเดินผ่านหรือพูดคุย	23	5.8

จากการวิเคราะห์สัดส่วนความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งมีความชอบรูปแบบกลิ่นในห้องน้ำแบบกลิ่นโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลาย คิดเป็นร้อยละ 64.3 กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีความชอบในรูปแบบกลิ่นห้องน้ำแบบกลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอล คิดเป็นร้อยละ 35.8 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 4-13 ความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ

(n=400)

ความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
กลิ่นโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลาย	257	64.3
กลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอล	143	35.8

จากการวิเคราะห์สัดส่วนความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งมีความชอบรูปแบบแสงสว่างในห้องน้ำแบบแสงไฟขาว สว่าง คิดเป็นร้อยละ 58.0 กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีความชอบในรูปแบบแสงสว่างห้องน้ำแบบแสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง คิดเป็นร้อยละ 42.0 (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 4-14 ความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ

(n=400)

ความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ	ความถี่	ร้อยละ
แสงไฟขาว สว่าง	232	58.0
แสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง	168	42.0

การวิเคราะห์ข้อมูลข้อความคำถามเกี่ยวกับปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูลข้อความคำถามเกี่ยวกับปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้
ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ได้แก่ ปัจจัยด้านการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ด้าน
ความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ ด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ โดยใช้การ
ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการทดสอบค่าเฉลี่ย
ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน

จากการวิเคราะห์เพศและลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด
ได้ผลดังนี้ เป็นเพศหญิงร้อยละ 80 และรู้สึกปลอดภัยกับลักษณะห้องน้ำที่ไม่มีคนพลุกพล่านร้อยละ
57.8 (ตารางที่ 15)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-square Test of Independence พบว่า เพศของผู้ตอบ
แบบสอบถามสัมพันธ์กับลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุดอย่างมี
นัยสำคัญ ($\chi^2 = 16.054, p = .000$) จึงสรุปได้ว่า กลุ่มผู้มีความหลากหลายส่วนใหญ่ทั้งเพศหญิงและ
เพศชายรู้สึกปลอดภัยกับลักษณะห้องน้ำที่ไม่มีคนพลุกพล่าน

ตารางที่ 4-15 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะที่รู้สึก
ปลอดภัยมากที่สุด

(n=400)

	เพศ		Chi Square (Sig.)
	ชาย (n=80)	หญิง (n=320)	
ลักษณะห้องน้ำ			
ไม่มีคนพลุกพล่าน	15.5	42.3	16.054
มีคนพลุกพล่าน	1.8	16.3	(.000)
ใกล้เจ้าหน้าที่รักษา	2.8	21.5	
ความปลอดภัย			

จากการวิเคราะห์กลุ่มช่วงวัย และความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ ได้ผลดังนี้ เป็นกลุ่ม ช่วงวัย Z ร้อยละ 59.8 และมีความรู้สึกปลอดภัยกับห้องน้ำในอาคารภาคเอกชน ร้อยละ 83.3 (ตารางที่ 16)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-square Test of Independence พบว่า กลุ่มช่วงวัยไม่สัมพันธ์กับความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ ($\chi^2 = 0.304, p = .959$) จึงสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มช่วงวัยไม่เกี่ยวข้องกับการรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ

ตารางที่ 4-16 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มช่วงวัย และความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ

(n=400)

	Generation				Chi Square (Sig.)
	Baby Boomer	X	Y	Z	
ความรู้สึกปลอดภัย					
อาคารภาครัฐ	0.0	0.5	6.5	16.8	0.304
อาคารภาคเอกชน	0.3	2.5	30.5	83.3	(.959)

จากการวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางเพศและความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ ได้ผลดังนี้ อัตลักษณ์ทางเพศอื่น ๆ ร้อยละ 42.3 และมีความชอบรูปแบบสีของห้องน้ำแบบสีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม ร้อยละ 79.5 (ตารางที่ 17)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-square Test of Independence พบว่า อัตลักษณ์ทางเพศสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำอย่างมีนัยสำคัญ ($\chi^2 = 15.392, p = .017$) จึงสรุปได้ว่า อัตลักษณ์ทางเพศอื่น ๆ มีความชอบรูปแบบสีของห้องน้ำแบบสีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม อัตลักษณ์ทางเพศชายข้ามเพศและหญิงข้ามเพศ ไม่มีความชอบรูปแบบสีของห้องน้ำแบบสีโทนร้อน เช่น แดง เหลือง

ตารางที่ 4-17 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศและความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ

(n=400)

	อัตลักษณ์ทางเพศ				Chi Square (Sig.)
	ชายข้ามเพศ	หญิงข้ามเพศ	ไม่ระบุเพศ	อื่น ๆ	
ความชอบรูปแบบสี					
สีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม	6.0	6.3	25.0	79.5	15.392 (.017)
สีโทนอบอุ่น เช่น น้ำตาล เทา	4.0	2.0	6.5	20.0	
สีโทนร้อน เช่น แดง เหลือง	0.0	0.0	0.0	0.5	

จากการวิเคราะห์ห้องน้ำที่ใช้ประจำและความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ ได้ผลดังนี้ ห้องน้ำที่ใช้ประจำ คือ ห้างสรรพสินค้า ร้อยละ 27.3 และมีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย ร้อยละ 61.8 (ตารางที่ 18)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-square Test of Independence พบว่า ห้องน้ำที่ใช้ประจำกับความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำอย่างมีนัยสำคัญ ($\chi^2 = 9.642, p = .472$) จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างรู้สึกชอบห้องน้ำภายในห้างสรรพสินค้า และมีความชอบรูปแบบเสียงแบบมีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย

ตารางที่ 4-18 ความสัมพันธ์ระหว่างห้องน้ำที่ใช้ประจำและความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ

(n=400)

	ความชอบรูปแบบเสียง			Chi Square (Sig.)
	ไม่มีเสียงรบกวน	มีเสียงคนเดินผ่านหรือพูดคุย	มีเสียงตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย	
ห้างสรรพสินค้า	14.8	1.8	27.3	9.642 (.472)
สถานศึกษา	5.3	1.8	12.8	
สถานที่ราชการ	7.0	1.5	9.0	
สถานขนส่ง	0.8	0.3	1.0	
ร้านอาหาร / คาเฟ่	1.8	0.3	1.0	

	ความชอบรูปแบบเสียง			Chi Square (Sig.)
	ไม่มีเสียงรบกวน	มีเสียงคนเดินผ่าน หรือพูดคุย	มีเสียงตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย	
อื่น ๆ	1.2	0.3	7.0	

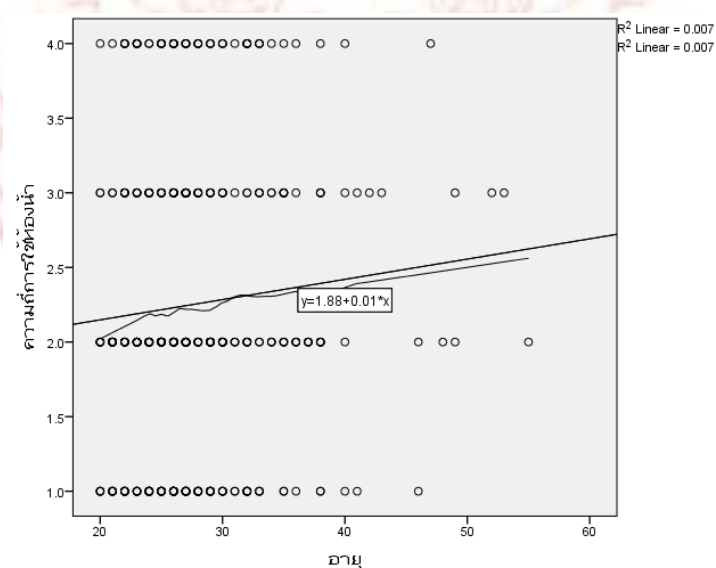
จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน ได้ผลดังนี้ อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ 28 ปี ($M = 27.84$, $SD = 5.794$, $n = 400$) ความถี่การใช้ห้องน้ำโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง คือ 2.26 ครั้ง/วัน ($M = 2.26$, $SD = .963$, $n = 400$) (ตารางที่ 19)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการสหสัมพันธ์ พบว่า อายุของกลุ่มตัวอย่างและความถี่ในการใช้ห้องน้ำไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .082$, $p = .103$) จึงสรุปได้ว่า อายุของผู้ใช้ห้องน้ำไม่สัมพันธ์กับความถี่ในการใช้ห้องน้ำ

ตารางที่ 4-19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน

(n=400)

	ค่าเฉลี่ย	Std. Deviation	Sig
อายุ	27.84	5.794	.103
ความถี่การใช้ห้องน้ำ	2.26	.963	

ภาพที่ 4-1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและจำนวนครั้งในการใช้ห้องน้ำต่อวัน

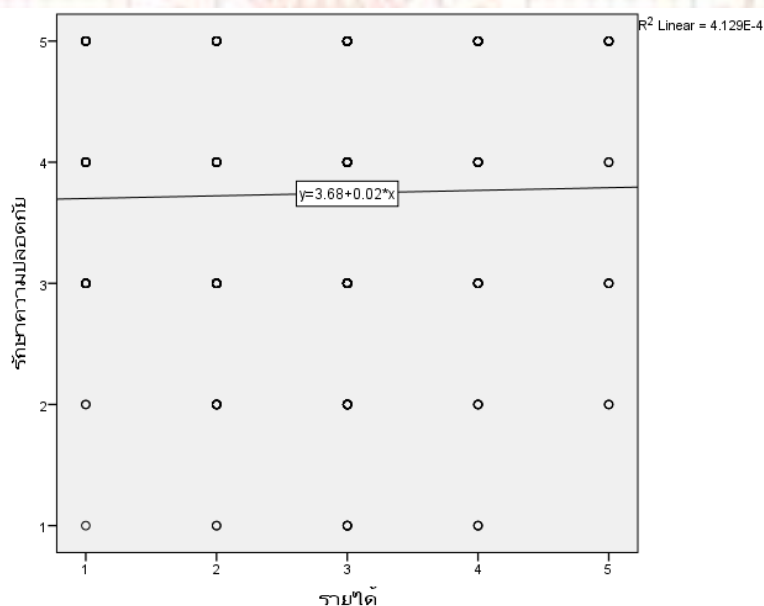
จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย
ได้ผลดังนี้ รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง คือ 15,001 – 30,000 บาท ($M = 2.78$, $SD = 1.012$, $n = 400$)
(ตารางที่ 20)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการสหสัมพันธ์ พบว่า รายได้ของกลุ่มตัวอย่างและความมั่นใจในระบบ
รักษาความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กัน ($r = .020$, $p = .685$) จึงสรุปได้ว่า รายได้ของผู้ใช้งานไม่
สัมพันธ์กับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

ตารางที่ 4-20 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

(n=400)

	ค่าเฉลี่ย	Std. Deviation	Sig
รายได้	2.78	1.012	.685
ความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย	3.74	1.112	

ภาพที่ 4-2 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้และความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและพฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ ได้ผลดังนี้ อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพัง คือ 29 ปี ($M = 28.66$, $SD = 5.919$, $n = 288$) อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย คือ 26 ปี ($M = 25.71$, $SD = 4.876$, $n = 112$) (ตารางที่ 21)

เมื่อใช้วิธีการ Independent-Sample T Test วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อายุของผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังแตกต่างกับอายุของผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วยอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 4.684$, $p = .000$) จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังมีอายุมากกว่าผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย

ตารางที่ 4-21 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและพฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ

(n=400)

	ค่าเฉลี่ย	Std.	(Sig.)
อายุ			
เข้าห้องน้ำเพียงลำพัง	28.66	5.919	(.000)
เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย	25.71	4.876	

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความถี่การใช้ห้องน้ำและความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ ได้ผลดังนี้ ความถี่การใช้ห้องน้ำโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำแบบกลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอล คือ 2 ครั้ง / วัน ($M = 2.27$, $SD = .695$, $n = 143$) ความถี่การใช้ห้องน้ำโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำแบบกลิ่นอโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลาย คือ 2 ครั้ง / วัน ($M = 2.25$, $SD = .963$, $n = 257$) (ตารางที่ 22)

เมื่อใช้วิธีการ Independent-Sample T Test วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความถี่การใช้ห้องน้ำโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบกลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอลเท่ากับ ความถี่การใช้ห้องน้ำโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำแบบกลิ่นอโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลาย ($t = .274$, $p = .784$) จึงสรุปได้ว่า ความถี่การใช้ห้องน้ำโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบกลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอล กับความถี่การใช้ห้องน้ำโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำแบบกลิ่นอโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลายเท่ากัน

ตารางที่ 4-22 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่การใช้ห้องน้ำและความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ

(n=400)

	ค่าเฉลี่ย	Std.	(Sig.)
ความถี่การใช้ห้องน้ำ			
กลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอล	2.27	.965	(.984)
กลิ่นโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลาย	2.25	.963	

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์อายุและความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ ได้ผลดังนี้ อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟขาว สว่าง คือ 28 ปี ($M = 28.29$, $SD = 6.325$, $n = 232$) อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง คือ 27 ปี ($M = 27.20$, $SD = 4.917$, $n = 168$) (ตารางที่ 23)

เมื่อใช้วิธีการ Independent-Sample T Test วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟขาว สว่างเท่ากับอายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง ($t = 1.864$, $p = .063$) จึงสรุปได้ว่า อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟขาว สว่างและอายุโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลืองเท่ากัน

ตารางที่ 4-23 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความชอบในรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำ

(n=400)

	ค่าเฉลี่ย	Std.	(Sig.)
อายุ			
แสงไฟขาว สว่าง	28.29	6.325	(.063)
แสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง	27.20	4.917	

จากการวิเคราะห์สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความปลอดภัย ได้ผลดังนี้ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 30.5 คิดว่าความสะอาดและความเป็นระเบียบส่งผลต่อความปลอดภัยมาก ลูกค้ายประมาณร้อยละ 0.8 คิดว่าพื้นที่รอส่งผลต่อความปลอดภัยน้อย (ตารางที่ 24)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-Square Goodness of Fit Test พบว่า สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกปลอดภัยต่อความสะอาดและความเป็นระเบียบกับพื้นที่รอไม่เท่ากันอย่างมีนัยสำคัญ ($\chi^2 = 688.880$, $p = .000$) จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความปลอดภัยมากที่สุด คือ ความสะอาดและความเป็นระเบียบ รองลงมา คือ ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด ลำดับถัดมา คือ อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด ลำดับถัดมา คือ การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ ลำดับถัดมา คือ แสงสว่างเพียงพอ และน้อยที่สุด คือ พื้นที่รอ

ตารางที่ 4-24 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความปลอดภัย

(n=400)

	ร้อยละ	จำนวน	Chi-Square (Sig.)
อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด	18.0	72	F = 688.880 Sig = .000
การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ	16.3	65	
แสงสว่างเพียงพอ	10.5	42	
ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด	24.0	96	
ความสะอาดและความเป็นระเบียบ	30.5	122	
พื้นที่รอ	0.8	3	

จากการวิเคราะห์สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด ได้ผลดังนี้ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 68.3 คิดว่าห้องน้ำหญิงเป็นรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด ลูกค้ายประมาณร้อยละ 5.0 คิดว่าห้องน้ำสำหรับผู้พิการเป็นรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยน้อยที่สุด (ตารางที่ 25)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-Square Goodness of Fit Test พบว่า สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ต่อรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยกับห้องน้ำหญิงกับห้องน้ำสำหรับผู้พิการไม่เท่ากันอย่างมีนัยสำคัญ

($\chi^2 = 588.325$, $p = .000$) จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งมีรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คือ ห้องน้ำหญิง รองลงมา คือ ห้องน้ำชาย ลำดับถัดมา คือ ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ ลำดับถัดมา คือ ห้องน้ำสำหรับแม่และเด็ก และน้อยที่สุด คือ ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ

ตารางที่ 4-25 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

(n=400)

	ร้อยละ	จำนวน	Chi-Square (Sig.)
ห้องน้ำชาย	12.5	50	F = 588.325 Sig = .000
ห้องน้ำหญิง	68.3	273	
ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ	7.8	31	
ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ	5.0	20	
ห้องน้ำแม่และเด็ก	6.5	26	

จากการวิเคราะห์สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้ ได้ผลดังนี้ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 80.5 คิดว่าห้องน้ำหญิงเป็นประเภทที่ใช้มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 0.5 คิดว่าห้องน้ำสำหรับผู้พิการเป็นประเภทที่ใช้ น้อยที่สุด (ตารางที่ 26)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-Square Goodness of Fit Test พบว่า สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้ ห้องน้ำหญิงกับห้องน้ำสำหรับผู้พิการไม่เท่ากันอย่างมีนัยสำคัญ ($\chi^2 = 688.880$, $p = .000$) จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกประเภทห้องน้ำที่ใช้ คือ ห้องน้ำหญิง รองลงมา คือ ห้องน้ำชาย และลำดับสุดท้าย คือ ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ

ตารางที่ 4-26 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อประเภทของห้องน้ำที่ใช้

(n=400)

	ร้อยละ	จำนวน	Chi-Square (Sig.)
ห้องน้ำชาย	18.0	72	F = 688.880 Sig = .000
ห้องน้ำหญิง	80.5	322	

	ร้อยละ	จำนวน	Chi-Square (Sig.)
ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ	0.5	2	

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงและเพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ผลดังนี้ ความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงของเพศชาย คือ ระดับ 4 หมายถึง ค่อนข้างปลอดภัย ($M = 4.28$, $SD = 1.180$, $n = 80$) ความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงของเพศหญิง คือ ระดับ 5 หมายถึง ปลอดภัยมาก ($M = 4.68$, $SD = .838$, $n = 320$) (ตารางที่ 27)

เมื่อใช้วิธีการ Independent-Sample T Test วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศหญิงต้องการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงแตกต่างระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ($t = -3.522$, $p = .000$) จึงสรุปได้ว่า ระดับความรู้สึกปลอดภัยของเพศหญิงต้องการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ 4-27 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิงและเพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=400)

	ค่าเฉลี่ย	Std.	(Sig.)
การใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศชายและเพศหญิง			
เพศชาย	4.28	1.180	(.000)
เพศหญิง	4.68	.838	

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ ได้ผลดังนี้ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ชายข้ามเพศ หญิงข้ามเพศ และเพศอื่น ๆ มีความรู้สึกปลอดภัยกับความสะอาดและความเป็นระเบียบมากที่สุด เพศไม่ระบุเพศมีความรู้สึกปลอดภัยกับประตูปิดมิดชิดมากที่สุด (ตารางที่ 28)

เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีการ Chi-square Test of Independence ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำไม่สัมพันธ์กัน

อย่างมีนัยสำคัญ ($\chi^2 = 14.019, p = .524$) จึงสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศไม่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

ตารางที่ 4-28 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

(n=400)

	ชายข้าม เพศ	หญิงข้าม เพศ	ไม่ระบุ เพศ	อื่น ๆ	Chi-Square (Sig.)
อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด	1.8	2.0	6.3	8.0	F = 14.019 Sig = .524
การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ	1.3	1.8	4.5	8.8	
แสงสว่างเพียงพอ	1.0	0.3	3.3	6.0	
ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด	2.3	1.8	10.0	10.0	
ความสะอาดและความเป็นระเบียบ	3.8	2.5	7.0	17.0	
พื้นที่รอ	0	0	0.3	0.5	

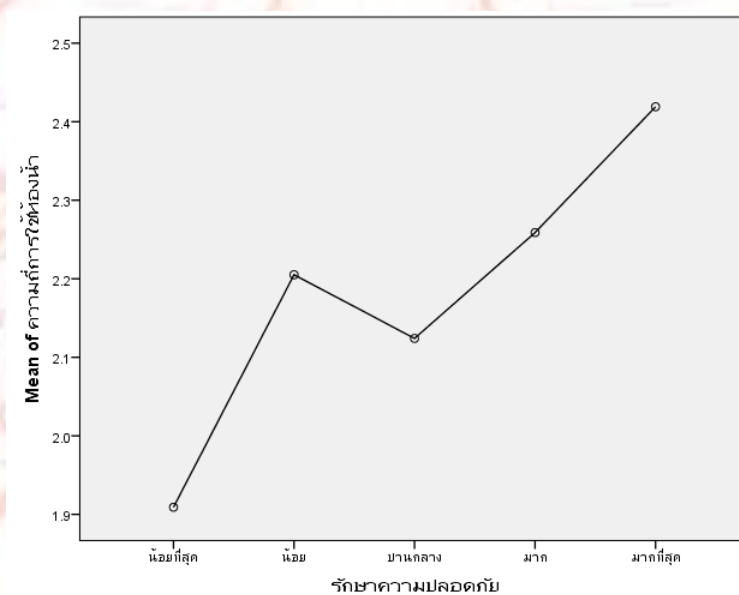
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความถี่ในการใช้ห้องน้ำของกลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกไม่ปลอดภัย มีจำนวนครั้งเฉลี่ย 3 – 4 ครั้งต่อวัน กลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกไม่ค่อยปลอดภัย มีจำนวนครั้งเฉลี่ย 4 - 5 ครั้งต่อวัน กลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกปานกลาง มีจำนวนครั้งเฉลี่ย 3 - 4 ครั้งต่อวัน กลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกค่อนข้างปลอดภัย มีจำนวนครั้งเฉลี่ย 3 - 4 ครั้งต่อวัน และกลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกปลอดภัยมาก มีจำนวนครั้งเฉลี่ย 3 – 4 ครั้งต่อวัน (ตารางที่ 29)

เมื่อใช้วิธีการ One-Way ANOVA วิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความรู้สึกปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่างกับความถี่ในการใช้ห้องน้ำต่อวันโดยเฉลี่ยเท่ากัน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่ค่อยปลอดภัย ปานกลาง ค่อนข้างปลอดภัย และปลอดภัยมาก มีความถี่ในการใช้ห้องน้ำต่อวันเท่ากัน

ตารางที่ 4-29 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้ห้องน้ำกับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

(n=400)

	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	Std.	สถิติทดสอบ
ไม่ปลอดภัยเลย	11	1.91	1.136	F = 1.985 Sig = .096
ไม่ค่อยปลอดภัย	39	2.21	.767	
ปานกลาง	129	2.12	.968	
ค่อนข้างปลอดภัย	85	2.26	.953	
ปลอดภัยมาก	136	2.42	.985	

ภาพที่ 4-3 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการใช้ห้องน้ำกับความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย

บทที่ 5

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ สำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ สามารถอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 อภิปรายผล

ผลการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัย ดังนี้

ด้านของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้มีความหลากหลายทางเพศส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเกินกว่าครึ่งหนึ่งไม่ระบุอัตลักษณ์ทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 31.5 ซึ่งสะท้อนถึงความหลากหลายทางอัตลักษณ์ในกลุ่มนี้ การไม่ระบุอัตลักษณ์ทางเพศอาจสะท้อนถึงความรู้สึกไม่ปลอดภัยในการเปิดเผยตัวตน ในด้านนี้ควรนำไปพิจารณาในการออกแบบนโยบายหรือบริการสาธารณะที่ไม่บังคับให้ต้องเลือกเพศเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้รายได้เกือบครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 47.0 อยู่ในช่วง 15,001–30,000 บาทต่อเดือน กลุ่มผู้ใช้ห้องน้ำส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัย Z คิดเป็นร้อยละ 59.8 และนิยมใช้ห้องน้ำในห้างสรรพสินค้าเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 43.8% ซึ่งสะท้อนแนวโน้มการใช้ชีวิตของกลุ่มเป้าหมายในสภาพแวดล้อมสาธารณะในปัจจุบัน การที่กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ระดับปานกลาง อาจส่งผลต่อทางเลือกในการใช้บริการสาธารณะหรือสถานที่ต่าง ๆ โดยเลือกสถานที่ที่เข้าถึงง่ายและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เช่น ห้างสรรพสินค้า

การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างเพศและลักษณะห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัย พบว่า เพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับลักษณะห้องน้ำที่ผู้ใช้รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด คือ ห้องน้ำที่ไม่มีคนพลุกพล่านเป็นลักษณะที่ได้รับความนิยมสูงสุดทั้งในกลุ่มเพศหญิงและชาย ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการความเป็นส่วนตัวและลดความเสี่ยงจากการถูกคุกคามในพื้นที่สาธารณะ และความสัมพันธ์ระหว่างอายุ รายได้ และพฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ ผลการวิเคราะห์ พบว่า อายุและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่การใช้ห้องน้ำหรือความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย แต่พบว่าผู้ที่เข้าห้องน้ำเพียงลำพังมีอายุมากกว่าผู้ที่เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วยอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจสะท้อนความต้องการความเป็นส่วนตัวและความมั่นใจในความปลอดภัยที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มอายุจากผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภธา มั่นคง (2564) ที่ได้กล่าวว่า เพศถูกจำกัดการใช้พื้นที่ห้องน้ำสาธารณะ มีการ

ออกแบบที่ไม่ได้คำนึงถึงความหลากหลายทางเพศ จากการศึกษาพบปัญหา คือ ด้านความเป็นส่วนตัว โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ชายข้ามเพศ ปัญหาด้านกายภาพและทัศนคติจากสภาพแวดล้อมการใช้งาน ภายในห้องน้ำสาธารณะ วัสดุที่ใช้ในการออกแบบไม่มีความเป็นส่วนตัวหรือไม่สะดวกสบายต่อการใช้งาน และถูกถามข้อมูลส่วนตัวทางด้านเพศ

ด้านกลุ่มช่วงวัยและความรู้สึกปลอดภัย ผลการวิเคราะห์ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มช่วงวัยกับความรู้สึกปลอดภัยในประเภทของห้องน้ำ สะท้อนว่าความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำภายในอาคารไม่ขึ้นอยู่กับช่วงวัยอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจแสดงให้เห็นถึงความต้องการความปลอดภัยที่คล้ายคลึงกันในทุกช่วงวัยของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ จากผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติวัฒน์ บุญสรรค์ (2562) ที่ได้กล่าวว่า ภาครัฐและภาคเอกชนเล็งเห็นถึงความสำคัญในการอำนวยความสะดวกสำหรับทุกเพศทุกวัย จึงมีแนวคิดในการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับคนทุกคน หรือที่เรียกว่า Universal Design ซึ่งมุ่งเน้นในเรื่องของความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงพื้นที่ในการใช้งาน ตลอดจนความปลอดภัยพื้นฐานที่พึงได้รับ

การศึกษาอัตลักษณ์ทางเพศและความชอบสีของห้องน้ำ พบว่า อัตลักษณ์ทางเพศสัมพันธ์กับความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ โดยกลุ่มที่ระบุว่าเป็นเพศอื่น ๆ มีความชอบสีโทนสว่าง เช่น ขาว และครีม มากกว่ากลุ่มชายข้ามเพศและหญิงข้ามเพศที่ไม่ชอบสีโทนร้อน ผลการวิเคราะห์นี้ชี้ให้เห็นว่าการออกแบบห้องน้ำควรคำนึงถึงความหลากหลายทางอัตลักษณ์ทางเพศ เพื่อสร้างความรู้สึกปลอดภัยและเป็นมิตร อายุโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟขาว สว่างและอายุโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่มีความชอบรูปแบบแสงสว่างของห้องน้ำแบบแสงไฟโทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลืองเท่ากัน จากผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของเกริดา โคตรชาลี (2566) ที่ได้กล่าวว่า การตกแต่งควรใช้รูปแบบที่มีความทันสมัย มีแสงไฟส่องสว่าง เลือกลีโชน และเฟอร์นิเจอร์โทนสว่าง ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานมากขึ้นในตลาดปัจจุบัน การใช้ห้องน้ำและความชอบในรูปแบบเสียง กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้ห้องน้ำในห้างสรรพสินค้า และชอบเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ซึ่งช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านเสียงและบรรยากาศภายในห้องน้ำส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยและความสะดวกสบายของผู้ใช้

ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความปลอดภัยของห้องน้ำ ความสะอาดและความเป็นระเบียบได้รับการจัดอันดับสูงสุดในปัจจัยที่ส่งเสริมความปลอดภัย รองลงมา คือ ประตูปิดมิดชิดและระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด สะท้อนให้เห็นว่าความรู้สึกปลอดภัยไม่ได้มาจากเพียงแค่ระบบรักษาความปลอดภัยเท่านั้น แต่รวมถึงสภาพแวดล้อมที่สะอาดและดูแลอย่างดีด้วย จากผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิจจา จิตรภิรมณ์ และปิยะรัตน์ จิตรภิรมณ์ (2560) ที่ได้กล่าวว่า ปัญหาที่

สำคัญที่สุดจากการใช้งานร่วม คือ การระบายอากาศและปัญหาเรื่องความสะอาด ซึ่งควรให้ความสำคัญในการจัดการเรื่องความสะอาด ตั้งแต่การออกแบบโครงสร้าง สถาปนากการเลือกใช้วัสดุ สีของผนัง ฝ้าเพดาน สุขภัณฑ์ที่ปลอดภัย และง่ายต่อการทำความสะอาด รูปแบบห้องน้ำที่รู้สึกปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยกับห้องน้ำหญิงมากที่สุด และรู้สึกปลอดภัยน้อยที่สุดกับห้องน้ำสำหรับผู้พิการ การที่กลุ่มตัวอย่างรู้สึกปลอดภัยกับห้องน้ำผู้หญิงสะท้อนถึงความรู้สึกเป็นที่ยอมรับหรือใกล้เคียงกับอัตลักษณ์ของตนเอง และรู้สึกปลอดภัยน้อยที่สุดกับห้องน้ำสำหรับผู้พิการสะท้อนถึงไม่ใช่พื้นที่ที่รู้สึกปลอดภัยจริง ๆ และอาจสร้างความไม่พึงพอใจกับผู้พิการที่มาใช้งานห้องน้ำโดยตรง จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาห้องน้ำสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศให้มีความปลอดภัยและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า เพศหญิงให้ความสำคัญต่อความรู้สึกปลอดภัยในพื้นที่ส่วนบุคคล เช่น ห้องน้ำสาธารณะมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมีความเปราะบางต่อความเสี่ยงด้านความปลอดภัย เช่น การคุกคามทางเพศ การละเมิดความเป็นส่วนตัว หรือความกังวลเกี่ยวกับการถูกรบกวนหรือรบกวนในพื้นที่ปิด ส่งผลให้เพศหญิงมีแนวโน้มต้องการใช้ห้องน้ำที่มีการแยกเพศอย่างชัดเจนเพื่อสร้างความมั่นใจในการใช้บริการ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง ความปลอดภัยทางเพศ (Gender-based Safety) ที่ระบุว่า การออกแบบพื้นที่สาธารณะควรคำนึงถึงความรู้สึกปลอดภัยของผู้ใช้ในแต่ละเพศ โดยเฉพาะเพศหญิงซึ่งมักรู้สึกไม่มั่นใจหากต้องใช้พื้นที่ที่ไม่ได้แยกเพศอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kevin Lynch (1984) ที่กล่าวได้ว่า พฤติกรรมของผู้ใช้พื้นที่สาธารณะ ลักษณะของกลุ่มประชากรมีความต้องการในแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งตั้งข้อสังเกตได้ว่า กลุ่มประชากรนิยมใช้พื้นที่สาธารณะที่มีผู้คนเข้าไปใช้งานเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งและลักษณะของคนในพื้นที่ ในพื้นที่ที่มีผู้หญิงใช้งานน้อยมักจะประสบความสำเร็จ อันเนื่องมาจากเป็นเพศที่ค่อนข้างมีความอ่อนไหวกับสิ่งรบกวนต่าง ๆ ผู้หญิงมีระดับความกังวลต่อความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะสูงกว่าผู้ชาย และต้องการการออกแบบสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรและให้ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยมากกว่า ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การจัดให้มีห้องน้ำที่แยกเพศชายและเพศหญิงอย่างชัดเจน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำของผู้ใช้ โดยเฉพาะกลุ่มเพศหญิง ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำไปใช้ประกอบการออกแบบหรือปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสาธารณะให้เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้ดียิ่งขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะการออกแบบ

การออกแบบและบริหารจัดการห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ ควรเน้นการออกแบบห้องน้ำให้มีความสะอาดและเป็นระเบียบ มีประตูห้องน้ำที่ปิดมิดชิด พร้อมระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม เช่น กล้องวงจรปิดและเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ เพื่อเพิ่มความมั่นใจและความปลอดภัยให้กับผู้ใช้งานโดยเฉพาะกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ การคำนึงถึงความหลากหลายทางเพศในการออกแบบ การเลือกใช้สีโทนสว่างและเสียงดนตรีเบา ๆ ภายในห้องน้ำควรนำมาพิจารณาเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและผ่อนคลาย มีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้งานที่มีความหลากหลายทางเพศ

5.2.2 ข้อเสนอแนะด้านสังคมและวัฒนธรรม

ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก การยอมรับการใช้ห้องน้ำของผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคม ลดการตีตราหรือเลือกปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมหรือสื่อสารสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและลดความเสี่ยงในการถูกคุกคาม หรือควรมีการรณรงค์หรืออบรมบุคลากรในสถานที่สาธารณะ เช่น ห้างสรรพสินค้า สถานศึกษา ให้เข้าใจเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ

5.2.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรศึกษาปัจจัยด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยาเพิ่มเติมอย่างเชิงลึก เช่น ความรู้สึกวิตกกังวล ความมั่นใจในตนเองขณะใช้งานห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบทางอารมณ์และความรู้สึกปลอดภัยของผู้ใช้ห้องน้ำที่มีความหลากหลายทางเพศ และทำการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้เข้าใจมุมมอง ความรู้สึก และประสบการณ์ตรงมากขึ้น รวมถึงขยายขอบเขตการศึกษาไปยังพื้นที่ต่างจังหวัดหรือสถานที่ราชการเพื่อเปรียบเทียบกับบริบทเมืองใหญ่ ตลอดจนควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นที่หลากหลายเพิ่มเติม เช่น ผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการเพิ่มความปลอดภัย หรือการศึกษาความต้องการเฉพาะของกลุ่มเพศต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนานโยบายและมาตรฐานการออกแบบที่ตอบโจทย์อย่างแท้จริง

ควรมีการศึกษารูปแบบการออกแบบห้องน้ำที่คำนึงถึงความหลากหลายทางเพศควบคู่กับหลักศาสนาในแต่ละศาสนา เพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรมของสังคมไทย ศึกษาทัศนคติของผู้นับถือศาสนาต่าง ๆ (เช่น พุทธ อิสลาม คริสต์ ฯลฯ) ต่อการใช้ห้องน้ำแบบรวม หรือห้องน้ำที่ออกแบบเฉพาะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อเข้าใจความต้องการและข้อจำกัดในแต่ละกลุ่ม หรือทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อทดลองออกแบบห้องน้ำต้นแบบที่สอดคล้องกับหลักศาสนา และประเมินผลการยอมรับของผู้ใช้จริง อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรมีแนวทางการออกแบบอาคารหรือสถานที่สาธารณะที่คำนึงถึงผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยไม่ขัดต่อหลักศาสนา เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมและการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพ สถาบันการศึกษา หน่วยงานศาสนา และองค์กรสิทธิมนุษยชนควรร่วมมือกันสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด “พื้นที่ปลอดภัย” (Safe Space) สำหรับทุกเพศ โดยไม่ละเมิดความเชื่อทางศาสนา ส่งเสริมการให้ความรู้แก่สถาปนิก ผู้ออกแบบ และเจ้าของอาคาร เกี่ยวกับการออกแบบห้องน้ำที่ตอบโจทย์ทั้งด้านเพศภาวะและศาสนา เพื่อให้เกิดมาตรฐานใหม่ที่เหมาะสมในอนาคต

บรรณานุกรม

กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2548. (29 มีนาคม 2548). ราช

กิจจานุเบกษา. เล่ม 122. ตอนที่ 29 ก. หน้า 14.

กฎกระทรวง ฉบับที่ 63 (พ.ศ. 2551) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522.

(2522, 20 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 69 ก หน้า 1 – 2.

กิติ สันธุเสก. (2555). การออกแบบห้องน้ำ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิจจา จิตรภิมย์ และปิยะรัตน์ จิตภิมย์. (2560). “สภาพปัญหาของส้วม และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการส้วมที่ตั้งในแขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร.” วารสารก้าวทันโลกวิทยาศาสตร์ ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560 : 54 – 68

กันยา สุวรรณแสง. (2566). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: บำรุงสาส์น

ชลธนา มหกิจเดชาชัย. (2565). การสื่อสารการตลาดบูรณาการของตราสินค้าที่มีเนื้อหาความหลากหลายทางเพศการเปิดรับสื่อ ทักษะคิด และพฤติกรรมของผู้บริโภค. ปริญญาโทนิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จำเนียร จวงตระกูล, & นวัสนันท์ วงศ์ประสิทธิ์. (2562). “การวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ”. วารสารสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย 2(2).

โชติวัฒน์ บุญสรณ์. (2562). “การออกแบบห้องน้ำที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ.” วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 12 เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2562 : 260 -

บรรณานุกรม (ต่อ)

ถิรวิมล แสงมณีเดช. (2567). “การจัดการความเท่าเทียมระหว่างเพศ: ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของ

ห้องน้ำไม่แบ่งเพศ.” วารสารวิจัยมข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ ปีที่ 12 (ฉบับที่ 2) : 1 -14.

ณัชชา พูลชัย และชนิษฐา สมศรี. (2562). “กฎหมายไทยกับความหลากหลายทางเพศ.” วารสาร

ธรรมศาสตร์ ปีที่ 38 ฉบับที่ 3 พ.ศ.2562 : 45-68

ณัฐธิดา จุ่มปา. (2561). “สิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ

กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างความเสมอภาคในสังคม: กรณีศึกษาชุมชนชาติพันธุ์ บนพื้นที่

สูงจังหวัดเชียงราย.” วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 3

เดือนกันยายน - ธันวาคม 2561 : 1508 – 1525

เทวัญ วิวัฒน์พัฒนกุล. (2566). “การป้องกันและการแก้ไขปัญหาการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของ

กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ.” วารสารกระบวนการยุติธรรม ปีที่ 16 เล่มที่ 3

กันยายน - ธันวาคม 2566 : 89 – 110

ธนวรรณ เจริญภัทรารุณ. (2565). รูปแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์และ

ความหลากหลายทางเพศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนา รุ่งน้อย. (2566). สนวนวาทกรรม “ความผิดเพศ” และความเกลียดชังทางเพศวิถีที่มีต่อกลุ่ม

เกย์เพศชายกลุ่มต่าง ๆ ภายใต้บริบท “สังคมนิยมชาย” ในประเทศไทย ในศตวรรษที่ 21.

ปริญญาโทศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม ภาควิชา

สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม (ต่อ)

ธัญญาภัส ทองมุสิทธิ. (2562). กฎหมายต้นแบบในการรับรองและคุ้มครองสิทธิการสมรสของบุคคล

ที่มีความหลากหลายทางเพศ. ปริญญาพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ธัญธรณ์ วิลไพจิตร. (2562). ข้อถกเถียงทางการเมืองในประเด็นการแต่งงานของคนเพศเดียวกันใน

แคนาดา. ปริญญาพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พงศกร กลับทุ่ง. (2565). ทัศนคติและพฤติกรรมความรุนแรงที่มีต่อ LGBTQ ในสังคมไทย

กรณีศึกษา: อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567. (12

สิงหาคม 2567). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 141. ตอนที่ 58 ก. หน้า 2.

พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558. (8 มีนาคม 2558). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม

132. ตอนที่ 18 ก. หน้า 17.

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522. (8 พฤษภาคม 2522). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96. ตอนที่

80 ฉบับพิเศษ. หน้า 6.

พิมพ์ฉัตร รสสุธรรม. (2565). “การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในมุมมองของคนรุ่นใหม่ใน

สังคมไทย.” วารสาร มจร การพัฒนาสังคม ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2565 : 220

บรรณานุกรม (ต่อ)

พุทธิกานต์ สมมาตย์. (2554). “การสร้างความเป็นส่วนตัวในพื้นที่สาธารณะ.” วารสาร Veridian คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 4(1) : 95-110.

เพชรดา ปาจริย์. (2557). โครงการออกแบบห้องน้ำสำเร็จรูปเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการหกหล่นของผู้สูงอายุไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาค
วิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รัตตรี ปรางมาศ. (2562). สิทธิความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางเพศของผู้ที่มีอัตลักษณ์ความหลากหลายทางเพศ (LGBT) กรณีศึกษา : สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและ
กิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัตนะ อุทัยผล. (2567). สวัสดิศึกษาในโรงฝึกงาน. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู

ลดาวลย์ ปัญตะยัง. (2565). รูปแบบและกลไกการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศเพื่อ
เสริมสร้างพลังทางสังคมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33
จังหวัดสุรินทร์. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ, ปีที่ 7 ฉบับที่ 7 (กรกฎาคม
2565) : 84 - 100

วรวัลย์ แซ่ลิ้ม. (2558). โครงการวิจัยและพัฒนาการออกแบบห้องน้ำสำเร็จรูปสำหรับผู้ที่พักอาศัย
ภายในคอนโดมิเนียม วิทยานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาค
วิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2557) การออกแบบ. กรุงเทพมหานคร:วิวัฒนาการ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2560). การบริหารการตลาดยุคใหม่: (Marketing Management). กรุงเทพฯ:

ไดมอนด์ อิน บิซิเนส เวิลด์.

ศุทธา มั่นคง. (2564). “ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของผู้ชายข้ามเพศใน
ห้องน้ำสาธารณะตามห้างสรรพสินค้า.” วารสารวิชาการสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฉบับที่ 73 ปี
2564 (กรกฎาคม - ธันวาคม) : 59 – 72

สัตยา ประกอบชัย. (2562). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ
ปริญญาานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธิศักดิ์ ธัญศรีสวัสดิ์กุล. (2557). ออกแบบลวดลาย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

แสงเดือน ทวีสิน. (2567). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยแสง.

อาทิตย์ อินตะแก้ว. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการนิสิตนักศึกษาข้ามเพศในสถาบันอุดมศึกษา
ไทย ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ
และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารี สุทธิพันธุ์. (2557). การออกแบบ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

เอมอัชฌา วัฒนบุรณนธ์. (2567). ความปลอดภัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ฮาซันอักกริม ดงนะเต็ง. (2564). “ความต้องการด้านวิถีของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ:

กรณีศึกษานักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง.” วารสารมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 2 ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

: 1 – 30

บรรณานุกรม (ต่อ)

Altman, I. (1975). The environment and social behavior. Monterey. CA:

Brooks/Cole.

Gibson, J. J. (1979). The ecological approach to visual perception. Boston: Houghton Mifflin.

Kaplan, R., & Kaplan, S. (1989). The experience of nature: A psychological perspective. Cambridge University Press.

Killerman, S. (2017). Comprehensive*list of LGBTQ+ vocabulary definitions.

Retrieved 2017, December 10, from <http://itspronouncedmetrosexual.com/2013/01/a-comprehensive-list-of-lgbtq-term-definitions/>

Monika, M. & Jason, C. (2012). “Queer Universal Design (Electronics version).”

Journal of Manifesto for Queer Universal Design Research, 61 – 63.

Paul B Tchounwou. (2022). “Gender-Neutral Toilets: A Qualitative Exploration of

Inclusive School Environments for Sexuality and Gender Diverse Youth in Western Australia.” International Journal of Environmental Research and

Public Health are provided here courtesy of Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI) 2022: 13

Robbins, Stephen P. (1990). Organization Theory: Structure Design and Application.

3rd. ed. New Jersey: Prentice-Hall

Schiffman and Kanuk. (2007). Consumer behavior (9th rd.). Prentice – Hall.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคาร
สาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

แบบสอบถาม

หัวข้อ : ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ (Environmental Factors that Promote the Safety of Restroom Use in Public Buildings for Gender Diverse Individuals)

นิยาม

สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งในด้านกายภาพและสังคม สภาพแวดล้อมสามารถแบ่งได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ประกอบด้วย สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องพึ่งพาและมีผลต่อการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการ เช่น อาคาร สาธารณูปโภค และระบบต่าง ๆ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม และระบบสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของมนุษย์ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันและกัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในสังคมและสิ่งมีชีวิต

ความปลอดภัย หมายถึง การที่บุคคลสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ หรือด้านทรัพย์สิน ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงภัยอันตรายหรือเหตุการณ์ไม่คาดคิด สามารถมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงมีการวางแผนรับมือกับความเสี่ยงไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีการพัฒนาแผนอย่างสม่ำเสมอ

อาคารสาธารณะ หมายถึง อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรมทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชย์กรรม เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม โรงพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สนามกีฬาากลางแจ้ง สนามกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคารจอดรถ สถานีรถ ท่าจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฼าปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น

อาคารภาครัฐ หมายถึง อาคารที่เป็นเจ้าของและบริหารจัดการโดยหน่วยงานราชการหรือรัฐ ซึ่งใช้สำหรับการดำเนินงานภาครัฐและให้บริการแก่ประชาชน ภายในอาคารภาครัฐจะประกอบด้วยสำนักงานต่าง ๆ ของส่วนราชการ (เช่น กระทรวง สำนักงานรัฐบาลท้องถิ่น สถานีตำรวจ ศาล หรือหน่วยงานรัฐอื่น ๆ) ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการงานราชการ การวางนโยบาย การให้บริการสาธารณะ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน ได้แก่ อาคารสำนักงานส่วนกลางของรัฐบาล อาคารศาล อาคารราชการในระดับท้องถิ่น (เทศบาล อำเภอ จังหวัด) อาคารสถานพยาบาลและโรงเรียนที่ได้รับการจัดตั้งและบริหารโดยรัฐ

อาคารภาคเอกชน หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เป็นเจ้าของและบริหารจัดการโดยบุคคลธรรมดา บริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินธุรกิจ การพาณิชย์ หรือการให้บริการในภาคเอกชน อาคารเหล่านี้อาจรวมถึงสำนักงานบริษัท โรงงานอุตสาหกรรม ห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงพยาบาลเอกชน สถานศึกษาเอกชน และอาคารที่อยู่อาศัยที่พัฒนาโดยภาคเอกชน

ชายข้ามเพศ หมายถึง บุคคลที่เกิดมาพร้อมเพศกำเนิดเป็นหญิง แต่มีอัตลักษณ์ทางเพศเป็นชาย และอาจแสดงออกทางเพศสภาพ ในลักษณะของผู้ชาย

หญิงข้ามเพศ หมายถึง บุคคลที่เกิดมาพร้อมเพศกำเนิดเป็นเพศชาย แต่มีอัตลักษณ์ทางเพศเป็นหญิง และอาจจะแสดงออกทางเพศสภาพในลักษณะของผู้หญิง

วัตถุประสงค์: แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจปัจจัยความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัย การใช้ห้องน้ำสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ และเพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรม การใช้ห้องน้ำ ความถี่และร้อยละของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ในระดับปริญญาโท สาขานวัตกรรมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับและเพื่อใช้วัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

1. เพศสภาพ

☐ 1) เพศชาย

☐ 2) เพศหญิง

2. อัตลักษณ์ทางเพศ

☐ 1) ชายข้ามเพศ

☐ 2) หญิงข้ามเพศ

☐ 3) ไม่ระบุเพศ

☐ 2) อื่น ๆ

3. รายได้

☐ 1) น้อยกว่า 10,000 บาท

☐ 2) 10,001 – 15,000 บาท

☐ 3) 15,001 – 30,000 บาท

☐ 4) 30,001 – 50,000 บาท

☐ 5) มากกว่า 50,001 บาท ขึ้นไป

4. การใช้ห้องน้ำสาธารณะของท่านที่ใช้เป็นประจำ

☐ 1) ห้างสรรพสินค้า

☐ 2) สถานศึกษา

☐ 3) สถานที่ราชการ

☐ 4) สถานีขนส่ง / สนามบิน

☐ 5) ร้านอาหาร / คาเฟ่

☐ 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ): _____

5. อายุ: _____ ปี

6. ท่านอยู่ในกลุ่มช่วงวัยใด

☐ 1) Baby Boomer (พ.ศ. 2489 - 2507)

☐ 2) Gen X (พ.ศ. 2508 - 2522)

☐ 3) Gen Y (พ.ศ. 2523 - 2540)

☐ 4) Gen Z (พ.ศ. 2540 เป็นต้นไป)

☐ 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ): _____

7. อาชีพปัจจุบัน: _____

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

2.1 ปัจจัยด้านการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

1. ท่านใช้ห้องน้ำกี่ครั้งต่อวัน

☐ 1) 1 - 2 ครั้ง

☐ 2) 3 - 4 ครั้ง

☐ 3) 4 - 5 ครั้ง

☐ 4) 5 ครั้งขึ้นไป

2. ประเภทของห้องน้ำที่ใช้

☐ 1) ห้องน้ำชาย

☐ 2) ห้องน้ำหญิง

☐ 3) ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ

☐ 4) ห้องน้ำแม่และเด็ก

3. ลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

- ☐ 1) ไม่มีคนพลุกพล่าน
☐ 2) มีคนพลุกพล่าน
☐ 3) ใกล้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

4. ท่านรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำประเภทใด

- ☐ 1) อาคารภาครัฐ
☐ 2) อาคารภาคเอกชน

5. รูปแบบห้องน้ำที่ท่านรู้สึกปลอดภัยมากที่สุด

- ☐ 1) ห้องน้ำชาย ☐ 2) ห้องน้ำหญิง
☐ 3) ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ ☐ 4) ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ
☐ 5) ห้องน้ำแม่และเด็ก

2.2 ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง โดยแต่ละช่องจะแสดงระดับความรู้สึกปลอดภัยต่าง ๆ ดังนี้

- ระดับ 1 หมายถึง ไม่ปลอดภัยเลย
 ระดับ 2 หมายถึง ไม่ค่อยปลอดภัย
 ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง
 ระดับ 4 หมายถึง ค่อนข้างปลอดภัย
 ระดับ 5 หมายถึง ปลอดภัยมาก

ลำดับ	ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	การใช้ห้องน้ำที่มีเพศแยกชายและเพศหญิง					
2	การใช้ห้องน้ำที่มีบุคคลเพศเดียวกันอยู่ด้วย					

ลำดับ	ข้อความถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
3	การใช้ห้องน้ำในพื้นที่มืด หรือลับตาคน					
4	การเผชิญหน้าหรือคุกคามจากผู้อื่น					
5	ความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย					
6	ประสบการณ์ถูกเลือกปฏิบัติในห้องน้ำสาธารณะ					

7. พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำของท่านเป็นแบบใด

- ☐ 1) เข้าห้องน้ำเพียงลำพัง
- ☐ 2) เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย

8. องค์ประกอบใดที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ

- ☐ 1) อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด
- ☐ 2) การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดให้บริการ
- ☐ 3) แสงสว่างเพียงพอ
- ☐ 4) ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด
- ☐ 5) ความสะอาดและความเป็นระเบียบ
- ☐ 6) พื้นที่ร่อ

2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง โดยแต่ละช่องจะแสดงระดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ลำดับ	ข้อความถาม	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	ความสะอาดของห้องน้ำ					
2	การระบายอากาศ					
3	ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย					
4	ความเป็นส่วนตัวของพื้นที่					
5	จำนวนห้องน้ำที่เพียงพอ					
6	ทางเข้าที่ปลอดภัยและแยกจากพื้นที่เสี่ยง					
7	ความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งานทุกกลุ่ม					

8. ท่านชอบสีรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด

- ☐ 1) สีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม
- ☐ 2) สีโทนอบอุ่น เช่น น้ำตาล เทา
- ☐ 3) สีโทนร้อน เช่น แดง เหลือง

9. ท่านชอบเสียงรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด

- ☐ 1) ไม่มีเสียงรบกวน
- ☐ 2) มีเสียงคนเดินผ่านหรือพูดคุย
- ☐ 3) มีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย

10. ท่านชอบกลิ่นรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด

- ☐ 1) กลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอล
- ☐ 2) กลิ่นอโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลาย

11. ท่านชอบแสงสว่างรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด

- ☐ 1) แสงไฟขาว สว่าง
- ☐ 2) แสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง

2.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง : เขียนอธิบายความคิดเห็นของท่านเป็นข้อความในแต่ละข้อให้ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านเคยประสบปัญหาหรือเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะหรือไม่ อย่างไร

2. ความเห็นคิดของท่านคิดว่าปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมใด มีผลต่อความรู้สึกปลอดภัยหรือไม่ ปลอดภัย ในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

3. ท่านคิดว่าควรมีนโยบายหรือแนวทางใด เพื่อสนับสนุนการออกแบบห้องน้ำสาธารณะที่ตอบโจทย์ผู้มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

ภาคผนวก ข

วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพ 2 ตัว (Chi-square of Independence)

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
ลักษณะ * เพศสภาพ	400	100.0%	0	0.0%	400	100.0%

ลักษณะ * เพศสภาพ Crosstabulation

			เพศสภาพ		Total
			เพศชาย	เพศหญิง	
ลักษณะ	ไม่มีคนพลุกพล่าน	Count	62	169	231
		% of Total	15.5%	42.3%	57.8%
	มีคนพลุกพล่าน	Count	7	65	72
		% of Total	1.8%	16.3%	18.0%
	ใกล้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	Count	11	86	97
		% of Total	2.8%	21.5%	24.3%
Total	Count	80	320	400	
	% of Total	20.0%	80.0%	100.0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	16.054 ^a	2	.000
Likelihood Ratio	17.076	2	.000
Linear-by-Linear Association	12.896	1	.000
N of Valid Cases	400		

a. 0 cells (0.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 14.40.

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
ปลอดภัยในห้องน้ำ * รุ่น	400	100.0%	0	0.0%	400	100.0%

ปลอดภัยในท้องถิ่น * รุ่น Crosstabulation

			รุ่น				Total
			Baby Boomer (พ.ศ. 2489 - 2507)	Gen X (พ.ศ. 2508 - 2522)	Gen Y (พ.ศ. 2523 - 2540)	Gen Z (พ.ศ. 2540 เป็น ต้นไป)	
ปลอดภัยใน ท้องถิ่น	อาคารภาครัฐ	Count	0	2	26	39	67
		% of Total	0.0%	0.5%	6.5%	9.8%	16.8%
	อาคารภาคเอกชน	Count	1	10	122	200	333
		% of Total	0.3%	2.5%	30.5%	50.0%	83.3%
Total		Count	1	12	148	239	400
		% of Total	0.3%	3.0%	37.0%	59.8%	100.0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	.304 ^a	3	.959
Likelihood Ratio	.469	3	.926
Linear-by-Linear Association	.026	1	.871
N of Valid Cases	400		

a. 3 cells (37.5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .17.

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
ความชอบในรูปแบบสีของท้องถิ่น * เพศ ทางเลือก	400	100.0%	0	0.0%	400	100.0%

ความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ * เพศทางเลือก Crosstabulation

			เพศทางเลือก				Total	
			ชายข้าม เพศ	หญิงข้าม เพศ	ไม่ระบุเพศ	อื่น ๆ		
ความชอบในรูปแบบสีของ ห้องน้ำ	สีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม	Count	24	25	100	169	318	
		% of Total	6.0%	6.3%	25.0%	42.3%	79.5%	
	สีโทนอบอุ่น เช่น น้ำตาล เทา	Count	16	8	26	30	80	
		% of Total	4.0%	2.0%	6.5%	7.5%	20.0%	
	สีโทนร้อน เช่น แดง เหลือง	Count	0	0	0	2	2	
		% of Total	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%	0.5%	
	Total		Count	40	33	126	201	400
			% of Total	10.0%	8.3%	31.5%	50.2%	100.0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15.392 ^a	6	.017
Likelihood Ratio	14.748	6	.022
Linear-by-Linear Association	9.071	1	.003
N of Valid Cases	400		

a. 4 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .17.

Case Processing Summary

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
ความชอบในรูปแบบสีของห้องน้ำ * ห้องน้ำที่ใช้ประจำ	400	100.0%	0	0.0%	400	100.0%

ความชอบในรูปแบบเสียงของห้องน้ำ * ห้องน้ำที่ใช้ประจำ Crosstabulation

			ห้องน้ำที่ใช้ประจำ						Total
			ห้างสรรพ สินค้า	สถานศึกษา	สถานที่ ราชการ	สถานบันเทิง / สนามบิน	ร้านอาหาร / คาเฟ่	อื่น ๆ	
ความชอบในรูปแบบเสียง ไม่มีเสียงรบกวน ของห้องน้ำ	Count		59	21	28	3	7	12	130
	% of		14.8%	5.3%	7.0%	0.8%	1.8%	3.0%	32.5%
	Total								
มีเสียงคนเดินผ่านหรือ พูดคุย	Count		7	7	6	1	1	1	23
	% of		1.8%	1.8%	1.5%	0.3%	0.3%	0.3%	5.8%
	Total								
มีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย	Count		109	51	36	4	19	28	247
	% of		27.3%	12.8%	9.0%	1.0%	4.8%	7.0%	61.8%
	Total								
Total	Count		175	79	70	8	27	41	400
	% of		43.8%	19.8%	17.5%	2.0%	6.8%	10.3%	100.0%
	Total								

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9.642 ^a	10	.472
Likelihood Ratio	9.583	10	.478
Linear-by-Linear Association	.216	1	.642
N of Valid Cases	400		

a. 7 cells (38.9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .46.

การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent-Sample T Test)

Group Statistics

	พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
อายุ	เข้าห้องน้ำเพียงลำพัง	288	28.66	5.919	.349
	เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย	112	25.71	4.876	.461

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
อายุ	Equal variances assumed	6.410	.012	4.684	398	.000	2.945	.629	1.709	4.182
	Equal variances not assumed			5.097	243.722	.000	2.945	.578	1.807	4.084

Group Statistics

	ความชอบในรูปแบบกลิ่นของห้องน้ำ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ความถี่การใช้ห้องน้ำ	กลิ่นความสะอาด เช่น กลิ่นผลิตภัณฑ์เดทตอล	143	2.27	.965	.081
	กลิ่นอโรมา เช่น กลิ่นหอมทั่วไปแบบสดชื่น, ผ่อนคลาย	257	2.25	.963	.060

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ความถี่การใช้ห้องน้ำ	Equal variances assumed	.000	.984	.274	398	.784	.028	.101	-.170	.225
	Equal variances not assumed			.274	293.014	.784	.028	.101	-.170	.226

Group Statistics

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
อายุ	แสงไฟขาว สว่าง	232	28.29	6.325	.415
	แสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง	168	27.20	4.917	.379

Group Statistics

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ความถี่การใช้ห้องน้ำ	อาคารภาครัฐ	67	2.18	.903	.110
	อาคารภาคเอกชน	333	2.27	.975	.053

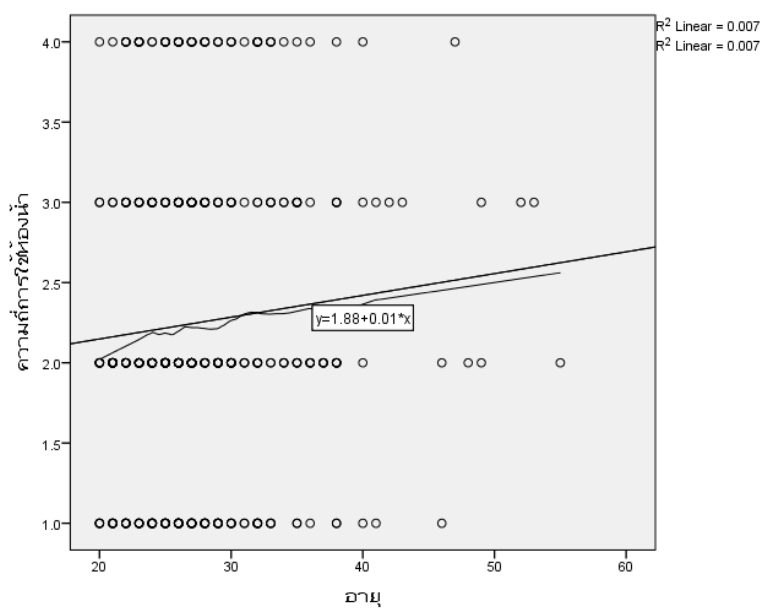
Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
ความถี่การใช้ ห้องน้ำ	Equal variances assumed	1.485	.224	-.707	398	.480	-.091	.129	-.345	.162
	Equal variances not assumed			-.744	99.491	.459	-.091	.123	-.334	.152

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
อายุ	Equal variances assumed	3.815	.052	1.864	398	.063	1.091	.585	-.060	2.241
	Equal variances not assumed			1.939	395.972	.053	1.091	.562	-.015	2.196

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปริมาณ 2 ตัว (Correlation)

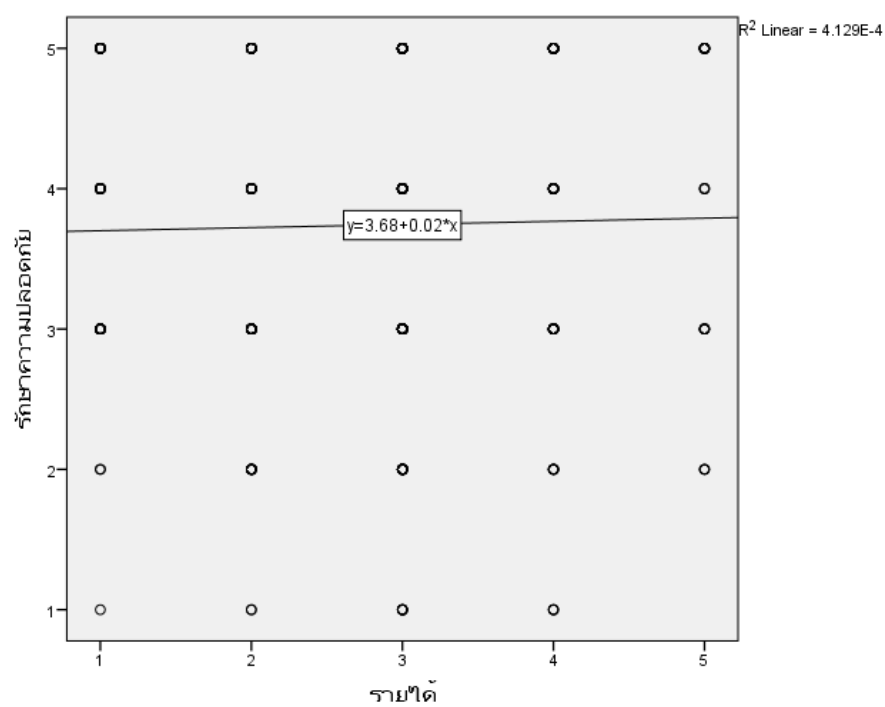

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
อายุ	27.84	5.794	400
ความถี่การใช้ห้องน้ำ	2.26	.963	400

Correlations

		อายุ	ความถี่การใช้ห้องน้ำ
อายุ	Pearson Correlation	1	.082
	Sig. (2-tailed)		.103
	N	400	400
ความถี่การใช้ห้องน้ำ	Pearson Correlation	.082	1
	Sig. (2-tailed)	.103	
	N	400	400

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้	2.78	1.012	400
รักษาความปลอดภัย	3.74	1.112	400

Correlations

		รายได้	รักษาความปลอดภัย
รายได้	Pearson Correlation	1	.020
	Sig. (2-tailed)		.685
	N	400	400
รักษาความปลอดภัย	Pearson Correlation	.020	1
	Sig. (2-tailed)	.685	
	N	400	400

ทดสอบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบห้องน้ำที่ผ่านรู้สึกปลอดภัยมากที่สุดเท่ากันหรือไม่
(Chi-Square Goodness of Fit Test)

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด	72	18.0	18.0	18.0
การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้จุดใช้บริการ	65	16.3	16.3	34.3
แสงสว่างเพียงพอ	42	10.5	10.5	44.8
ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด	96	24.0	24.0	68.8
ความสะอาดและความเป็นระเบียบ	122	30.5	30.5	99.3
พื้นที่รอ	3	.8	.8	100.0
Total	400	100.0	100.0	

Test Statistics

	องค์ประกอบต่อความรู้สึกปลอดภัย
Chi-Square	129.230 ^a
df	5
Asymp. Sig.	.000

a. 0 cells (0.0%) have expected frequencies less than 5. The minimum expected cell frequency is 66.7.

รูปแบบห้องน้ำ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ห้องน้ำชาย	50	12.5	12.5	12.5
ห้องน้ำหญิง	273	68.3	68.3	80.8
ห้องน้ำสำหรับทุกเพศ	31	7.8	7.8	88.5
ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ	20	5.0	5.0	93.5
ห้องน้ำแม่และเด็ก	26	6.5	6.5	100.0
Total	400	100.0	100.0	

Test Statistics

	รูปแบบห้องน้ำ
Chi-Square	588.325 ^a
df	4
Asymp. Sig.	.000

a. 0 cells (0.0%) have expected frequencies less than 5. The minimum expected cell frequency is 80.0.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0	4	1.0	1.0	1.0
ห้องน้ำชาย	72	18.0	18.0	19.0
ห้องน้ำหญิง	322	80.5	80.5	99.5
ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ	2	.5	.5	100.0
Total	400	100.0	100.0	

Test Statistics

	ประเภท
Chi-Square	688.880 ^a
df	3
Asymp. Sig.	.000

a. 0 cells (0.0%) have expected frequencies less than 5. The minimum expected cell frequency is 100.0.

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ที่เป็นอิสระจากกัน ไม่เกี่ยวข้องกัน (One-Way ANOVA)

Descriptives

ความถี่การใช้ห้องน้ำ

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
น้อยที่สุด	11	1.91	1.136	.343	1.15	2.67	1	4
น้อย	39	2.21	.767	.123	1.96	2.45	1	4
ปานกลาง	129	2.12	.968	.085	1.96	2.29	1	4
มาก	85	2.26	.953	.103	2.05	2.46	1	4
มากที่สุด	136	2.42	.985	.085	2.25	2.59	1	4
Total	400	2.26	.963	.048	2.16	2.35	1	4

Test of Homogeneity of Variances

ความถี่การใช้ห้องน้ำ

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
2.101	4	395	.080

ANOVA

ความถี่การใช้ห้องน้ำ

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	7.290	4	1.823	1.985	.096
Within Groups	362.700	395	.918		
Total	369.990	399			

Robust Tests of Equality of Means

ความถี่การใช้ห้องน้ำ

	Statistic ^a	df1	df2	Sig.
Brown-Forsythe	1.930	4	80.498	.113

a. Asymptotically F distributed.

Multiple Comparisons

Dependent Variable: ความถี่การใช้ห้องน้ำ

	(I) รักษาความปลอดภัย	(J) รักษาความปลอดภัย	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
Scheffe	น้อยที่สุด	น้อย	-.296	.327	.936	-1.31	.72
		ปานกลาง	-.215	.301	.972	-1.15	.72
		มาก	-.350	.307	.862	-1.30	.60
		มากที่สุด	-.510	.300	.578	-1.44	.42
	น้อย	น้อยที่สุด	.296	.327	.936	-.72	1.31
		ปานกลาง	.081	.175	.995	-.46	.62
		มาก	-.054	.185	.999	-.63	.52
		มากที่สุด	-.214	.174	.824	-.75	.32
	ปานกลาง	น้อยที่สุด	.215	.301	.972	-.72	1.15
		น้อย	-.081	.175	.995	-.62	.46

	มาก		-.135	.134	.907	-.55	.28
	มากที่สุด		-.295	.118	.182	-.66	.07
มาก	น้อยที่สุด		.350	.307	.862	-.60	1.30
	น้อย		.054	.185	.999	-.52	.63
	ปานกลาง		.135	.134	.907	-.28	.55
	มากที่สุด		-.160	.132	.833	-.57	.25
มากที่สุด	น้อยที่สุด		.510	.300	.578	-.42	1.44
	น้อย		.214	.174	.824	-.32	.75
	ปานกลาง		.295	.118	.182	-.07	.66
	มาก		.160	.132	.833	-.25	.57
Tamhane	น้อยที่สุด	น้อย	-.296	.364	.996	-1.53	.93
		ปานกลาง	-.215	.353	1.000	-1.44	1.01
		มาก	-.350	.358	.986	-1.57	.87
		มากที่สุด	-.510	.353	.855	-1.73	.71
	น้อย	น้อยที่สุด	.296	.364	.996	-.93	1.53
		ปานกลาง	.081	.150	1.000	-.35	.51
		มาก	-.054	.161	1.000	-.51	.41
		มากที่สุด	-.214	.149	.815	-.64	.22
	ปานกลาง	น้อยที่สุด	.215	.353	1.000	-1.01	1.44
		น้อย	-.081	.150	1.000	-.51	.35
		มาก	-.135	.134	.978	-.51	.24
		มากที่สุด	-.295	.120	.137	-.63	.04
	มาก	น้อยที่สุด	.350	.358	.986	-.87	1.57
		น้อย	.054	.161	1.000	-.41	.51
		ปานกลาง	.135	.134	.978	-.24	.51
		มากที่สุด	-.160	.134	.928	-.54	.22
	มากที่สุด	น้อยที่สุด	.510	.353	.855	-.71	1.73
		น้อย	.214	.149	.815	-.22	.64
		ปานกลาง	.295	.120	.137	-.04	.63
		มาก	.160	.134	.928	-.22	.54

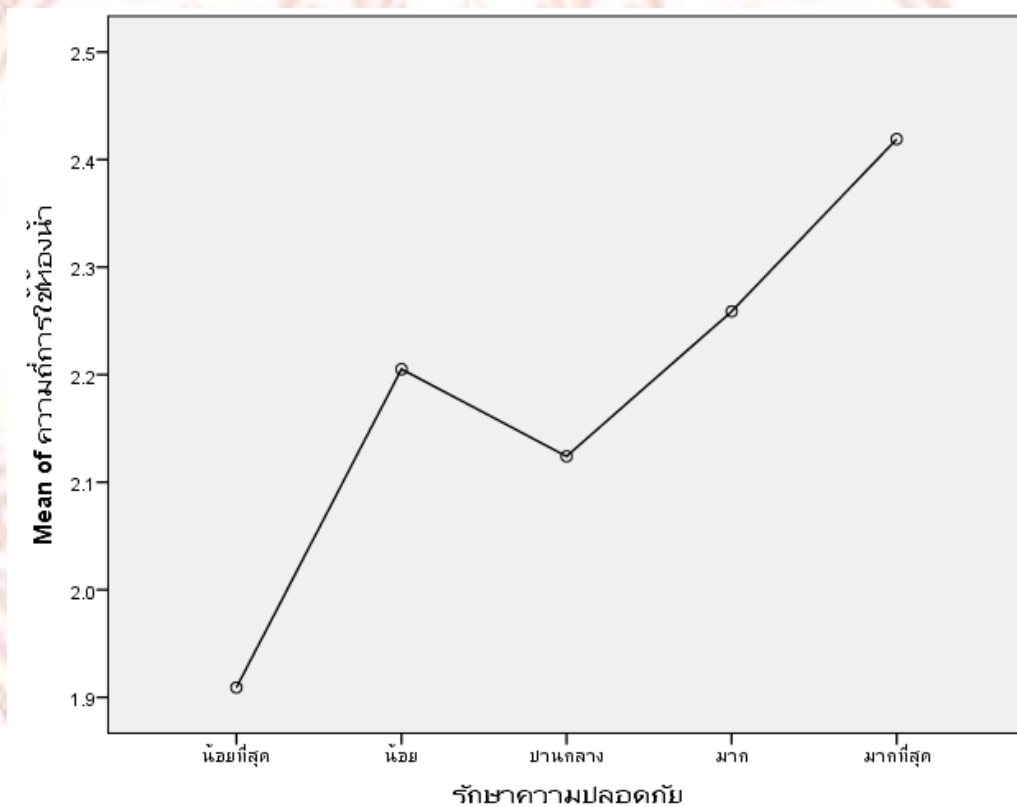
ความถี่การใช้ห้องน้ำ

			Subset for alpha = 0.05
	รักษาความปลอดภัย	N	1
Scheffe ^{a,b}	น้อยที่สุด	11	1.91
	ปานกลาง	129	2.12

น้อย	39	2.21
มาก	85	2.26
มากที่สุด	136	2.42
Sig.		.296

Means for groups in homogeneous subsets are displayed.

- Uses Harmonic Mean Sample Size = 34.863.
- The group sizes are unequal. The harmonic mean of the group sizes is used. Type I error levels are not guaranteed.

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC) เรื่อง ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้
ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะ
สำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำภายในอาคารสาธารณะสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ส่วน
 - ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ
4. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาว่าแบบสอบถามมีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC

- 1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
- 3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่มีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : ทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเหมาะสมหรือไม่

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป					
1	เพศสภาพ ☐ 1) เพศชาย ☐ 2) เพศหญิง				
2	อัตลักษณ์ทางเพศ ☐ 1) ชายข้ามเพศ ☐ 2) หญิงข้ามเพศ ☐ 3) ไม่ระบุเพศ ☐ 4) อื่น ๆ				
3	รายได้ ☐ 1) น้อยกว่า 10,000 บาท ☐ 2) 10,001 – 15,000 บาท ☐ 3) 15,001 – 30,000 บาท ☐ 4) 30,001 – 50,000 บาท ☐ 5) มากกว่า 50,001 บาท ขึ้นไป				

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
4	การใช้ห้องน้ำสาธารณะของท่านที่ใช้เป็นประจำ ☐ 1) ห้างสรรพสินค้า ☐ 2) สถานศึกษา ☐ 3) สถานที่ราชการ ☐ 4) สถานีขนส่ง / สนามบิน ☐ 5) ร้านอาหาร / คาเฟ่ ☐ 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ): _____				
5	อายุ: _____ ปี				
6	ท่านอยู่ในกลุ่มช่วงวัยใด ☐ 1) Baby Boomer ☐ 2) Gen X ☐ 3) Gen Y ☐ 4) Gen Z ☐ 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ): _____				
7	อาชีพปัจจุบัน: _____				

ส่วนที่ 2 ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : แบบสอบถามนี้ มีความต้องการสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ โปรดพิจารณาว่าข้อความสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่วัดหรือไม่ โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางแต่ละข้อ

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ		
		1	0	-1			
ส่วนที่ 2 ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ							
2.1 ปัจจัยด้านการใช้ห้องน้ำสาธารณะ							
1	ท่านใช้ห้องน้ำกี่ครั้งต่อวัน ☐ 1) 1 - 2 ครั้ง ☐ 2) 3 - 4 ครั้ง ☐ 3) 4 - 5 ครั้ง ☐ 4) 5 ครั้งขึ้นไป						
2	ประเภทของห้องน้ำที่ใช้ ☐ 1) ห้องน้ำชาย ☐ 2) ห้องน้ำหญิง ☐ 3) ห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ☐ 4) ห้องน้ำแม่และเด็ก						
3	ลักษณะของห้องน้ำภายในอาคารที่รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด ☐ 1) ไม่มีคนพลุกพล่าน ☐ 2) มีคนพลุกพล่าน ☐ 3) ใกล้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย						
4	ท่านรู้สึกปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำประเภทใด ☐ 1) อาคารภาครัฐ ☐ 2) อาคารภาคเอกชน						

ส่วนที่ 2.2 ปัจจัยด้านความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง โดยแต่ละช่องจะแสดงระดับความรู้สึกปลอดภัยต่าง ๆ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ไม่ปลอดภัยเลย

ระดับ 2 หมายถึง ไม่ค่อยปลอดภัย

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง ค่อนข้างปลอดภัย

ระดับ 5 หมายถึง ปลอดภัยมาก

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : แบบสอบถามนี้ มีความต้องการสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ โปรดพิจารณาว่าข้อความสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่วัดหรือไม่ โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางแต่ละข้อ

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	การใช้ห้องน้ำที่มีเพศแยกชายและเพศหญิง				
2	การใช้ห้องน้ำที่มีบุคคลเพศเดียวกันอยู่ด้วย				
3	การใช้ห้องน้ำในพื้นที่มืด หรือลับตาคน				
4	การเผชิญหน้าหรือคุกคามจากผู้อื่น				
5	ความมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย				
6	ประสบการณ์ถูกเลือกปฏิบัติในห้องน้ำสาธารณะ				
7	พฤติกรรมการใช้ห้องน้ำของท่านเป็นแบบใด ☐ 1) เข้าห้องน้ำเพียงลำพัง ☐ 2) เข้าห้องน้ำโดยมีคนรู้จักไปด้วย				
8	องค์ประกอบใดที่ส่งผลต่อความรู้สึกปลอดภัยด้านการใช้งานของห้องน้ำ ☐ 1) อาคารมีระบบรักษาความปลอดภัยด้วยกล้องวงจรปิด ☐ 2) การมีเจ้าหน้าที่ดูแลใกล้ชิดจุดใช้บริการ ☐ 3) แสงสว่างเพียงพอ ☐ 4) ประตูห้องน้ำปิดมิดชิด ☐ 5) ความสะอาดและความเป็นระเบียบ ☐ 6) พื้นที่รอ				

ส่วนที่ 2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของห้องน้ำสาธารณะ

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง โดยแต่ละช่องจะแสดงระดับความสำคัญขององค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : แบบสอบถามนี้ มีความต้องการสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ โปรดพิจารณาว่าข้อความสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่วัดหรือไม่ โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางแต่ละข้อ

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ความสะอาดของห้องน้ำ				
2	การระบายอากาศ				
3	ระบบป้ายสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย				
4	ความเป็นส่วนตัวของพื้นที่				
5	จำนวนห้องน้ำที่เพียงพอ				
6	ทางเข้าที่ปลอดภัยและแยกจากพื้นที่เสี่ยง				
7	ความสามารถในการเข้าถึงสำหรับผู้ใช้งานทุกกลุ่ม				
8	ท่านชอบสีรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด ☐ 1) สีโทนสว่าง เช่น ขาว ครีม ☐ 2) สีโทนอบอุ่น เช่น น้ำตาล เทา ☐ 3) สีโทนร้อน เช่น แดง เหลือง				
9	ท่านชอบเสียงรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด ☐ 1) ไม่มีเสียงรบกวน ☐ 2) มีเสียงคนเดินผ่านหรือพูดคุย				

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
	☐ 3) มีเสียงดนตรีเปิดเบา ๆ ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย				
10	ท่านชอบกลิ่นรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด ☐ 1) กลิ่นความสะอาด ☐ 2) กลิ่นอโรมา				
11	ท่านชอบแสงสว่างรูปแบบใดของห้องน้ำมากที่สุด ☐ 1) แสงไฟขาว สว่าง ☐ 2) แสงไฟ โทนอบอุ่น เช่น ส้ม, เหลือง				

ส่วนที่ 2.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจงของผู้ตอบแบบสอบถาม : เขียนอธิบายความคิดเห็นของท่านเป็นข้อความในแต่ละข้อให้ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ : แบบสอบถามนี้ มีความต้องการสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำสาธารณะของผู้มีความหลากหลายทางเพศ โปรดพิจารณาว่าข้อความสอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่วัดหรือไม่ โปรดตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางแต่ละข้อ

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1	ท่านเคยประสบปัญหาหรือเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำสาธารณะหรือไม่อย่างไร				
2	ความเห็นคิดของท่านคิดว่าปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมใด มีผลต่อความรู้สึกปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย ในการใช้ห้องน้ำสาธารณะ				
3	ท่านคิดว่าควรมีนโยบายหรือแนวทางใด เพื่อสนับสนุนการออกแบบห้องน้ำสาธารณะที่ตอบ				

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	ฐิติชญา ศรีมุงคุณ
ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยของสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความปลอดภัยการใช้ห้องน้ำ สาธารณะภายในอาคารสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ
สาขาวิชา	นวัตกรรมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน
ประวัติ	วุฒิการศึกษา ปีการศึกษา 2565 ระดับปริญญาตรี สาขาอุตสาหกรรมศึกษา: หลักสูตรและการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2560 ระดับมัธยมปลาย โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุราษฎร์ธานี ประวัติการทำงาน 2566 – ปัจจุบัน: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ตำแหน่งอาจารย์สาธิต สาขาวิศวกรรมพื้นฐาน 2565 – 2566: โรงพยาบาลมาสเตอร์พีช บริษัท มาสเตอร์ สไตล์ จำกัด (มหาชน) ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สำนักเลขานุการบริษัท

Email: Thitichaya@kist.ac.th

โทร. 088-4423599